

Oru Ndi Ozi

Jisos alaa n'eluigwe

¹ Ezigbo enyi m Tiofilos, n'akwukwo m nke mbu m dere gi banyere ihe niile Jisos malitere ime nakwa ikuzi, ² ruo n'ubochi e mere ka o laghachi n'eluigwe mgbe o sitere n'ike Mmuo nsọ nyesia ndi na-eso uzọ ya iwu, bu ndi o hoputara. ³ Mgbe o husiri ahuhu nke onwu, o gosiri ha onwe ya n'uzo di iche iche n'ebe o doro anya na ya di ndu. O mere ka ha hu ya anya n'ime iri ubochi anọ, na-akuziri ha banyere alaeze Chineke. ⁴ N'otu oge, o nonyeere ha na nri, o nyere ha iwu a, “Unu esila na Jerusalem puo, kama chereu nkwa nke Nna m, nke unu nuru site n'onu m. ⁵ N'ihia na Jon jiri mmiri mee unu baptizim, ma n'oge na-adighi anya, a ga-eji Mmuo Nso mee unu baptizim.”

⁶ Mgbe ha gbakoro, ha juru ya, “Onyenwe anyi, o bu ugbu a ka i ga-enyeghachi Izrel alaeze ahụ?”

⁷ Ma o siri ha, “O bughị oru unu imata oge na mgbe Nna m na-akwado ihe o zubere ime n'ikike nke onwe ya. ⁸ Ma mgbe Mmuo Nso biakwasiri unu, unu ga-anata ike. Mgbe ahụ, unu ga-agbara m ama na Jerusalem, na Judia niile ya na Sameria ruokwa ebe niile uwa soturu.”

⁹ Mgbe o kwusiri nke a, e weliri ya elu mgbe ha na-ele anya, igwe ojii kpuchikwara ya, zopu ya n'anya ha.

¹⁰ Mgbe ha na-elegidesi anya ike n'eluigwe dika ọ na-ala, na mberede, ụmụ nwoke abụọ yi uwe ọcha guzoro ha nso. ¹¹ Ha siri, "Ndị ikom Galili, gini mere unu jiri guzoro ebe a na-ele anya n'eluigwe? Jisọs a onye e sitere n'etiti unu kporo laa n'eluigwe ga-aloghachikwa otu ahụ unu si hụ ya o siri laa n'eluigwe."

Mataias, onye nochiri anya Judas

¹² Ha sitere n'Ugwu a na-akpo Oliv nke di Jerusalem nso, njem nke otu ubochi izuike, laghachi na Jerusalem. ¹³ Mgbe ha batara n'obodo, ha rigoro n'ime ulo ahụ di n'ulo elu, ebe ha na-anọ. Ndị a bu ndi no n'ulo ahụ:

Pita, Jon, Jemis na Andru,
 Filip na Tomos,
 Batalomi na Matiu,
 Jemis nwa Alfios, Saimon onye a na-akpo Zilot
 na Judas nwa Jemis.

¹⁴ Ndị a niile ji otu obi nogidesie ike n'ekpere. Ndị sonyere ha bu ufodu ndi inyom na Meri nne Jisọs, na umunna ya.

¹⁵ N'oge ahụ, Pita bilitere n'etiti ndi kwere ekwe onuogugu ha di ihe di ka nari na iri abuo, si, ¹⁶ "Umunna m, o di mkpa ka ihe e dere n'akwukwo nsọ mezuo banyere Judas onye duuru ndi jidere Jisọs bia. Mmụọ Nsọ kwuru na nke a ga-eme mgbe o sitere n'onu Devid kwuo okwu n'oge gara aga. ¹⁷ O bu otu n'ime anyi. O nwere oke n'ime oru a."

¹⁸ Ego ọ natara n'ihì ọrụ ọjọọ ya ka o jiri zuo ala. N'ala ahụ ka ọ dara sụọ isi n'ala, afọ ya etipuo, eriri afọ ya awusiakwa. ¹⁹ Ndị niile bi na Jerusalem nuru akuko banyere ya. N'ihì ya, ha kpọrọ ala ahụ n'asusu ha Akeldama, nke putara Ala Obara.

²⁰ Pita siri, "N'ihì na e dere ya n'akwukwo Abu Oma:

"Ka ebe obibi ya togboro n'efu,

ka mmadu obula gharakwa ibi n'ime ya,"*
na,

"Ka onye ozo nochiekwere onodu ya ka onyeisi."†

²¹ Ya mere, otu onye n'ime ndi anyi na ha no n'oge niile Onyenwe anyi Jisos no n'etiti anyi, ²² bido n'oge Jon na-eme baptizim ruo n'ubochi Jisos si n'etiti anyi rigoro n'eluigwe. Otu onye n'ime ndi a ga-eso anyi buru onye akaebe nke mbilite n'onwu ya."

²³ Ya mere, ha hoputara mmadu abuo, Josef onye a na-akpo Basabas (aha ya ozo bukwa Jostus) na Mataias.‡ ²⁴ Ha kpere ekpere si, "Onyenwe anyi, i maara obi mmadu niile. Gosi anyi onye i hoputara n'ime mmadu abuo ndi a. ²⁵ Ka o buru onyeozì na onyendu nke ga-anochi anya Judas onye nke hapuru ma gawa ebe o kwesiri ka o gaa." ²⁶ Ha fere ha nza. Nza ahụ makwara Mataias, ha gunyere ya di ka otu n'ime ndi ozi iri na otu ahụ.

* **1:20** 1:20 Abụ 69:25 † **1:20** 1:20 Abụ 109:8 ‡ **1:23** 1:23 Mataias bu onye ahoputara ka o nochie anya Judas Iskariot n'ije ozi. Oru ndi ozi bu igba ama na ikwuputa mbilite n'onwu Jisos di ka Kraist ahụ.

2

Obibia nke Mmuo Nso

¹ Mgbe ubochi Pentikoosu ruru, ha niile zuko tara n'otu ebe. ² Na mberede, uzu yiri nke oke ifufe di ike sitere n'eluigwe bia juputa n'ulo ahụ ha no. ³ Ha huru ihe dika ire oku ka o kewara nokwasị n'isi ha n'otu n'otu. ⁴ Ha niile juputara na Mmuo Nso, malite isu asusu di iche iche dika Mmuo Nso nyere ha ike.

⁵ N'oge ahụ, otutu ndi Juu ji obi ocha na-eke Chineke no na Jerusalem. Ndi si na mba di iche iche n'okpuru eluigwe. ⁶ Igwe mmadu gbaotara n'onodu mgbagwoju anya mgbe ha nuru uzu ahụ, n'ih na ha nuru ka ha na-asu asusu nke onye obula n'ime ha na-aghota, n'asusu obodo ha di iche iche. ⁷ N'oke iju anya, ha kwurita n'onwe ha, "Ndi a niile na-ekwu okwu ha abughi ndi Galili?" ⁸ Gini mere onye obula n'ime anyi ji na-anu okwu ha na-ekwu n'asusu ala anyi di iche iche? ⁹ Ndi Patia, na ndi Midia, na ndi Elam, ndi bikwa n'ime Mesopotamia, ndi Judia, na ndi Kapadosia, ndi Pontos, na ndi Eshia, ¹⁰ ndi Frigia, na ndi Pamfilia, na ndi Ijipt, na ndi akuku Libiya nke di Sirini nso, na ndi obia si na Rom bia ¹¹ (ndi Juu na ndi kwere n'okpukpe ndi Juu). Ndi Kriit na ndi Arab; anyi na-anu okwu ha na-ekwu n'asusu anyi di iche iche banyere oru ebube Chineke." ¹² O juru ha anya, gbaakwa ha ghari. Ha sirita onwe ha, "Gini ka nke a bu?"

¹³ Ma ufodu ndi ozo na-akwa ha emo na-asị, "Ndi a bu ndi mmanya na-egbu."

Okwu Pita banyere Kraist

14 Pita guzoro, ya na ndị ozi iri na otu ahụ welie olu gwa ọgbakọ ahụ okwu, “Ndị Juu na unu ndị bi na Jerusalem, matanụ nke a, geekwanụ ntị na ihe m na-ekwu. 15 Ọ bughị mmanya na-egbu ndị a dị ka unu chere. Lee, ọ bụ naanị elekere itoolu nke ụtụtụ na-akụ. 16 Mba, nke a bụ mmezu ihe Juel onye amụma kwuru,

17 “ ‘Chineke siri, n’oge ikpeazu,

aga m awụkwasi mmadụ niile Mmụọ m.

Ụmụ unu ndị ikom na ụmụ unu ndị inyom ga-ebu amụma,

ụmụ okorobia unu ga-ahukwa ọhụ,

ndị okenye nwoke unu ga-arọ nrọ.

18 Ọ buladi ndị ohu m, nwoke ha na nwanyị n’ime ha,

ka m ga-awụkwasi Mmụọ m.

Ha ga-ebukwa amụma.

19 Aga m egosi ihe itunanya na mbara eluigwe, gosikwa ihe iribama n’ụwa na n’okpuru ụwa,

ọbara na oku na alulu anwuru oku.

20 Anyanwu ga-agbanwe ghoọ ọchichiri,

onwa ga-aghokwa ọbara,

tupu ụbọchị Onyenwe anyị abia, bụ ụbọchị ahụ dị ukwu dikwa ebube.

21 Ọ ga-erukwa, na onye ọbula nke na-akpọku

aha Onyenwe anyị, ka a ga-azọputa.*

22 “Ndị Izrel, geenụ ntị n’okwu a, Jisọs onye Nazaret bụ nwoke Chineke gosiri unu, site n’orụ dị ike, n’orụ ebube nakwa ihe iribama niile nke Chineke ruru n’etiti unu site n’aka ya, dika unu ji anya unu hụ. 23 Onye a ka e weere nyefee unu

* 2:21 2:21 Jul 2:28-32

n'aka site na nzube nke Chineke buru ụzọ tọọ atumatụ ya, na dika o siri mara na mbụ, ọ bụ ya ka unu gburu ma kpogidekwa n'obe site n'aka ndị na-amaghị iwu. ²⁴ Ma Chineke emela ka o site n'ọnwụ bilie mgbe ọ topuchara ihe mgbu nke ọnwụ, n'ihì na ọnwụ enweghị ike ijide ya.

²⁵ Devid kwuru banyere ya,

“‘Ana m ahụ Onyenwe anyị ka ọ na-anogide n'ihu m mgbe niile.

N'ihì na ọ nọ n'aka nri m.

Agaghị m ama jijiji.

²⁶ Ya mere, ọñụ juputara m obi, ire m na-anurikwa ọñụ;

anụ ahụ m ga-ezukwa ike n'olileanya,

²⁷ n'ihì na ì gaghị ahapụ mkpuruobi m n'ala mmụọ,

ì gakhaghị ahapụ anụ ahụ nke Onye gị dī nsọ ka ọ hụ ire ure.

²⁸ I mere ka m mara ụzọ nke ndụ;

ì ga-emekwa ka m juputa n'ọñụ n'ihu gị.†

²⁹ “Umunna m, eji m nkwuwa okwu na-agwa unu banyere nna nna anyị Devid, bụ onye nwurụ anwụ e lie ya. Ili ya dīkwa n'etiti anyị taa.

³⁰ Ma ọ bụ onye amuma marakwa na Chineke jiri ìñụ iyi kwee ya nkwa na otu n'ime umụ ya ga-anokwasị n'ocheeze ya. ³¹ Ebe o buuru ụzọ hụ ihe ga-eme n'oge dī n'ihu, o kwuru banyere mbilite n'ọnwụ nke Kraịst, mgbe ọ siri, a hapughị ya n'ala mmụọ; anụ ahụ ya ahughikwa ire ure. ³² Ọ bụ Jisọs a ka Chineke mere ka ọ dī ndụ ọzọ. Anyị niile bukwa ndị akaebe banyere ya. ³³ Ebe ọ bụ na e buliela ya

† 2:28 2:28 Abụ 16:8-11

elu n'aka nri Chineke. O natala Mmuo Nso dika Nna ya kwere na nkwa. Ihe a unu na-ahu na nke unu na-anu bu onyinye ya o wukwasiri anyi. ³⁴ O dighi oge Devid jiri rigoro n'eluigwe, ma ya onwe ya siri,

“Onyenwe anyi gwara Onyenwe m si,

“Nodu ala n'aka nri m,

³⁵ ruo mgbe m ga-eme ndi iro gi

ihe mgbakwasị ukwu nye ukwu gi.” †

³⁶ “Ya mere, ana m eme ka ezinaulo Izrel niile mara nke oma, na Chineke emeela Jisos a onye unu kpogidere n'obe ka o buru Onyenwe anyi na Kraist.”

³⁷ Mgbe ha nuru ihe ndi a, akonuche ha mara ha ikpe. Ha siri Pita na ndi ozi ndi ozo, “Umunna, gini ka anyi ga-eme?”

³⁸ Ma Pita siri ha, “Chegharianu unu niile. Ka e mekwa unu baptizim n'aha Jisos Kraist, maka mgbaghara mmehie unu. Unu ga-anatakwa onyinye nke Mmuo Nso. ³⁹ Nkwa a diri unu na umu umu unu na mmadu niile no n'ebe di anya, dikwara ndi niile Onyenwe anyi Chineke ga-akpo ka ha biakwute ya.”

⁴⁰ O jiri otutu okwu ndi ozo gbaa ama, ma duokwa ha odu si, “Sitenu n'etiti ogbo a joro njo zoputa onwe unu.” ⁴¹ E mere ndi nabatara okwu ya baptizim, ha di ihe ruru puku mmadu ato, a gunyere n'onuogugu ha.

Nnoko nke ndi kwere ekwe

⁴² Ha nyefere onwe ha n'ozizi nke ndi ozi, ya na ife ofufe na inyawa achicha nakwa ikpe

† 2:35 2:35 Abu 110:1

ekpere. ⁴³ Onye ọbụla n'ime ha jupụtara na egwu, n'ihu na ndị ozi na-arụ ọtụtụ ọrụ ebube, na ihe iribama dị iche iche. ⁴⁴ Ndị niile kwere ekwe nọkọtara ọnụ, nwekọkwaa ihe niile ọnụ. ⁴⁵ Ha rere ihe ha nwere na nke ha kpatara, kenye onye ọbụla dika mkpa ya siri dị. ⁴⁶ Ha gara n'ihu na-ezukọta n'ụlọnsọ ukwu ikpe ekpere kwa ụbọchị. Ha na-erikọkwa nri n'ụlọ ha, n'obi ọnụ na ekele. ⁴⁷ Dika ha gara n'ihu na-eto Chineke, ha nwetara ihuoma n'aka ndị mmadụ. Onyenwe anyị na-atụkwasi kwara ha ndị a na-azọputa kwa ụbọchị.

3

Ogwugwo onye ngwuro

¹ Otu ụbọchị Pita na Jọn na-aga n'ụlọnsọ ukwu ikpe ekpere n'oge ekpere n'elekere atọ nke ehihie. ² Ma otu nwoke dara ngwuro site n'afọ nne ya ka a na-ebute n'ọnụ ụzọ ama nke ụlọnsọ ukwu ahụ ụbọchị niile ka ọ na-arịọ ndị na-aba n'ime ụlọnsọ ukwu ahụ arịrịọ. Aha ọnụ ụzọ ama ahụ bụ ọnụ ụzọ ama oma. ³ Mgbe ọ huru Pita na Jọn ka ha na-achọ ịba n'ụlọnsọ ukwu ahụ, o bidoro iriọ ha arịrịọ. ⁴ Ma Pita na Jọn legidere ya anya, Pita siri, "Lee anyị anya." ⁵ O legidere ha anya chee na ha ga-enye ya onyinye.

⁶ Ma Pita siri, "Enweghị m ọlaocha maọbụ ọlaedo ma ihe m nwere ka m na-enye gi. N'aha Jisọs Kraịst onye Nazaret bilie ọtọ gawa ije." ⁷ O jidere ya aka n'aka nri ya, nyere ya aka selite ya elu, ngwangwa, ukwu ya na nkwonkwo nke akwara ukwu ya nwetara ike. ⁸ O wuliri

elu n'ụkwu ya, bido iga ije. O soro ha baa n'ụlọnsọ ukwu ahụ, ya na-aga, ya ana-awụli elu, na-etokwa Chineke. ⁹ Mmadu niile hụrụ ya ka ọ na-agaghari na-eto Chineke, ¹⁰ ha ghotara na ọ bu ya bu onye ahụ na-anọ n'ọnu ụzọ ama ụlọnsọ ukwu ahụ, nke a na-akpọ ọnu ụzọ ama oma na-ariọ aririọ. O gbagwojuru ha anya nke ukwu, gbakwa ha ghari ihe mere ya.

Okwu Pita n'ụlọnsọ ukwu

¹¹ Ma di ka o jidere Pita na Jon aka, ndi mmadu niile jiri mgbagwoju anya gbara oso biakwute ha n'akuku ulonso ahụ ebe a na-akpọ mgbe ulo Solomon. ¹² Mgbe Pita huru nke a, o gwara igwe mmadu ahụ, "Ndi Izrel, gini mere ihe a ji eju unu anya? Gini mere unu ji ele anyi anya dika a ga-asị na o bu site n'ike nke anyi maobu n'idi nsọ anyi ka anyi jiri mee ka nwoke a gawa ije? ¹³ Chineke nke Ebrahim, nke Aizik na nke Jekob, Chineke nke nna anyi ha, ebuliela onye na-ejere ya ozi, bu Jisos elu, onye unu nyefere ka e gbuo, ma gonarikwa ya n'ihu Paillet, n'agbanyeghi na o kpebiri ihapu ya ka o laa. ¹⁴ Unu gonariri onye ahụ di nsọ burukwa onye ezi omume, ma rịo ka a hapuru unu ogbu mmadu. ¹⁵ Unu gburu onye ahụ na-enye ndu, ma Chineke akpolitela ya site n'onwu. Anyi bu ndi akaebe ihe ndi a. ¹⁶ O bu site n'okwukwe n'aha ya, o bu aha ya naani mere nwoke a ka o di ike onye nke unu na-ahụ ma marakwa. Okwukwe n'ime Jisos mere ka ahụ ya zuo oke n'ihu unu niile.

¹⁷ "Ugbu a umunna m, amaara m na unu kpara agwa na-amaghi ama, dika ndi ndu unu

sikwara kpaa. ¹⁸ Ma Chineke siri otu a mezuo ihe o kwuru site n'ọnu ndị amụma niile na Kraist ya aghaghị ihu ahuhu. ¹⁹ Ya mere, chegharianu ugbo a ma loghachikwutekwanu Chineke, ka e nwee ike ihichapu mmehie unu, ²⁰ ka enyekwa unu ntute nke ime mmufo nke sitere n'ihu Onyenwe anyi, ma zitekwara unu Kraist ahụ, bu onye ahoputara nye unu, nke bu Jisos. ²¹ Onye eluigwe na-aghaghị inabata tutu ruo oge ahụ Chineke ga-eweghachi ihe niile n'onodu ha, dika o kwere na nkwa n'ogologo oge gara aga site n'ọnu ndị amụma ya di nsọ. ²² Mosis siri, 'Onyenwe anyi bu Chineke ga-eme ka onye amuma ga-adi ka m biliere unu site n'etiti umu nne unu, unu aghaghị ige nti n'ihe niile o ga-agwa unu. ²³ Onye obula juru ige onye amuma ahụ nti, ka a ga-ekewapu kparamkparam site n'etiti ndi ya ma bibiekwa ya.'

²⁴ "N'ezie ndi amuma niile site na Samuel na ndi ozo so ya n'azu, bukwara amuma banyere ubochi ndi a. ²⁵ Ma unu bu ndi nketa nke ndi amuma, nakwa nke ogbugba ndu ahụ Chineke na nna nna unu gbara, mgbe o gwara Ebrahim, 'Site na mkpuru gi ka a ga-agozi mba niile nke uwa.'† ²⁶ Mgbe Chineke kpolitere onyeozu ya, o buuru uzọ zitere unu ya, ka o gozie unu site n'ime ka onye obula n'ime unu chegharia site n'uzo ojoo ya."

4

Pita na Jon n'uloikpe

* **3:23** 3:23 Dit 18:15,18,19 † **3:25** 3:25 Jen 22:18; 26:4

¹ Mgbe ha nọ na-agwa ndị mmadụ ahụ okwu, ndị nchụaja na onyeisi ndị agha na-eche ụlọnsọ ukwu ahụ na ndị Sadiusi bjakwutere ha. ² Ha were oke iwe n'ihị na ha na-ezi ndị mmadụ ihe, na-ekwusakwa na n'ime Jisọs ka mbilite n'ọnwu nke ndị nwurụ anwu dị. ³ Ha jidere ha tinye ha n'ụlọ mkpọrọ, ruo n'echi ya. N'ihị na oge e jidere ha bụ n'oge uhuruchi. ⁴ Ma otutu ndị nuru okwu ahụ kwenyere. Onuogugụ ha ruru ihe di ka puku mmadụ ise.

⁵ N'echi ya, ndị na-achị achị, na ndị okenye na ndị ozizi iwu zukoro na Jerusalem. ⁶ Onyeisi nchụaja bụ Anas nọ n'ebe ahụ, na Kaifas na Jon na Alegzanda, na ndị ozo bụ ndị ikwu onyeisi nchụaja. ⁷ Mgbe ha kpọtara ha n'etiti ha, ha juru ha, "O bụ site n'ike onye, na site n'aha onye, ka unu ji mee ihe a?"

⁸ N'oge ahụ, Pita juputara na Mmuo Nso. O gwara ha, "Unu ndị na-achị ala anyị, na ndị okenye. ⁹ O bụ na unu kpọtara anyị ichoputa otu nwoke ngwuro a si bụ onye ahụ di mma maobu otu e si gwo ya, ¹⁰ ya mere maranu nke a, unu na ndị Izrel niile, a gworo nwoke a guzo n'etiti unu site n'aha Jisọs Kraist onye Nazaret, onye unu kpogidere n'obe, ma Chineke kpolitere ya site n'ọnwu. ¹¹ Jisọs a bụ "nkume ahụ unu ndị na-ewu ulo juru, nke ghorọ nkume isi ntoala ulo."*

¹² Nzoputa adighi n'ime onye obula ozo, n'ihị na o nweghi aha ozo e nyere n'etiti mmadụ

* **4:11** 4:11 Abụ 118:22

n'okpuru eluigwe nke e nwere ike isite na ya zoputa anyị.”

¹³ Mgbe ha huru nkwa okwu Pita na Jon, natughị ujo, ma choputakwa na ha bu ndi mmadu nkiti, na ndi a na-azughị n'ulo akwukwo, o juru ha anya. Ma ha ghotara na ha bu ndi ha na Jisos nokoro. ¹⁴ Ma mgbe ha huru nwoke ahụ a gworo, ka o guzo n'akuku ha, ha enweghi okwu obula ha nwere ikwu megide nke a. ¹⁵ Ha nyere iwu ka ha si n'ulokpe ahụ puo, ma bido igba izu n'etiti onwe ha banyere nke a. ¹⁶ Ha na-asị, “Gini ka anyi ga-eme ndi a? Anyi apughị igọ ago na ha ruru oru iribama puru iche. Ndi niile bi na Jerusalem maara ihe banyere nke a. ¹⁷ Ma iji mee ka akuko oru ebube a hapu igbasa ruo otutu mmadu nti, ka anyi doo ha aka na nti ka ha ghara igwa onye obula okwu banyere aha nwoke a.”

¹⁸ Ha koro ha nye ha iwu ka ha kwusi ikwu okwu maobu izi ihe n'aha Jisos. ¹⁹ Ma Pita na Jon zara si ha, “Kpeenu ikpe a n'onwe unu, maobu ihe ziri ezi n'anya Chineke ige unu nti kari ige Chineke nti? ²⁰ N'ih na o bu ihe rara ahụ na anyi ga-akwusi ikwu okwu banyere ihe ahụ anyi huru na nke anyi nuru.”

²¹ Mgbe ha batuchara ha mba, ha hapuru ha ka ha laa. O nweghi uzọ obula ha ga-esi taa ha ahuru n'ih na mmadu niile no na-eto Chineke n'ih ihe a mere. ²² N'ih na nwoke a gworo n'uzo di ebube agafeela iri afọ ano.

Ekpere ndi kwere ekwe

²³ Mgbe ha hapụrụ ha, ha lara kọrọ ndị ibe ha ihe ndịisi nchụaja na ndị okenye gwara ha.

²⁴ Mgbe ha nūrụ nke a, ha niile ji otu obi welie olu ha kpọkuo Chineke, sị, “Gị, Onye kachasi ihe niile elu, bu Onyenwe anyị, gị onwe gị kere eluigwe na uwa, na oke osimiri, na ihe niile dị n’ime ha. ²⁵ O bu gị sitere n’aka Mmụọ Nsọ site n’ọnu nna anyị Devid, onye na-ejere gị ozi, sị:

“Gịni mere mba niile ji eme oke mkpọtụ?

Gịni mere ndị mmadụ ji na-apia ọpịpia nke na-abaghị uru?

²⁶ Ndị eze nke uwa na-eguzokwa onwe ha, ndị na-achi achi na-agbakotakwa, imegide Onyenwe anyị

na imegide Onye ya e tere mmanụ.’†

²⁷ N’ezie n’obodo a, Herod na Pontios Paillet, na ndị mba ọzọ, nakwa ndị Izrel ezukotala imegide onye nsọ ahụ na-ejere gị ozi, bu Jisọs, onye i tere mmanụ, ²⁸ ha mere ihe i jiri ike gị na uche gị kwuo na ha aghaghị imezu. ²⁹ Ugbu a, Onyenwe anyị, lee iba mba ha ma nye ndị ohu gị ike iji gbasaa ozi gị na-atughị egwu ọbula. ³⁰ Setipụ aka gị gwoọ ndị ọrịa ma ruọ ọtụtụ ọrụ ebube na ọrụ iribama site n’aha onye nsọ ahụ na-ejere gị ozi bu Jisọs.”

³¹ Mgbe ha kpesiri ekpere, ụlọ ahụ ha zukoro n’ime ya mara jijiji. Ha juputara na Mmụọ Nsọ, ma jiri nkwuwa okwu kwusaakwa okwu Chineke.

Ndị kwere ekwe na-ekekorita ihe

† **4:26** 4:26 Abụ 2:1,2

³² Ndị niile kwere ekwe nwere otu obi n'otu mkpuruobi. O nweghị onye ọbụla gụrụ ihe ọbụla o nwere dika nke aka ya, kama ha mere ka onye ọbụla n'ime ha keta oke n'ihe ibe ya nwere.

³³ Ndị ozi sitere n'ike gaa n'ihu na-agba ama banyere mbilite n'ọnwụ Onyenwe anyị Jisọs, oke amara bakwaara ha niile ụba. ³⁴ O nweghị onye mkpa kpara n'ime ha, n'ihia na site n'oge ruo n'oge, ndị nwere ala maọbụ ụlọ na-ere ha, ma wetakwa ego ha retara na ha, ³⁵ nye ndị ozi, a na-ekekwa ya nye onye ọbụla dị ka mkpa ya si dị.

³⁶ Josef onye ikwu Livayi, onye sitere na Saiprọs, onye ndị ozi na-akpọ Banabas (nke putara “nwa nke nkasiobi”). ³⁷ O rere ala o nwere, weta ego ya, ma togbo ya n'ụkwụ ndị ozi.

5

Ananayas na Safaira

¹ Ma otu nwoke a na-akpọ Ananayas na nwunye ya bụ Safaira rekwara ala nke ha. ² Na nkwekọrịta ya na nwunye ya, o zoro ụfọdụ ego site n'ego ha retara n'ala ha ahụ, weta nke fọduru bịa togbo n'ụkwụ ndị ozi.

³ Pita siri, “Ananayas, gini mere ekwensu jiri juputa obi gi mee ka i ghaara mmuo nsọ ugha mgbe i zopuuru onwe gi ego site n'ime ego i retara n'ala gi? ⁴ O bughi gi nwe ala ahụ tupu e ree ya? Mgbe e rechara ya, ego e retara ya o bughi nke gi, iji mee ka i choro? Gini mere i ji chee echiche ime ihe di otu a? O bughi mmadu ka i ghaara ugha kama o bu Chineke.”

⁵ Mgbe Ananayas nuru okwu ndi a, o dara n'ala nwuo, egwu jidekwara ndi niile nuru ihe mere. ⁶ Umụ okorobia ndi no ebe ahụ batara jiri akwa kee ozu ya bupu ya ga lie.

⁷ Mgbe ihe dika awa ato gasiri, nwunye ya batakwara, ma o matabeghi ihe mere di ya. ⁸ Pita juru ya, gwa m, "o bu ego ole a ka gi na di gi retara ala ahụ?"

O siri, "E, o bu ego ole ahụ ka anyi retara ya."

⁹ Pita siri ya, "Gini mere unu jiri kpebie inwa Mmuo nke Onyenwe anyi onwunwa? Gee nti, nzo ukwu ndi buuru di gi gaa lie no n'onu uzo. Ha ga-ebupukwa gi."

¹⁰ N'otu oge ahụ o dara n'ala n'ukwu ya, nwuo, umu okorobia ahụ liri di ya batakwara choputa na o nwuola, buru ya puo gaa lie ya n'akuku di ya. ¹¹ Oke egwu turu nzuko ahụ niile, tuokwa ndi niile nuru akuko banyere ihe ndi a.

Oru ebube na oru itunanya

¹² Ndi ozi ahụ rukwara oru ebube na oru iribama di ukwu n'etiti ndi mmadu. Ha niile na-ezuko na mgbe ulo Solomon. ¹³ O nweghi onye obula kwere iso ha ozo, n'agbanyeghi na otutu mmadu na-asopuru ha. ¹⁴ Ma otu o di, otutu ndi nwoke na ndi nwanyi kwere n'Onyenwe anyi sonyere ha. ¹⁵ N'ih i nke a, ndi mmadu buputara ndi oria n'okporouzo nibe ha n'ute na ihe ndina, ka o ga-abu mgbe Pita na-agafe onyinyo ya ga-adakwasu ufodu n'ime ha. ¹⁶ Igwe mmadu zokotara site n'obodo ndi di Jerusalem gburugburu. Ha butekwara ndi

nrịa nrịa, na ndị mmụọ na-adighị ọcha na-enye nsogbu, a gwọkwara ha niile.

Mkpagbu nke ndị ozi

¹⁷ Mgbe ahụ onyeisi nchụaja na ndị otu ya so n'otu ndị Sadiusi ka ekworo juputara obi. ¹⁸ Ha jidere ndị ozi a tūba ha n'ụlọ mkpọrọ nke ọha mmadụ. ¹⁹ Ma n'oge abalị mmụọ ozi Onyenwe anyị meghere ọnu ụzọ ụlọ mkpọrọ ahụ kpọputa ha si, ²⁰ "Gaanụ, guzoronụ n'ụlọnsọ ukwu ahụ gwa ndị mmadụ ozi niile nke ndụ ọhụrụ a."

²¹ Mgbe ha nūrụ nke a, n'isi ututu, ha banyere n'ụlọnsọ ukwu malite izi ihe.

Ma mgbe onyeisi nchụaja na ndị soo ya bjarutere, ha kpọrọ nzukọ ndị Sanhedrin nke bụ ọgbakọ jikọtara ndị okenye Izrel niile. Ha zipurụ ozi ka e site n'ụlọ mkpọrọ kputa ha. ²² Ma mgbe ndị ahụ ha zipurụ ruru n'ụlọ mkpọrọ, ha ahughị ndị ozi ahụ. Ha loghachiri azụ kọrọ ndị ọgbakọ ahụ ihe ha hūrụ, ²³ "Anyị hūrụ ka a kpochiziri ụlọ mkpọrọ ahụ nke ọma, ndị nche guzokwa n'ọnu ụzọ ya. Ma mgbe anyị meghere ụlọ mkpọrọ ahụ, anyị ahughị onye ọbụla n'ime ya." ²⁴ Mgbe onyeisi ndị agha na-eche ụlọnsọ ukwu na ndịisi nchụaja nūrụ okwu ndị a, ọ gbara ha gharij, ha na-eche ihe nke a ga-aputa.

²⁵ N'otu oge ahụ, otu onye gbatara gwa ha, "Leenụ! Ndị ahụ unu tūbara n'ụlọ mkpọrọ guzo ugbu a n'ime ụlọnsọ ukwu na-ezi ndị mmadụ ihe." ²⁶ Ngwangwa, onyeisi agha na ndị agha ya gara n'ụlọnsọ ahụ jide ndị ozi ahụ ma kputa ha, ma ha ejighị ike mee nke a n'ihina ha tūrụ egwu na ndị mmadụ ga-atụ ha nkume.

²⁷ Mgbe a kputara ha, e mere ka ha guzoro n'ihu ọgbakọ ndị Sanhedrin, onyeisi nchụaja juru ha ajuju, ²⁸ si, "Ọ bụ anyị adoghị unu aka na nti ka unu kwusị ikuzi ihe n'aha a; ma unu emeela ka ozizi unu juputa Jerusalem niile kpebiekwa ime ka ọbara nwoke a diri anyị n'isi."

²⁹ Pita na ndị ozi ndị ọzọ zara si, "Anyị ga-erubere Chineke isi ọ bughị mmadu. ³⁰ Chineke nna nna anyị a kpolitela Jisọs site n'ọnwu bụ onye ahụ unu gburu site n'ikpogide ya n'elu osisi. ³¹ Chineke ebuliela ya elu n'aka nri nke ya onwe ya di ka Okpara eze na Onye nzoputa, ka o nwee ike inye ndị Izrel niile ncheghari na mgbaghara mmehie. ³² Anyị bụ ndị ama nke ihe ndị a, Mmuo Nso onye Chineke nyere ndị na-erubere ya isi bukwa onyeama."

³³ Mgbe ha nuru nke a, ọ gbawara ha obi, ha choo igbu ha. ³⁴ Ma otu onye n'ime ha bụ onye Farisii, burukwa onye ozizi iwu a na-asopuru, aha ya bụ Gamaliel, biliri oto n'etiti ọgbako ahụ, nye iwu ka a kpopu ndị ozi ahụ n'ezi nwa oge nta. ³⁵ O siri ha, "Ndị Izrel, leziekwanyu anya nke oma ihe unu na-achọ ime ndị a. ³⁶ N'oge gara aga Teodas putara na-egosi na ya bụ onye puru iche, ihe dika nari mmadu anọ sokwara ya, mgbe e gburu ya, ndị niile sooro ya gbasasiri ihe niile a kwusikwa. ³⁷ Mgbe nke ya gasiri, Judas onye Galili putakwara gosi onwe ya n'oge a na-agu onuogugu mmadu, o nwetakwara ndị sooro ya. Mgbe e gbukwara ya, ndị niile na-eso ya gbasasiri. ³⁸ Ya mere, agwa m unu, hapunu ndị a ka ha laara onwe ha. N'ihia na ọ buru na

orụ ha bu orụ mmadu, o ga-akwusi mgbe na-adighi anya. ³⁹ Ma o buru na o sitere n'aka Chineke, unu agaghị enwe ike ikwusi ndi ikom ndi a, unu ga-achoputa naani na unu na-aluso Chineke ogu."

⁴⁰ Ogbako ahụ nabatara ndumodu ya. Ha kporo ndi ozi ahụ pia ha ihe, nyekwa ha iwu ka ha kwusi ikwu okwu n'aha Jisos, hapukwa ha ka ha laa.

⁴¹ Mgbe ha hapuru ogbako ahụ, ha na-anuri onu n'ih i na-agunyere ha na ndi kwesiri inara mkpari n'ih i aha ya. ⁴² Ubochi niile, n'ime ulonso ukwu ma n'ulo ndi mmadu ha na-akuzi ma na-ekwusa ozioma na Jisos bu Kraist ahụ.

6

Nhoputa nke ndi inyeaka asaa

¹ N'oge ahụ mgbe onugugu ndi na-eso uzo ya bidoro imuba, ndi Juu na-asu asusu Griik mere mkpesa megide ndi Juu na-asu asusu Hibru n'ih i na a na-elefuru ndi inyom ha, ndi di ha nwuru anwu anya na nri a na-eke kwa ubochi. ² N'ih i nke a, ndi ozi iri na abuo ahụ kporo ogbako ndi niile na-eso uzo ya si, "O zighi ezi na anyi ga-ahapu ikwusa ozioma Chineke bido na-eke nri. ³ Umunna anyi, sitenu n'etiti unu hoputa ndi ikom asaa ndi a na-agbara ezi ama na ha juputara na Mmuo Nso na amamihe. Anyi ga-enyefe ha oru a n'aka. ⁴ Ebe anyi onwe anyi, ga-enyefe onwe anyi n'oru ikpe ekpere, na oru niile metutara izisa ozioma."

⁵ Mmadu niile nabatara atumatu a nke oma. Ha hoputara Stivin, nwoke juputara n'okwukwe

na Mmuo Nso. Ha hoputakwara Filip, Prokoros, Nikano, Timon, Pamenas na Nikolas, onye Antiok na-eso uto ofufe ndi Juu. ⁶ Ha chere mmadu ndi a n'ihu ndi ozi, ndi kpeere ha ekpere, bikwasikwa ha aka n'isi.

⁷ Okwu Chineke gbasara nnoo. Onuogugu ndi na-eso uto ya na Jerusalem bakwara uba. N'oge a, otutu ndi nchujaja nabatara na-erubekwa isi n'okwukwe.

Njide e jidere Stivin

⁸ Ugbu a, Stivin, nwoke juputara n'amara na n'ike Chineke ruru otutu oru ebube na oru iribama di ukwu n'etiti ndi mmadu. ⁹ Mgbe ahụ ufođu ndi Juu si n'ulo nzuko nke ndi nweere onwe ha (di ka e si akpo ya), na nke ndi Sirini na Alegzandria nakwa ndi ozo sitere na mpaghara Silisia na Eshia. Ha na Stivin malitere irughari uka. ¹⁰ Ma ha enweghi ike iguzogide amamihe na ike nke Mmuo Nso nke o ji ekwu okwu.

¹¹ Mgbe ahụ, ha ji uto nzuzo kpalie ufođu ndi ikom ka ha si, "Anyi nuru ka o na-ekwujọ Mosis na Chineke."

¹² Ha kpasuru ndi mmadu, ma ndi okenye ma ndi ozizi iwu. Ha biakwutere ya jide ya, kpuru ya gaa na nnoo ulo ikpe. ¹³ Ha kpotakwara ndi biara gbaa ama ugha megide ya si, "Oge niile ka nwoke a na-ekwu okwu ojojo banyere ebe a di nsọ na iwu anyi. ¹⁴ Anyi nuru ka o kwuru, na Jisos onye Nazaret a ga-akwatu ulo a, gbanwekwa omenaala Mosis nyere anyi."

¹⁵ Ndị niile nọ n'ụlọikpe ahụ legidere ya anya. Ha hụrụ ihu ya ka ọ na-enwu dị ka ihu mmụọ ozi.

7

Stivin agọrọ onwe ya

¹ Onyeisi nchụaja siri ya, “I nūrụ ihe ndị a, ọ bụ eziokwu?”

² Ọ siri, “Ụmụna m na ndị nna, geenụ m ntị. Chineke onye dị ebube gosiri nna nna anyị Ebrahim onwe ya mgbe ọ nọ na Mesopotamịa, tupu ọ gaa biri na Haran. ³ Ọ gwara ya, ‘Site n’obodo gị na n’etiti ndị ikwu gị pụọ, gaa n’ala m ga-egosi gị.’* ”

⁴ “Ya mere, o sitere n’obodo ndị Kaldia pụọ, gaa biri na Haran. Mgbe nna ya nwurụ, Chineke zitere ya n’ala a ebe unu bi ugbo a. ⁵ O nyeghi ya ihe nketa n’ebe a, ọ buladi ihe ruru otu nzo ukwu. Ma o kwere ya nkwa na ọ ga-enye ya na umu umu ya ala ahụ ka ọ buru nke ha, n’agbanyeghi na ọ mutaghi nwa. ⁶ Ma Chineke gwara ya otu a, na, ‘Umu umu ya ga-ebi dika ndi obia n’ala na-abughị nke ha, ndi ga-iji ha mere ohu, ma mejokwa ha nari afọ anọ. ⁷ Mana aga m ata mba ahụ ha na-efe dika ohu ahuhụ.’† Chineke kwukwara si, ‘Mgbe nke a gasiri, ha ga-esi na mba ahụ pụta, bịa fee m ofufe n’ebe a.’‡ ⁸ O nyere ya ogbugba ndu nke obibi ugwu. Ebrahim muru Aizik bie ya ugwu n’ubochi nke

* **7:3** 7:3 Jen 12:1 † **7:7** 7:7 Ya bụ, kpee ha ikpe ‡ **7:7** 7:7 Jen 15:13,14

asato. Aizik amụta Jekọb, Jekọb amụta ndịisi ebo iri na abụọ nke Izrel.

⁹ “N’ihi na ndị nna ochie ahụ nwere ekworo n’ebe Josef nọ. Ha resi ya ndị Ijpt dika ohu. Ma Chineke nọnyeere ya, ¹⁰ zọpụta ya na mkpagbu ya niile, mee ka o nwee ihuoma na amamihe n’ihu Fero eze Ijpt. Onye mere ya onye ọchịchị n’ala Ijpt na onye nlekọta nke ezinaulọ ya niile.

¹¹ “N’oge ahụ, ụnwụ dara n’ala Ijpt na n’ala Kenan. Ụnwụ a wetara ahụhụ dị ukwuu. Nna nna anyị ha enwekwaghị ike ichọta nri. ¹² Ma mgbe Jekọb nūrụ na nri ọka dị n’ala Ijpt, o zipūrụ nna nna anyị ha ka ha gaa njem mbụ ha n’Ijpt. Nke a bụ oge nke mbụ ha na-aga Ijpt. ¹³ Mgbe ha gara Ijpt nke ugboro abụọ, Josef mere ka ụmụnne ya mata ya, Fero matakwarara ụmụnne Josef. ¹⁴ Mgbe ahụ, Josef ziri ozi ka a kpọta nna ya bụ Jekọb na ndị ikwu ya, ndị dị iri mmadụ asaa na ise ka ha bịakwute ya. ¹⁵ Jekọb gara Ijpt. Ebe ahụ ka ya na nna nna anyị ha nọkwa nwụọ. ¹⁶ E budatarara ozu ha na Shekem, ebe e liri ha n’ili nke Ebrahim jiri ego ọlaọcha zụta n’aka ụmụ Hamọ n’ala Shekem.

¹⁷ “Ma mgbe oge ahụ Chineke kwere Ebrahim na nkwa na-abịaru nso, ndị Izrel nọ n’Ijpt mụbara nke ukwuu, ¹⁸ ruo mgbe eze ọzọ nke na-amaghị Josef, bidoro ichị ọchịchị n’ala Ijpt. § ¹⁹ O megburu ndị agbūrụ anyị, kpagbukwaa ha. Manye ndị nna nna anyị ha ka ha tufuo ụmụ ọhūrụ ha, ka ha ghara ịdị ndụ.

²⁰ “Ọ bụ n’oge a ka a mụrụ Mosis, ọ mara mma nke ukwu n’anya Chineke. A zuru ya naanị onwa atọ n’ulo nna ya. ²¹ Mgbe e tufuru ya, ada Fero kpoooro ya, zuo ya di ka nwa nwoke nke aka ya. ²² A zuru Mosis n’amamihe niile nke ndi Ijpt, o buru dike n’okwu na n’oru itunanya.

²³ “Mgbe o gbara iri afọ anọ, o batara ya n’uche iga ileta umunna ya ndi Izrel. ²⁴ Mgbe o huru otu onye n’ime ha nke onye Ijpt na-emegide ya, o lutara ya ogu, botakwara ya obo site n’igbu onye Ijpt ahụ. ²⁵ Mosis chere na umunna ya ga-aghota na Chineke akpolitela ya isite n’aka ya napa ha. Ma ha aghotaghi. ²⁶ N’ubochi ozo sonu, Mosis huru umunna ya ndi Izrel abuo ka ha na-alu ogu. O gbaliri ime ka udo diri n’etiti ha, si, ‘Unu bu umunna, gini mere unu ji emejorita onwe unu?’

²⁷ “Ma nwoke ahụ nke na-emegbu nwanna ya nupuru ya si, ‘Onye mere gi onyeisi na onye ikpe n’etiti anyi? ²⁸ I na-achọ igbu m di ka i si gbuo onye Ijpt unyaahu?’* ²⁹ Mgbe o nuru nke a, Mosis gbara oso, gaa biri di ka obia n’ala Midia. N’ebe ahụ ka o no muta umu nwoke abuo.

³⁰ “Mgbe iri afọ anọ gafere, e mere ka Mosis hu mmuo ozi n’oku na-ere ohia di n’ozara, n’akuku Ugwu Sainai. ³¹ Ma mgbe o huru nke a, o juru ya anya. Di ka o na-agaru nso ka o leruo ya anya, o nuru olu Onyenwe anyi ka o dara, si, ³² ‘Abu m Chineke nna nna gi ha. Chineke nke Ebrahim, nke Aizik na nke Jekob.’† Ujo mere ka Mosis maa jijiji, na o nweghi ike ilegide ya anya.

* 7:28 7:28 Orụ 2:14 † 7:32 7:32 Orụ 3:6

33 “Ma Onyenwe anyị gwara ya, ‘Yipụ akpụkpọkwụ gi. N’ihi na ebe ahụ i guzo bụ ala dị nso. 34 Ahụla m otu e si akpagbu ndị m nọ n’ala Ijpt. Anụla m ịsụ ude ha bịa kwa ịzoputa ha. Ugbu a bịa, aga m ezighachi gi n’Ijpt.’‡

35 “Ọ bụ otu Mosis ahụ ha juru aju, mgbe ha siri, ‘Onye mere gi onyeisi na onye ikpe?’ Ọ bụkwa ya ka Chineke zigara ị bụ onyeisi na onye nnaputa ha, site n’inyeaka mmuọ ozi ahụ mere ka ọ hụ ya n’ohia ahụ. 36 O duuru ha pụta mgbe ọ rusiri oru ebube na ihe iribama di iche iche n’ala Ijpt, na n’Osimiri Uhie na n’ozara iri afo anọ.

37 “Onye a bụ Mosis ahụ gwara umu Izrel, si, ‘Chineke ga-eme ka onye amuma nke di ka m, biliere unu site n’etiti umunne unu.’§ 38 Ya onwe ya nọ n’ogbakọ n’ozara, ya na mmuọ ozi ahụ gwara ya okwu n’Ugwu Sainai, na nna nna anyi ha; ebe ọ natakwarara okwu di ndu* inye anyi.

39 “Ma nna nna anyi ha juru irubere ya isi. Kama ha nupuru ya n’akuku, ma tugharia laghachi azu n’Ijpt n’obi ha, 40 na-asị Eron, ‘Meere anyi chi, ndi nke ga-edu anyi, n’ihi na anyi amaghi ihe mere nwoke a bu Mosis, onye sitere n’ala Ijpt duputa anyi.’† 41 Ha kpuru onwe ha arusi nke oyiyi nwa ehi, ha butere ihe ichu aja nye ya. Ha nuriri onu n’oru nke aka ha. 42 Ma Chineke chepuru ihu ya site n’ebe ha no. Ọ rara ha nye ikpere usuu ihe di n’eluigwe.‡ Nke

‡ 7:34 7:34 Oru 3:5,7,8,10 § 7:37 7:37 Dit 18:15 * 7:38 7:38
Okwu si n’onu Chineke puta † 7:40 7:40 Oru 32:1 ‡ 7:42
7:42 Anyanwu, onwa na kpakpando di iche iche

a dabara n'ihe e dere n'akwụkwọ ndị amụma,
 “Unu ụlọ Izrel, unu o wetara m onyinye anụ e
 gburu egbu ka ọ dị aja§ unu chụrụ m
 iri afọ anọ unu nọrọ n'ozara?

⁴³ Unu buliri ụlọ ikwu nke Mọlọk
 na kpakpando nke chi unu bụ Refan,
 bụ arụsị ndị ahụ unu mere ikpọ isiala nye
 ha.

Ya mere, aga m ewezuga unu, burukwa unu gaa
 n'ofe obodo Babilon.*

⁴⁴ “Ndị nna nna anyị ha nwere ụlọ ikwu nke
 iwu ogbugba ndụ n'ozara. E mere ya site na
 ntuziaka na usoro ihe atụ Chineke gosiri Mosis.

⁴⁵ Mgbe Joshua duuru nna nna anyị ha nweta ala
 ndị mba ọzọ ndị Chineke chụrụ. E butekwara
 igbe ogbugba ndụ a n'ala ahụ. Ọ nọgidekwara
 n'ala ahụ tutu ruo n'oge Devid. ⁴⁶ Onye chọtara
 ihuoma n'ebe Chineke nọ, ma rịọ ka o wuore
 Chineke nke Jekọb ebe obibi. ⁴⁷ Ma ọ bụ Solomọn
 wuru ya ụlọ ahụ.

⁴⁸ “Otu ọ dị, Onye kachasi ihe niile elu adighi
 ebi n'ụlọ e ji aka wuo, dika onye amuma kwuru,

⁴⁹ “ ‘Eluigwe bụ ocheeze m.

Ụwa bụkwa ebe mgbakwasị ụkwụ m.

Ụdị ụlọ di aña ka unu ga-ewuru m?

Maọbụ ebee ka ebe izuike m ga-adị?

Ka Onyenwe anyị kwuru.

⁵⁰ Ọ bughị aka m mere ihe ndị a niile?†

⁵¹ “Unu ndị isiike! Ndị obi ha, na ntị ha
 kpochiri akpochi inụ ihe. Ndị na-ajụ inabata
 Mmụọ Nsọ dika nna nna unu ha mere. ⁵² Ọ di

§ 7:42 7:42 Ọ bụ aja unu chụrụ m * 7:43 7:43 Ems 5:25-27

† 7:50 7:50 Aiz 66:1,2

onye amụma ndị nna unu ha na-akpogbughi? Ha gburu ọ buladi ndi buru amuma banyere obibia nke onye ezi omume ahụ, ma ugbu a unu bu ndi raara ya nye ma gbukwaa ya. ⁵³ Unu bu ndi natara iwu Chineke dika e nyere ya site n'aka ndi mmuo ozi, ma unu edebeghi ya.”

Onwu Stivin

⁵⁴ Mgbe ha nuru ihe ndi a, iwe were ha nke ukwu. Ha tara ikikere eze n'iwe na n'onuma n'ebe o no. ⁵⁵ Ma ebe o juputara na Mmuo Nso, o lere anya n'elugwe hu ebube Chineke. O hukwara Jisos ka o guzoro n'aka nri Chineke. ⁵⁶ O siri, “Lee, ana m ahụ ka elugwe meghere, hukwa Nwa nke Mmadu ka o na-eguzo n'aka nri Chineke.”

⁵⁷ Ha mere uzu di ukwu, were mkpisiaka ha ruchi nti ha. Ha niile gbara oso gaa nukwasi ya, ⁵⁸ dokpuru ya puo n'azu obodo malite itu ya nkume. N'oge a, ndi akaebe wusara uwe ha n'ukwu otu nwokorobia a na-akpo Sol.

⁵⁹ Mgbe ha na-atu Stivin nkume ahụ, o kpere ekpere, “Onyenwe anyi Jisos, nara mmuo m.” ⁶⁰ O gburu ikpere n'ala werekwa oke olu tie mkpu, “Onyenwe anyi, biko agunyekwarala ha mmehie nke a!” Mgbe o kwusiri nke a, o dara n'ala nwuo.

8

¹ Sol kwenyere ka e gbuo ya.

Mkpagbu nke nzuko Kraist

N'ubochi ahụ, oke mkpagbu bidoro megide nzuko di na Jerusalem. Ndi niile kwere ekwe,

ma ewezuga ndị ozi n'onwe ha gbasasiri n'ala Judia na Sameria. ² Ndị ikom, ndị na-atụ egwu Chineke, b́ara buru ozu Stivin gaa lie ya. Ha ruru ụjụ nke ukwu n'ihia ya. ³ Ma Sol bidoro ́la nzukọ n'iyi. Ọ na-abanye site n'ụlọ ga n'ụlọ ndị kwere ekwe na-adọpụta ha, nwoke na nwanyi, tinye ha n'ụlọ mkpọrọ.

Filip n'obodo Sameria

⁴ Ndị ahụ a ch́sasiri zisara ozioma n'ebe niile ha gbagara. ⁵ Filip gara n'otu obodo di na Sameria kwusaara ndi nọ n'ebe ahụ ihe banyere Kraist. ⁶ Igwe mmadu gere nti n'ihe Filip na-ekwu n'ihia na ha huru oru iribama o ruru. ⁷ Mmuo ndi ahụ na-adighi ocha ji iti mkpu site n'ime otutu mmadu puta. Ọ gwokwara otutu ndi ahụ ha kpọnwuru akpönwü na ndi ngwuro. ⁸ N'ihia ya, onu di ukwu juputara n'obodo ahü.

Saimon onye mgbaasi

⁹ Ugbu a, kemgbe otutu oge gara aga, otu nwoke aha ya bu Saimon bu onye mgbaasi. O jirila mgbaasi ya mee otutu ihe turu ndi niile bi n'obodo Sameria n'anya. Ọ na-anyakwa isi na ya bu onye di ukwu. ¹⁰ Onye obula, ma onye ukwu ma onye nta, na-ege ya nti na-asikwa "Nwoke a bu ike Chineke ahü a na-akpo Ike di ukwu." ¹¹ Ha na-ege ya nti oge niile n'ihia na o na-eji ike mgbaasi ya na-eme ihe juru ha anya. ¹² Ma mgbe ha kwenyere n'ozio ma Filip dika o na-ekwusa ihe banyere ozioma alaeze Chineke na aha Jisọs Kraist, e mere ha baptizim, ma nwoke ma nwanyi ha. ¹³ Saimon kwerekwara otu aka ahü. Mgbe e mechara ya baptizim, o bidoro iso

Filip na-agaghari n'ih ihe iribama na orụ ebube niile Filip ruru, turu ya n'anya nke ukwu.

¹⁴ Mgbe ndi ozi no na Jerusalem nuru na ndi Sameria anabatala okwu nke Chineke, ha zigaara ha Pita na Jon. ¹⁵ Mgbe ha biaruru, ha kpere ekpere ka ha nata Mmuo Nso. ¹⁶ N'ih i na Mmuo Nso abiakwasibeghi onye obula n'ime ha, kama ihe e mere ha bu baptizim n'aha Onyenwe anyi Jisos. ¹⁷ Mgbe Pita na Jon bikwasiri ha aka n'isi, ha natara Mmuo Nso.

¹⁸ Mgbe Saimon huru na a na-enye Mmuo Nso naani site n'aka ndi ozi bikwasiri ha n'isi, o chere ha ego n'ihu, ¹⁹ si, "nyekwanu m ike a. Ka onye obula m bikwasiri aka n'isi nata Mmuo Nso."

²⁰ Ma Pita siri, "Gi na ego gi laakwa n'iyi. N'ih i na i chere na i ga-iji ego zuta onyinye Chineke. ²¹ I nweghi oke maobu ihe nketa n'oru a, n'ih i na obi gi ezighi ezi n'ihu Chineke. ²² Si n'ajo omume gi chegharia, riu Onyenwe anyi aririo ma eleghi anya o ga-agbaghara gi echiche ojoo niile nke obi gi. ²³ N'ih i na ahuru m na i juputara n'obi ilu na i nokwa n'agbu nke ajo omume."

²⁴ Saimon zara Pita si, "Biko, kpee ekpere rioro m Chineke, ka ihe ndi a niile i kwuru, hapu ibiakwasi m."

²⁵ Mgbe ha gbachara akaebe, ma kwusaakwa okwu nke Onyenwe anyi, ha loghachiri Jerusalem. Ma mgbe ha na-ala ha zisara ozioma n'otutu obodo ndi Sameria.

Filip na onye onoz i Itiopia

²⁶ Mgbe ahụ mmụọ ozi Onyenwe anyị gwara Filip sị, “Gaa na ndịda, n’uzọ ọzara nke siri Jerusalem gawa Gaza, ụzọ ahụ bụ ụzọ ọzara.”

²⁷ O biliri gawa. Mgbe ahụ, otu onye Itiopia bụ onye onozị, burukwa onyeisi ozi dị mkpa, onye na-eche akụ nke Kandis, eze nwanyị ndị Itiopia, gara Jerusalem ife Chineke. ²⁸ Mgbe ọ na-ala, ọ nọdurụ ala n’ugboala ya, nke ịnyinya na-adokpughari, na-agụ akwukwọ Aizaya onye amuma. ²⁹ Mmụọ Nsọ gwara Filip, “Gaa ugbo ahụ nso, sonyekwara ya.”

³⁰ Filip gara nso, nukwa ka ọ na-agụ akwukwọ Aizaya onye amuma. Ọ siri, “Ị na-aghota ihe ị na-agụ?”

³¹ Ọ siri, “M ga-esi aña ghota, ma mmadu ezighi m?” Ọ rioro Filip ka ọ rigota n’ugboala ahụ, soro ya nọdu n’ime ya.

³² Mpaghara akwukwọ nsọ ọ na-agụ bụ nke a, “E duuru ya di ka aturu gaa n’ebe a ga-egbu ya. Dika nwa aturu na-anọ nwayọọ n’ihu onye na-akpacha ya aji, otu a ka ọ na-emeghegi onu ya.

³³ N’onodu idi ala ya, e meghe ka ikpe ziri ezi ruo ya aka.

Onye ga-ako akuko banyere agburu ya?

N’ihi na e sitere n’uwa wepu ndu ya.”*

³⁴ Onozị ahụ juru Filip, “Biko, gwa m, onye ka onye amuma a na-ekwu okwu ya? Ọ bụ ihe banyere onwe ya ka ọ na-ekwu, ka ọ bụ banyere onye ọzọ?” ³⁵ Mgbe ahụ, Filip malitere ikwu

* **8:33** 8:33 Aiz 53:7,8

okwu, site n'akụkọ akwụkwọ nsọ ọ na-agụ kọrọ ya akụkọ ozioma banyere Jisọs.

³⁶ Mgbe ha na-aga n'ụzọ, ha bjaruru ebe ọdọ mmiri nta dị. Onozi ahụ sịrị, "Lee, nke a bụ mmiri. Ọ dị ihe ga-egbochi ime m baptizim?"

³⁷ Filip sịrị, "Ọ buru na i ji obi gi niile kwere, e nwere ike ime gi baptizim."

Onozi ahụ sịrị, "Ekwere m na Jisọs Kraịst bụ Ọkpara Chineke."† ³⁸ O kwuru ka a kwusị ụgbọala ahụ. Mgbe ahụ, onozi ahụ na Filip wudatara banye n'ime mmiri ebe Filip nọ mee ya baptizim. ³⁹ Mgbe ha sitere n'ime mmiri ahụ pụta, ngwangwa Mmuọ Onyenwe anyị sitere n'ebe ahụ wepu Filip, onye onozi ahụ ahụkwaghị ya anya ọzọ; kama ọ gara n'ihu n'ije ya na-anụrịkwa ọnu. ⁴⁰ Ebe ọzọ a hụrụ Filip bụ n'Azotus. Ọ jegharịkwara n'obodo niile dị n'ala ahụ, na-ekwusa ozioma ruo mgbe ọ bjaruru Sizaria.

9

Nchehari Sọl

¹ Ma ugbu a, Sọl, onye ume niile ọ na-ekuputa bụ naanị ịba mba na igbu ndị na-eso ụzọ Onyenwe anyị, gakwuuru onyeisi nchuaja, ² rịọ ya ka o nye ya akwụkwọ ozi nke ọ ga-eji jekwuru ndị ụlọ nzukọ ndị Juu dị na Damaskos, nke ọ ga-abụ ọ hụ onye ọbụla na-eso Ụzọ ahụ ma ha bụ nwoke ma ha bụ nwanyị, ka ọdọkpuru

† **8:37** 8:37 Ụfọdụ akwụkwọ adighi edebanye amaokwu a na-ekwu banyere ihe Filip kwuru na ihe onozi zara ya.

ha n'agbu, kpugaa Jerusalem. ³ Mgbe ọ na-aga n'uzọ, ọ biaruru ebe dị Damaskos nso. Na mberede, ihe ihè nke sitere n'eluigwe chara ya gburugburu. ⁴ Ọ dara n'ala, nụ olu na-akpọ ya oku, **“Sọl, Sọl, gịni mere i ji na-akpagbu m?”**

⁵ Ọ siri, “Ị bụ onye, Onyenwe anyị?”

Olu ahụ zaghachiri, **“Abụ m Jisọs onye ị na-akpagbu. ⁶ Ugbu a, bilie, baa n'ime obodo, a ga-agwa gị ihe ị na-aghaghị imezu.”**

⁷ Ndị ikom ha na ya so aga guzoro n'ebe ahụ, ma ha enweghị ike ikwu okwu. Ha nūrụ olu ahụ, ma ha ahụghị onye ọbụla. ⁸ Sọl si n'ala bilie, ma n'agbanyeghị n'anya ya meghere emeghe, ọ dighị ihe o nwere ike ihụ. Nke a mere na ha sekpuru ya n'aka dubata ya na Damaskos. ⁹ Ọ hụghị ụzọ ụbọchị atọ, o nweghị ike iri nri maọbụ nūọ ihe ọnūnū.

¹⁰ Otu onye nke na-eso ụzọ ya nọ na Damaskos, a na-akpọ Ananayas. Onyenwe anyị gwara ya n'ọhụ, **“Ananayas!”**

Ọ siri, “Lee m, Onyenwe anyị.”

¹¹ Onyenwe anyị gwara ya, **“Gaa n'ulo Judas nke dị n'okporo ụzọ Guzoziri Eguzo, juọ ajụju banyere onye a na-akpọ Sọl, onye si Tasos, ọ nọ ugbu a na-ekpe ekpere. ¹² Ọ hụla ọhụ na otu nwoke a na-akpọ Ananayas na-abiakwute ya, ibikwasị ya aka n'isi ka ọ hụ ụzọ.”**

¹³ Ma Ananayas zara, “Onyenwe anyị, anụla m akụkọ ihe ọjọọ niile nwoke a mere ndị nsọ gị bi na Jerusalem. ¹⁴ Ugbu a, ọ natara ikike n'aka ndịisi nchụaja bịa n'ebe a ka o jide ndị niile na-akpọku aha gị.”

¹⁵ Ma Onyenwe anyị gwara ya, “Gaa, n’ihi na ahọputala m nwoke a ka ọ buru ngwa orụ m, onye ga-ewegara mba ndị ọzọ, ndị eze na umu Izrel aha m. ¹⁶ Mụ onwe m ga-egosi ya ụdị ahụhụ ọ na-aghaghị ita n’ihi aha m.”

¹⁷ Ya mere, Ananayas garuru n’ulo ahụ, banyekwa n’ime ya. Ọ bikwasiri aka ya n’isi Sọl, si, “Nwana Sọl, Onyenwe anyị Jisọs, onye gosiri gi onwe ya n’uzo, zitere m ka i hukwa uzo ozo, ka i juputakwa na Mmuo Nso.” ¹⁸ Otu mgbe ahụ, ihe dika akpirikpa sitere n’anya ya daputa, o bidokwara ihu uzo ozo. O biliri oto, e mee ya baptizim. ¹⁹ Mgbe o richara nri, o nwetakwara ike ya.

Ozioma Sọl na Damaskos

Ya na ndi na-eso uzo Jisos noro na Damaskos otutu ubochi. ²⁰ Ngwangwa, o bidoro ikwusa Jisos n’ulo nzuko na-asi, Ọ bu Okpara Chineke. ²¹ O juru ndi niile nuru ya anya, ha na asi, “O bughị nwoke a bu onye ahụ na-emekpa ndi niile na-akpoku aha ahụ na Jerusalem? Ọ bu na o bughị maka nke a ka o ji bia ebe a ikpurukwa ha kpugara ndisi nchujaja?” ²² Ma Sọl gara n’ihu baa uba n’ike kari na ikwu okwu nke gbara ndi juu bi n’obodo Damaskos ghari site n’uzo o siri gosi na Jisos bu Kraist ahụ.

²³ Mgbe otutu ubochi gasiri ndi juu gbara izu igbu ya. ²⁴ Ma Sọl choputara ihe ha zubere ime. Eihie na abali, ndi a no na-eche uzo niile e si apu n’obodo ahụ nche, ka ha nwe ike gbuo ya. ²⁵ Ma umuazu ya kunyere ya na nkata amanyere udo bufee ya n’ofe mgbidi nke obodo.

Mbata Sọl na Jerusalem

²⁶ Mgbe o rutere Jerusalem, ọ gbaliri idinyere ndi na-eso uto Jisos no n'ebe ahụ, ma ha turu egwu. Ha ekwenyeghi na o ghoala ezi onye na-eso uto Jisos dika ha. ²⁷ Ma Banabas duuru ya gaa n'ebe ndi ozi no. O kororo ha akuko otu o siri hu Onyenwe anyi na otu o siri gwakwa ya okwu. Na otu o siri kwusaa ozioma n'aha Jisos na Damaskos na-atughi egwu. ²⁸ O soro ha na-agahari na Jerusalem. O na-ekwusakwa okwu n'aha Onyenwe anyi na-atughi egwu. ²⁹ Ya na ndi Juu na-asu asusu Griik ruritakwara uka. N'ihu ya ndi a gbara izu igbu ya. ³⁰ Mgbe ndi kwere ekwe nuru banyere nzube ha, ha duuru ya gaa Sizaria site n'ebe ahụ zipu ya ka o laa obodo Tasos.

³¹ Mgbe ahụ, nzuko niile ndi no na Judia, Galili na Sameria, noro n'udo, guzosiekwa ike. Ha na-amuba nonuogugu site nitu egwu nke Onyenwe anyi na igbaume nke Mmuo Nso.

Ogwugwo Ainas na Dokas

³² Pita na-ejeghari n'etiti ndi kwere ekwe, o gwakwara leta ndi nso no n'obodo Lida. ³³ N'ebe ahụ, o huru otu nwoke aha ya bu Ainas. Nwoke a anola n'ute oria afo asato. O bu onye ahụ ya kponwuru akponwu. ³⁴ Pita siri ya, "Ainas, Jisos Kraist agwoala gi. Bilie mezie ute gi." Ngwangwa, Ainas biliri oto. ³⁵ Ndi niile bi na Lida na Sharon huru ya. N'ihu ya, ha nabatara Onyenwe anyi.

³⁶ N'obodo Jopa, e nwere otu onye nwanyi na-eso uto ya, nke aha ya bu Tabita nke putakwara

Dokas na asụsụ Griik. O juputara n'orụ oma, na orụ obi ebere n'ebe umu ogbenye no. ³⁷ N'oge a, o rịara oria, nwuo. Mgbe ha sachara ya ahụ, ha nibere ya n'otu ime ulo di n'ulo elu. ³⁸ Jopa dikwa nso na Lida. Mgbe ndi na-eso uzọ ya nuru na Pita no n'ebe ahụ, ha ziri umu nwoke abuo ozi ka a rioo ya, si, "Biko, ahapula ibiakwute anyi ngwangwa."

³⁹ Pita biliri soro ha gawa, mgbe o ruru, ha duuru ya gbago n'ulo elu n'ime ulo ahụ. Umu nwan yi niile di ha nwuru anwu no n'ebe ahụ na-ebe akwa, na-egosi uwe Dokas duuru ha mgbe o di ndu.

⁴⁰ Pita chupuru ha niile n'ezi, gbuo ikpere n'ala, kpee ekpere. O tughariri chee ozu ahụ ihu si, "Tabita, bilie." O meghere anya ya, ma mgbe o huru Pita, o biliri, nodu ala. ⁴¹ O nyeere ya aka ka o kwuru oto. O kporo ndi nso niile no n'ebe ahụ, ha na umu nwan yi ahụ di ha nwuru gosi ha na o di ndu. ⁴² A nuru akuko ihe a mere n'ebe niile na Jopa, nke mere ka otutu kwere n'Onyenwe anyi. ⁴³ O nogidere na Jopa otutu ubochi. O noduru n'ulo Saimon, onye oru ya bu idozi akpukpo anu.

10

Koneliyos ezie Pita ozi

¹ N'oge ahụ, o nwere otu nwoke bi na Sizaria, aha ya bu Koneliyos. O bu ochiagha na-elekota nari ndi agha si na mpaghara Itali. ² Nwoke a na ezinaulo ya bu ndi na-asopuru ma na-atukwa

egwu Chineke. Ọ na-enyere ndị ogbenye aka na-ekpekwarara Chineke mgbe niile. ³ Otu ụbọchi, n'ihe dika elekere atọ nke ehie, ọ hụrụ ọhụ ebe otu mmụọ ozi nke Chineke biakwutere ya sị ya, “Kọneliọs!”

⁴ Kọneliọs lekwasiri ya anya n'egwu juọ ya sị, “Onyenwe m, ọ bụ gini?”

Ọ siri ya, “Ekpere gi na onyinye gi nye ndi ogbenye e rutela dika ihe ncheta n'ihu Chineke. ⁵ Ugbu a, zie ndi ikom ka ha gaa n'obodo Jopa kpota otu onye aha ya bu Saimon, onye a na-akpokwa Pita. ⁶ Ọ bu obia n'ulo otu nwoke a na-akpo Saimon, onye na-edozi akpokpo anu. Onye ulo ya di n'akuku osimiri.”

⁷ Mgbe mmụọ ozi ahụ gwara ya okwu puru, ọ kpọrọ ndi ohu ya abuo na otu n'ime ndi agha na-eche ya nche nke na-atukwa egwu Chineke.

⁸ Mgbe ọ kochara ha ihe niile, o zigara ha Jopa.

Ohu Pita huru

⁹ N'echi ya, mgbe ha no nso n'ebe ahụ, n'ihe dika elekere iri na abuo nke ehie, Pita rigooro n'elu ulo ahụ ikpe ekpere. ¹⁰ Aguu bidoro igu ya, ọ choo ihe ọ ga-eri. Ma mgbe a na-akwado nri, ọ huru ohu. ¹¹ Ọ huru ka eluigwe meghere, hukwa ihe dika akwa ocha di obosara nke e sitere n'akuku anọ ya na-ewedata n'ala. ¹² Ihe di n'ime ya: bu umu anumanu di iche iche, ndi nwere ukwu anọ, ma anu ndi na-akpu akpu n'ala na umu nnunu nke igwe. ¹³ Mgbe ahụ, ọ nuru olu na-asị, **“Pita bilie, gbuo ma riekwa.”**

14 Ma Pita siri, “Mba, Onyenwe m. O dibeghi mgbe m riri ihe obula ruru aru maobu nke naadighi ocha.”

15 Olu ahụ gwara ya nke ugboro abuo, “**Akpola ihe obula ihe ruru aru bu nke Chineke mere ka o di ocha.**”

16 Ihe a mere ugboro ato, ngwangwa, e weghachikwara ya n'eluigwe.

17 Mgbe Pita no na-atule ihe ohu ahụ putara bu nke gbakwara ya ghari, lee, ndi ikom ahụ Koneijos zipuru abiarutela kwusi n'onu uzọ, na-aju ebe ulo Saimon di. 18 Ha kporo oku iju ma Saimon onye a na-akpo Pita o no n'ulo ahụ.

19 Ka Pita nori na-atughari uche n'ihe ohu ahụ putara, Mmuo Nso gwara ya, “Lee, mmadu ato guzo n'onu uzọ ugbo a. Ha chokwara ihu gi.

20 Bilie, rida jekwuru ha ngwangwa, enwela obi abuo i soro ha gawa, n'ihia na o bu m zitere ha.”

21 Pita jekwuru ndi ikom ahụ, si, “O bu m bu onye unu na-achọ, gini ka unu na-achoro m?”

22 Ha siri, “O bu Koneijos onyeisi agha na-eleota nari ndi agha zitere anyi. O bu onye ezi omume nke na-atu egwu Chineke, burukwa onye ndi juu niile na-asopuru. Mmuo ozi di nso gwara ya ka o kpoa gi n'ulo ya, inu ihe i nwere ikwu.”

23 Ya mere, o kpoatara ha n'ulo dika ndi obia.

Pita agaa n'ulo Koneijos

Echi ya, o biliri soro ha gawa, ufodu ndi kwere ekwe na Jopa sokwara ya gaa. 24 N'ubochi na-esota ya, ha bjaruru Sizaria. Koneijos nori na-eche ha, ya na ndi ezinaulo ya, na ndi ikwu na ibe ya, na ndi enyi ya o kporo. 25 Mgbe Pita

batara, Kọneliọs zutere ya, daa n'ala n'ụkwu ya, kpọrọ ya isi n'ala. ²⁶ Ma Pita selitara ya elu si, "Bilie ọtọ, mụ onwe m bụkwa mmadu."

²⁷ Mgbe ha na-ekwurita okwu, ọ banyere n'ime ụlọ ma hụ igwe mmadu ka ha zukọtara. ²⁸ Ọ siri ha, "Unu maara nke ọma na ọ bụ ihe megidere iwu na onye Juu na onye mba ọzọ ga-enwe mmekọrịta maọbụ gaa leta onye mba ọzọ. Ma Chineke ezila m na m ekwesighi ikpo mmadu ọbụla onye ruru aru maọbụ onye na-adighi ọcha. ²⁹ N'ihu nke a, ọ bụ ya mere m jiri bia mgbe akporo m na-ajughị ajuju. Ma ka m juo ugbo a ihe mere unu ji kpoo m?"

³⁰ Kọneliọs siri, "N'ubochi anọ gara aga, mgbe m no na-ekpe ekpere n'oge ehihie n'ulo m, n'ihe dika elekere ato, na mberede, ahuru m nwoke yi uwe na-enwu ọcha ka o guzoro n'ihu m. ³¹ Ọ siri, Kọneliọs, 'Chineke anula ekpere gi ma chetakwa onyinye i na-enye ndi ogbenye. ³² Ziga n'obodo Jopa n'ulo otu nwoke a na-akpo Saimon, onye na-edozi akpukpo anu. O bi n'akuku osimiri.' N'ebe ahụ ha ga-ahukwa otu onye obia aha ya bu Saimon a na-akpo Pita. ³³ Ọ bụ n'ihu nke a ka m ji mee ngwangwa zie ka a kpoo gi. Ọ di mma na i biara. Ugbo a, anyi niile ezukotala n'ebe a n'ihu Chineke inuru ihe niile Onyenwe anyi chorọ ka i gwa anyi."

Okwu Pita kwuru

³⁴ Mgbe ahụ Pita meghere onu ya si, "Ugbo a, aghotala m n'ezie na Chineke abughị onye na-ele mmadu anya n'ihu. ³⁵ Kama n'ime mba ọbụla, onye ọbụla na-atu egwu ya na onye na-arụ ọrụ

ezi omume ka ọ na-anabata. ³⁶ Unu maara ihe banyere ozioma ahụ o zigaara ndị Izrel niile, nke na-akọ akụkọ ozioma nke udo site na Jisọs Kraịst onye bụ Onyenwe anyị n’ihe niile. ³⁷ Okwu ahụ gbasara n’ala Judia niile, malite na Galili mgbe Jọn kwusachara baptizim nke ya. ³⁸ Otu Chineke si were Mmuọ Nsọ na ike wụkwasi Jisọs onye Nazaret dika mmanụ, na otu o si jegharịa n’eme mma na-agwọkwa ndị niile ekwensu na-emekpa ahụ, n’ihi na Chineke nọnyeere ya.

³⁹ “Anyị bụ ndị akaebe ihe niile o mere n’ala ndị Juu na n’ime Jerusalem. Ha gburu ya site n’ikpogide ya n’elu obe. ⁴⁰ Ma Chineke mere ka o si n’onwụ bilite mgbe ụbọchị atọ gasiri. E mekwara ka ndị mmadụ hụ ya anya. ⁴¹ O bughị mmadụ niile kama ọ bụ naanị anyị ndị Chineke họtara, dika ndị akaebe, ndị soro ya rie ma nūọkwa mgbe o si n’onwụ bilie. ⁴² O nyere anyị iwu ka anyị gaa zisaa ozioma n’ebe niile, ikowa na ọ bụ ya ka Chineke họtara ịbụ onye ikpe nke ndị di ndụ na ndị nwuru anwụ. ⁴³ Ndi amuma niile gbara ama ihe banyere ya na onye ọbụla nke kweere na ya ga-enweta mgbaghara mmehie site n’aha ya.”

Ndi mba ọzọ anata Mmuọ Nsọ

⁴⁴ Mgbe Pita nọ na-ekwu okwu, Mmuọ Nsọ bjakwasiri ndi niile nuru okwu a. ⁴⁵ Nke a juru ndi e biri ugwu n’etiti ndi kwere ekwe soro Pita bja anya otu e siri mee ka ndi mba ọzọ nata onyinye Mmuọ Nsọ ahụ. ⁴⁶ N’ihi na ha nuru ka ha na-ekwu okwu n’asusu di iche iche na-etokwa Chineke.

Mgbe ahụ Pita juru, ⁴⁷ “O dị onye puru igbochi anyị ime ndị a baptizim. Ndị natara Mmụọ Nsọ dị ka anyị onwe anyị?” ⁴⁸ N’ihi nke a, o nyere iwu ka e mee ha baptizim n’aha Jisọs Kraist. Ha rịọrọ ya ka ọ nonyere ha ụbọchị ole na ole.

11

Pita akwaa orụ ya n’ihu ndị okenye

¹ Ndị ozi na ụmụna ndị bi na Judia niile nuru na ndị mba ọzọ anabatala okwu Chineke. ² Mgbe Pita ruru Jerusalem, ndị kwere ekwe e biri ugwu tara ya ụta, ³ na-asị, “Gini mere i ji gakwuru ndị a na-ebighi ugwu soro ha rie ihe?”

⁴ Pita kowaara ha ihe niile mere na otu o si mee, na-asị. ⁵ “Otu ụbọchị, mgbe m nọ n’obodo Jopa, ahuru m ọhụ n’oge m na-ekpe ekpere. N’ime ọhụ a, ahuru m ihe yiri akwa ọcha dị obosara nke e sitere n’akuku anọ ya na-ewedata site n’eluigwe. E budatara ya n’ihu m. ⁶ N’ime ya, ahuru m anumanu ndị nwere ukwu anọ, na anu ọhia, na anu ndị na-akpu akpu n’ala na ụmụ nnunu nke eluigwe. ⁷ Mgbe ahụ, anuru m olu gwara m si, ‘**Pita, bilie, gbuo ma riekwa.**’

⁸ “Ma asiri m, ‘Mba, Onyenwe m, ọ dibeghi mgbe ihe na-adighi ọcha maobu ihe ruru aru bara m n’onu.’

⁹ “Olu ahụ siri n’eluigwe zaghachi nke ugboro abuo, ‘**Akpola ihe obula ihe ruru aru bu nke Chineke mere ka o di ọcha.**’ ¹⁰ Nke a mere ugboro ato, ma emesia dolie ha niile laa n’eluigwe.

¹¹ “N’otu oge ahụ, ndị ikom ato ndị e zipuru site Sizaria ikpo m bjarutere kwusi n’onu ụzo

n'ụlọ ebe m nọ. ¹² Mmụọ Nsọ gwara m ka m ghara inwe obi abụọ isoro ha na-akpaghị oke ọbụla. Mmadu isii ndị a n'etiti umunna anyị sokwa m, bjarute n'ụlọ nwoke ahụ. ¹³ Ọ gwara anyị otu o si hụ mmụọ ozi n'ụlọ ya, onye siri, 'Ziga ndị ozi jee Jopa ka ha kpọta Saimon onye a na-akpọ Pita. ¹⁴ Ọ ga-ewetara gị ozi nke a ga-esite na ya zoputa gị n'ezinaụlọ gị niile.'

¹⁵ "Mgbe m ka kpụ okwu ahụ n'ọnụ, Mmụọ Nsọ bjakwasiri ha dika o siri bjakwasị anyị na mbụ. ¹⁶ Mgbe ahụ, echetara m okwu ahụ Onyenwe anyị kwuru si, '**Jon ji mmiri mee unu baptizim, ma a ga-eji Mmụọ Nsọ mee unu baptizim.**' ¹⁷ Ya mere, ọ buru na Chineke nyere ha otu onyinye ahụ o nyere anyị mgbe anyị kweere n'Onyenwe anyị Jisọs Kraist, onye ka m bu iguzogide Chineke?"

¹⁸ Mgbe ha nuru nke a, ha agaghị n'ihu n'iru ụka kama ha toro Chineke, na-asị, "N'ezie, Chineke enyela ohere ka ọ buladi ndị mba ọzọ chegharịa baa na ndụ."

Ụlọ nzukọ dī na Antiok

¹⁹ Ugbu a, ndị ahụ niile gbasasiri n'ihu mkpagbu ahụ bidoro mgbe a tugburu Stivin na nkume, jeruru akukụ Fonisia na Saipros na Antiok na-ekwusa ozioma ahụ naanị n'etiti ndi Juu. ²⁰ Ma otu ọ dī, ụfọdu n'ime ndi ikom ndi ahụ sitere n'akukụ Saipros na Sirini gara Antiok, malite ikwusara ndi Griik ozioma banyere Onyenwe anyi Jisos. ²¹ Onyenwe anyi goziri mgbalị ha niile. N'ihu na otutu mmadu cheghariri kwere n'Onyenwe anyi.

²² Mgbe nzuko dị na Jerusalem n'uru ihe ndị a, ha zipuru Banabas ka ọ gaa Antiok. ²³ Mgbe o rutere, hụ ihe amara Chineke ruru n'etiti ha. O n'uriri ọnu, mgbakwaa ha niile ume, gwa ha ka ha were obi ha niile n'ogide n'ime Onyenwe anyị. ²⁴ O bụ ezigbo mmadu, onye juputara na Mmuo Nso na okwukwe. O nwekwara okwukwe di ebube, n'ihia ya otutu mmadu chegharịkwara biakwute Onyenwe anyị.

²⁵ Emesia, o gara Antiok obodo Tasos icho Sol. ²⁶ Mgbe o choputara ya, o duuru ya bia n'Antiok. Ihe ha ka otu afo, ka ha na-ezuko n'ulo choochi na-akuziri otutu igwe mmadu ihe. O bụ n'ime Antiok ka e buru uzọ kpoọ ndi na-eso uzọ ya ndi Kraist.

²⁷ N'oge ahụ, ndi amuma sitere na Jerusalem biaruru Antiok. ²⁸ Otu onye n'ime ha a na-akpo Agabos biliri otọ buo amuma site n'ike Mmuo Nso banyere oke unwu ga-abiakwasị uwa niile. Amuma a mekwara n'oge Klodios na-achị. ²⁹ Ndi na-eso uzọ ya kwekoritara itukota na iziga onyinye di iche iche nye ndi kwere ekwe no na Judia. Onye obula nyekwara ihe dika o nwere ike. ³⁰ Ha mere nke a, ha zigara ndi okenye ihe ha tukotara, site n'aka Banabas na Sol.

12

Mkpagbu site n'aka Herod

¹ N'oge ahụ, eze Herod jidere ufodu ndi so na choochi buru n'obi ikpagbu ha. ² O jiri mma agha gbuo Jemis nwanne Jon. ³ Mgbe o

chọputara na omume ya toro ndị Juu uto, o gara n'ihu jidekwa Pita. Nke a mere n'oge mmemme Achicha Ekoghi eko. ⁴ Mgbe o jidere ya, o tinyere ya n'ulo mkporo ebe o mere ka ndi agha chee ya nche, ndi agha anọ n'otu oge, ndi agha anọ ozo n'oge nke ozo. Ebumnobi ya bu ikpofuta ya n'ihu oha mmadu kpee ya ikpe mgbe Mmemme Ngabiga gasiri.

⁵ Mgbe e debere Pita n'ulo mkporo, nzuko esepughi aka n'ikpe ekpere n'ihia ya nye Chineke.

Mmuo ozi agbaputa Pita

⁶ Ma n'abali na-esota ubochi ahụ Herod akpofuta ya, Pita no n'ura n'etiti ndi agha abuo, e jiri eriri igwe kee ya n'ukwu n'aka, ma ndi nche ozo nokwa nonu uzo na-eche ya nche. ⁷ Na mberede mmuo ozi Onyenwe anyi biara guzoro n'ebe ahụ, ihè nwukwara n'ime ulo mkporo ahụ. O kuturu Pita aka n'akuku si, "Ngwangwa, bilie otọ!" Erii igwe ahụ dapuru n'aka ya.

⁸ Mmuo ozi ahụ siri ya, "Yiri uwe gi na akpukpokwu gi." O mere otu ahụ, Mmuo ozi ahụ gwakwara ya, "Yirikwa akwa mgbokwasị gi soro m." ⁹ Pita sooro ya n'azu, o chere na o na-ahụ ohu, ma o mataghi na ihe mmuo ozi ahụ na-eme bu ezie. ¹⁰ Ha gafere ndi nche nke mbu na nke abuo rute nonu uzo e si abanye n'ime obodo, nke bu onu uzo igwe. Onu uzo igwe ahụ meghekwaro n'onwe ya, ha esite na ya gafee. Mgbe ha gara ije ruo ebe tere anya n'ama nke ozo, ngwangwa mmuo ozi ahụ hapuru ya.

¹¹ Mgbe ahụ kwa ka Pita ghotara ihe niile mere. O kwuru, "Ugbu a, amatala m n'ezie, na

Onyenwe anyị ezitela mmuọ ozi ya, ka ọ bịa zọputa m site n'aka eze Herod na ihe niile ndi Juu na-atụ anya ya. Ugbu a ọ napụtakwala m site n'ọchịchọ ojọọ niile nke ndi Juu.”

¹² Mgbe ọ ghotara ihe merenụ, ọ gwara n'ụlọ Meri nne Jọn onye a na-akpọkwa Mak, ebe otutu mmadu zokotarari na-ekpe ekpere. ¹³ Mgbe ọ kuru aka n'onu uto ama, otu odibo nwanyi aha ya bu Roda biara ka o zaa ya. ¹⁴ Mgbe ọ nuru olu Pita, onu juru ya obi nke mere na ọ gbaara oso laghachi azu n'emegheghi uto. Ọ gara tisaa, “Ọ bu Pita no n'onu uto!”

¹⁵ Ha siri ya na ọ na-ekwu okwu dika onye uche ya na-ezughị oke. Mgbe ọ nogidesiri ike na-ekwu otu ihe ahụ, ha siri, “Ọ ghaghị i bu mmuọ ozi ya.”

¹⁶ Ma Pita nogidere na-aku aka n'uto. Mgbe ha meghere uto hu ya, ọ gbagwojuru ha anya. ¹⁷ O feere ha aka ka ha mechie onu. Ọ koro ha otu Onyenwe anyi si duputa ya site n'ulo mkporo. Ọ gwara ha, “Meenu ka Jemis na umunna anyi niile mata ihe ndi a.” Ọ puru gawa ebe ozo.

¹⁸ N'isi ututu echi ya, oke ogbaaghara di n'etiti ndi agha, ebe ha na-eche ihe mere Pita. ¹⁹ Mgbe Herod chogharichara ya ma ọ chotaghi ya, ọ juru ndi nche ahụ ajuju di iche iche. N'ikpeazu ọ nyere iwu ka e gbuo ha.

Onwu Herod

Emesia ọ hapuru Judia gaa Sizaria nodu n'ebe ahụ. ²⁰ N'oge ahụ Herod na-eweso ndi Taja na Saidon iwe, ha zipuru ndi ozi ha izute ya. Ha

buru ụzọ mee ka ha na Blastos buru enyi, onye eze tũkwasi obi nke na-elekotakwa ime ụlọ ndina eze anya. Ha rịrọ ya ka udo diri, n'ihu na a na-esi n'obodo eze na-enwetara ha ihe oriri.

²¹ N'ubochi nzuko ahụ, Herod gbokwasiri uwe ndi eze ya nokwasị n'ocheeze ya. O weere oke olu di iche gwa nzuko ahụ niile okwu. ²² Igwe mmadu ahụ nọ na-eti mkpu, "Nke a abughị olu mmadu, o bu olu chi!" ²³ N'otu oge ahụ, mmuo ozi Onyenwe anyi tiri ya ihe otiti di egwu n'ihu na o nyeghi Chineke otuto ma otu. Ikpuru ripiara ya ahụ, nke mere ka o nwuo.

²⁴ Ma okwu Chineke gara n'ihu na-aba uba na-agbasakwa.

Nzipu Sọl na Banabas

²⁵ Mgbe ha rụchara oru ha, Banabas na Sọl si Jerusalem loghachi. Ha kporo Jon onye a na-akpokwa Mak n'ije ha.

13

¹ Ndi amuma na ndi nkuzi ufodu nokwa na nzuko di n'Antiok. Ufodu n'ime ha bu Banabas na Simion onye a na-akpo nwoke ojii, na Lusios onye Sirini, na Manaen (onye azulitekoru ya na eze Herod), na Sọl. ² Mgbe ha no na-eke Onyenwe anyi ofufe na-ebukwa onu, Mmuo Nso siri, "Kewaputaranu m Banabas na Sọl, n'ihu oru ahụ nke m kpore ha." ³ Ya mere, mgbe ha busiri onu kpekwa ekpere, ha bikwasiri ha aka n'isi zipu ha.

Obodo Saipros

⁴ Ebe Mmuo Nso zipuru ha, ha gbadara Selusia, sitekwa ebe ahụ gbadaa Saipros. ⁵ Mgbe ha bjaruru Salamis, ha banyere n'ulo nzuko ndi Juu kwusaa okwu Chineke. Jon sokwa ha dika onye na-ejere ha ozi.

⁶ Mgbe ha gazuchara obodo niile ndi ahụ mmiri gbara gburugburu ruo Pafos, ha zutere otu onye mgbaasi, onye Juu bu onye amuma ugha a na-akpo Ba-Jisos. ⁷ Ya na otu onye ochichi obodo, aha ya bu Sajos Polos no. O bu nwoke nwere oguguisi n'ebe o di ukwu, o kporo Banabas na Sol ka ha gwa ya okwu nke Chineke. ⁸ Ma onye mgbaasi ahụ, onye aha ya bukwa Elimas (n'ih i nke a bu aha ya ma asugharia ya) malitere igbochi ha site n'imeghari onyeisi ahụ anya ka o ghara inabata okwukwe ahụ. ⁹ Ma Sol, onye aha ya bukwa Pol, onye juputara na Mmuo Nso, legidere ya anya ¹⁰ si, "Gi nwa ekwensu, juputara n'aghugho na n'ihe ojoo di iche iche. Gi onye iro nke ezi omume niile. O bu na i gagh i akwusi imeru uzo niile ziri ezi nke Onyenwe anyi? ¹¹ N'ih i ya lee, iwe nke Onyenwe anyi ga-adakwas i gi. I ga-ekpu isi nwa oge, i gagh i enwe ike hu ih e nke anyanwu."

N'otu oge ahụ, o hukwagh i uzo ozo. O malitere na-ebighari aka, na-achokwa onye ga na-edughari ya. ¹² Mgbe onyeisi ahụ huru ihe mere, o kweere, n'ih i na o juru ya anya bu ozizi nke okwu Onyenwe anyi.

Pol n'obodo Antiok nke Pisidia

¹³ Pọl na ndị otu ya ji ụgbọ mmiri site na Pafos garuo Pega nke dị n'ala Pamflia. N'ebe a ka Jọn hapuru ha laghachi Jerusalem. ¹⁴ Site na Pega ha gara ruo Antiok obodo nke dị na Pisidia. N'ụbọchị izuike, ha banyere n'ụlọ nzukọ ndị Juu nọdu ala. ¹⁵ Mgbe a guputasiri site n'akwukwo iwu na nke ndị amuma, ndiisi ụlọ ekpere ahụ zigara ya ozi, si, "Ụmunnna anyị, ọ buru na unu nwere okwu igbaume nye anyị, biko kwuonu ya."

¹⁶ Pọl guzoro oṭo n'etiti ha feere ha aka ya, si, "Unu ndị Izrel na unu ụmunnna m ndị mba ozo na-atu egwu Chineke. Geenụ m nti. ¹⁷ Chineke nke Izrel hoptara nna nna anyi ha mee ha mba di ukwu n'oge ha no n'obodo Ijipt. O ji ike aka ya duputa ha site n'ala ahụ. ¹⁸ O nagidere ha iri afo ano n'ime ozara. ¹⁹ O bibiri mba asaa di ukwu n'ime ala Kenan n'ihia ha, nyekwa ndi ya obodo a ka o buru nke ha. ²⁰ Nke a bu ihe di ka nari afo ano na iri afo ise.

"Mgbe nke a gasiri, o nyere ha ndi ikpe di iche iche ruo oge Samuel onye amuma. ²¹ Mgbe ahụ ha rioro ka enye ha eze, Chineke nyekwara ha Sol, nwa Kish, onye si n'agburu Benjamin puta, onye chiru iri afo ano. ²² Mgbe o wepusiri ya, o mere Devid ka o buru eze ha. O gbara ama banyere ya si, 'Achotala m Devid nwa Jesi, nwoke nke di ka ochicho obi m nke si di. O bukwa onye ga-eme ihe niile m chororo ka o mee.'

²³ "Jisos onye si n'ezinaulo Devid puta ka Chineke wetaara Izrel Onye nzoputa ahụ bu Jisos, dika o kwere nkwa izite. ²⁴ Ma tupu obibia ya, Jọn ekwusala nye ndi Izrel banyere baptizim

nke ncheghari. ²⁵ N’oge Jọn na-arusi orụ ya, ọ na-asị, ‘Onye ka unu chere na m bụ? Abụkwaghị m onye ahụ. Mba! Abụghị m ya. Ma otu onye ahụ na-abịa n’azụ m, onye m na-erughị ịtopụ eriri akpụkpọkwụ ya.’

²⁶ “Ya mere, ụmụna m, ndị si n’agbụrụ Ebrahim na ndị niile na-atụ egwu Chineke, ozi nke nzọpụta a dịrị anyị niile. ²⁷ Ndị bi na Jerusalem na ndị na-achị ha amataghị ya, nke ha ji aghọta okwu ndị amụma nke a na-aguputara ha kwa izu, bụ n’ụbọchị izuike. Ma ha mere ka okwu ahụ mezu, mgbe ha mara ya ikpe ọnwụ.

²⁸ O bụ ezie na ha achọtaghị ihe kwesiri ọnwụ n’aka ya. Ma ha rịrọ Paillet ka o nye ike ka e gbuo ya. ²⁹ Mgbe ha mezuru ihe niile e dere banyere ya, ha budatara ya site n’elu obe, lie ya. ³⁰ Ma Chineke mere ka o si n’ọnwụ bilie. ³¹ Ndị niile soro ya jeghari site na Galili ruo Jerusalem hụkwara ya anya otutu ụbọchị. Ndị a bụkwa ndị na-agba ama n’ihu ndị mmadụ banyere ya.

³² “Anyị na-ezikwa unu ozioma a, nke nkwa ahụ Chineke kwere ndị nna nna anyị ha. ³³ O mezuola ha nye anyị bụ ụmụ ha, site na-ime ka Jisọs site n’ọnwụ bilie, dika e dere ya n’akwukwo Abụ ọma,

“ Ị bụ ọkpara m,
taa aburula m nna gi.*

³⁴ Ma banyere ime ka o site n’ọnwụ bilie, ka ọ ghara ilaghachi n’ire ure ọzọ. Nke a bụ ihe o kwuru,

* **13:33** 13:33 Abụ 2:7

“ ‘Aga m emezuru gị nkwa nsọ ahụ niile m kwere Devid.’†

³⁵ E dekwara ya n’ebe ọzọ n’abụ ọma,

“ ‘Ị gakwaghị ahapụ anụ ahụ nke Onye gị dị nsọ ka ọ hụ ire ure.’‡

³⁶ “Mgbe Devid ruzuru ọrụ Chineke chọrọ ka ọ ruọ n’ogbọ ha, ọ nwurụ, e likọọ ya na ndị nna nna ya ha o rekwara ure. ³⁷ Ma onye ahụ Chineke mere ka o site n’onwụ bilite erekwaghị ure.

³⁸ “Ya mere, umunna m, achọrọ m ka o doo unu anya na mgbaghara mmehie dịkwa n’ime nwoke a, bụ Jisọs, anyị na-ekwusa nye unu. ³⁹ A na-esite na ya guọ onye ọbụla kwere n’onye ezi omume ọ bụladị site n’ihe ndị ahụ niile nke iwu Mosis na-apughị ịgụ unu dị ka ndị ezi omume.

⁴⁰ Lezienụ anya ka ihe niile ndị amụma kwuru ghara ịdakwasị unu.

⁴¹ “ ‘Lee, unu ndị na-akwa emo, nọrọnụ na mgbagwoju anya ma lakwanụ n’iyi.

N’ihi na agaje m ime otu ihe n’ubochi unu

nke unu na-agaghị ekwe na o mere,

ọ bụladị na mmadụ kọrọ unu maka ya.’\$”

⁴² Mgbe Pọl na Banabas na-apụ, ndị mmadụ rịrọrọ ha ka ha bịakwara n’izu ụka ọzọ gwa ha okwu gbasara ihe ndị a. ⁴³ Mgbe a gbasara nzukọ ahụ, ọtụtụ ndị Juu na ndị mba ọzọ na-atụ egwu Chineke sooro Pọl na Banabas, ndị gwara ha okwu, rịsiekwa ha ike ka ha nọgide n’amara Chineke.

† **13:34** 13:34 Aịz 55:3 ‡ **13:35** 13:35 Abụ 16:10 § **13:41**
13:41 Hab 1:5

44 N'ụbọchị izuike ọzọ ahụ, ọtụtụ ndị bi n'obodo ahụ putara inurụ okwu Onyenwe anyị. 45 Mgbe ndị Juu hụrụ igwe mmadụ ndị a, obi ha juputara n'ekworo, ha bidokwara ikwu okwu ojọọ megide okwu niile Pọl na-ekwu.

46 Ma Pọl na Banabas kwuru okwu na-asoghị anya si, "Ọ dị mkpa na anyị buuru ụzọ gwa unu okwu nke Chineke, ma ebe ọ bụ na unu juru inabata ya, na-ehekwa na unu ekwesighi inweta ndụ ebighi ebi, lee, anyị ga-agakwuru ndị mba ọzọ. 47 N'ihia na nke a bụ ihe Onyenwe anyị nyere anyị n'iwu,

" 'Emeela m ka unu buru ihè nye ndị mba ọzọ, ka i nwee ike weruo nzọputa n'ebe niile ụwa sọturu.'*"

48 Mgbe ndị mba ọzọ nuru ihe ndị a, obi toro ha uto, ha sọpukwara okwu nke Onyenwe anyị. Ya mere ndị niile a hoputara inweta ndụ ebighi ebi bụ ndị kwenyerenụ.

49 Ya mere okwu Onyenwe anyị gbasara ruo ebe niile n'obodo ahụ. 50 Mgbe ahụ, ndị Juu kpaliri obi ọtụtụ umu nwanị na-atu egwu Chineke ndi onodu ha di elu, na ndi ikom ndi nke ndu obodo ahụ. Ha kpasuru mkpagbu megide Pọl na Banabas si otu a, chupu ha site n'obodo ahụ. 51 Ha tichapuru aja di n'ukwu ha ka o buru ihe ido aka na nti mmegide ha. Ha hapuru obodo ahụ gaa Aikoniom. 52 Ma ndi na-eso uzọ ya juputakwara n'onu na n'ike nke Mmuo Nso.

* 13:47 13:47 Aiz 49:6

14

Pọl n'obodo Aikoniom

¹ N'obodo Aikoniom, Pọl na Banabas banyekwara n'ulọ nzukọ ndị Juu, kwuo okwu n'uzọ pụrụ iche nke mere n'ọtụtụ mmadụ, ndị Juu na ndị mba ọzọ kwenyekwara. ² Ndị Juu, ndị na-anabataghị okwu ahụ, kpaliri ndị mba ọzọ mee ka mkpuruobi ha jọọ njọ megide ụmụna. ³ Otu ọ dị, ha nọgidere n'ebe ahụ ogologo oge, na-ekwusakwa okwu nke Onyenwe anyị na-atughị egwu ọbụla. Onye nke gosikwara na ọ bụ okwu amara ya ka ha na-ekwu site n'inye ha ike iru ọrụ iribama na ọrụ ebube dị iche iche. ⁴ Ma ndị obodo ahụ kewara abụọ, ụfọdụ n'ime ha dinyere ndị Juu. Ụfọdụ dinyekwara ndị ozi. ⁵ Mgbe ndị mba ọzọ, na ndị Juu, ha na ndị ndu ha, gbara izu ime ha ihe ihere, tuokwa ha nkume. ⁶ Ndị ozi ahụ matara nzube ha site n'ebe ahụ gbapụ ọsọ gbaruo n'akụkụ Laikonia, gbaba n'ime obodo Listra na Debi na obodo nta ndị ọzọ ndị dị n'akụkụ ebe ahụ. ⁷ N'ebe ahụ, ha gara n'ihu na-ekwusakwa ozioma ahụ.

N'ime obodo Listra na Debi

⁸ N'obodo Listra, o nwere otu nwoke dara ngwuro site n'oge a muru ya. Nwoke a ejibeghị ụkwu ya abụọ gaa ije mgbe ọbụla. ⁹ O gere ntị mgbe Pọl na-ekwu okwu. Onye legidere ya anya hụ na ọ nwere okwukwe nke a ga-eji mee ka a gwọọ ya, ¹⁰ were oke olu sị, "Guzoro n'ụkwu gị abụọ." Nwoke ahụ wuliri elu malite ịga ije.

¹¹ Mgbe igwe mmadụ ahụ huru ihe Pọl mere, ha tiri mkpu n'asusu Laikonia sị, "Ndị a bụ chi

bịakwutere anyị n'ụdidi mmadu." ¹² Banabas ka ha kpọrọ Zeus ma kpọkwa Pọl Hamis n'ihu na o bu ya bu onye oka okwu.* ¹³ Onye nchujaja Zeus, nke ulo arusi ya di nso n'ihu obodo, kpụtara oke ehi wetakwa okoko osisi di iche iche. Ya na igwe mmadu ahụ choro ichu aja nye ha n'onu uzọ ama ha.

¹⁴ Mgbe ndi ozi ahụ, Banabas na Pọl nuru ihe ndi a, ha dowara uwe ha, gbara oso jekwuru igwe mmadu ahụ na-eti mkpu, ¹⁵ na-asị, "Ndi ikom, gini ka unu na-achọ ime? Lee, anyi bukwa mmadu di ka unu. O bu ozioma ka anyi wetaara unu. Anyi choro ka unu site n'isopuru ihe ndi a na-abaghi uru, biakwute Chineke di ndu. Onye kere eluigwe na uwa, na oke osimiri na ihe niile di n'ime ha. ¹⁶ N'oge gara aga, o hapuru mba niile ka ha na-eme ihe masiri ha. ¹⁷ N'agbanyeghi nke a o hapughi i debere onwe ya ihe ndi ga-agbara ya akaebe, site n'oru oma ya niile. Di ka inye unu mmiri ozuzo site n'eluigwe, na mkpuru nke ala n'oge ha. O na-enyekwa unu nri na-emekwa ka obi na-atọ unu uto." ¹⁸ N'agbanyeghi okwu ndi a, o rara ha ahụ igbochi igwe mmadu ahụ ichuru ha aja.

¹⁹ Ma ndi Juu sitere n'Antiok na Aikoniom biara kpalie obi igwe mmadu ahụ. N'ihu ya, ha turu Pọl nkume, dokpuru ya puo n'obodo, chee na o nwuola. ²⁰ Ma mgbe ndi na-eso uzọ biara gbaa ya gburugburu, o bilitere, laghachikwa n'ime obodo ahụ. Ma n'echi ya, ya na Banabas sooro gaa Debi.

* **14:12** 14:12 Ndi a bu aha chi ndi obodo a. Aha ha ozo bu Jupita na Mekuri.

Pọl na Banabas alaghachi Antiok nke Siria

²¹ Ha zisasiri ozioma n'ime obodo ahụ, nke mere ka otutu mmadu buru ndi na-eso uzọ ya. Ha loghachiri n'obodo Listra site ya gaa Aikoniom na Antiok. ²² N'ebe ahụ ha gbara ndi na-eso uzọ ume kasiekwa ha obi si ha jidesie okwukwe ahụ ike. Ha siri, "Anyi ga-agabiga otutu mkpagbu di iche iche tupu anyi abaa n'alaeze Chineke." ²³ Mgbe ha hoputachara ndi okenye n'ime nzuko niile. Ha sitere n'obubu onu na ekpere tinye ha n'aka Onyenwe anyi, bu onye ha kwenyere na ya. ²⁴ Ha sitere n'akuku Pisidia garuo Pamfilia. ²⁵ Mgbe ha zisachara ozioma n'obodo Pega, ha gbadara gaa Atalia.

²⁶ Site n'ebe ahụ, ha sooro ugbo mmiri jeruo Antiok bu ebe a no nyefee ha n'amara Chineke n'ih i oru ndi a ha ruzuru. ²⁷ Mgbe ha biaruru, ha kpokotara nzuko kowara ha ihe niile Chineke sitere n'aka ha mee, na otu o siri meghe onu uzọ nke okwukwe nye ndi mba ozọ. ²⁸ Ha na ndi na-eso uzọ nogidere n'ebe ahụ ruo oge di anya.

15

Nzuko di mkpa na Jerusalem

¹ Ufodu ndi ikom sitere Judia bia malitere izi umunna ozi, "O buru na e bighi unu ugwu dika Mosis nyere n'iwu, a pugh i zoputa unu." ² Ha na Pọl na Banabas ruritara uka nke ukwu. N'ih i nke a, ha kpebiri ka Pọl na Banabas, na ufodu ndiisi ndi ozọ soro gaa Jerusalem hu ndi ozi na ndi okenye nke nzuko maka okwu a. ³ Nzuko ahụ zipuru ha n'uzọ ha, mgbe ha sitere

Fonisia na Sameria na-agafe, ha koro otu ndi mba ozọ siri chegharia. Nke a wetara ndi niile kwere ekwe oke onu di ukwuu. ⁴ Mgbe ha biaruru Jerusalem, nzuko, ndi ozi na ndi okenye nabatara ha, ha kokwara ha ihe niile Chineke sitere n'aka ha mee.

⁵ Ma ufodu ndi kwere ekwe si n'otu ndi Farisii biliri na-ekwu si, "Na o di mkpa ka e bie ha ugu ma gwakwa ha ka ha dobe iwu Mosis."

⁶ Mgbe ahụ, ndi ozi na ndi okenye zukotara itule okwu a. ⁷ Mgbe ha no tulegide okwu ahụ ruo oge di anya, Pita guzoro oto si ha, "Umunna m, unu niile maara na site na mbu Chineke hoputara m site n'etiti unu, ka m zisaa ozioma ahụ nye ndi mba ozọ ka ha nuru, ma kwerekwa. ⁸ Chineke a, onye maara obi mmadu niile gbaara ha akaebe site n'inye ha onyinye Mmuo Nso dika anyi si nata ya na mbu. ⁹ O gosighi na o nwere ihe di iche n'etiti anyi na ha. N'ihia na o mere ka obi ha di ocha site n'okwukwe. ¹⁰ Ugbu a, gini mere unu ji anwa Chineke onwunwa site na itinye n'olu ndi na-eso uzọ ya ibu arọ nke anyi maobu nna nna anyi ha na-enweghi ike idokpu? ¹¹ Mba, anyi kwenyere na o bu site n'amara nke Onyenwe anyi Jisos ka a ga-eji zoputa anyi, dika a ga-esi zoputakwa ha."

¹² Mmadu niile noduru nwayoo, ha bidoro ige nti n'akuko Banabas na Pol na-akoro ha banyere ihe iribama niile na oru ebube niile Chineke jiri ha ruo n'etiti ndi mba ozọ. ¹³ Mgbe ha kwusiri okwu ndi a, Jemis siri, "Umunna m geenu nti. ¹⁴ Saimon akoolara anyi otu Chineke si buru uzọ lekota ndi mba ozọ site na isite n'etiti ha

họputara onwe ya ndị ga-ekwere na aha ya.
 15 Nke a na okwu ndị amụma dakọtara, dika e dere ya,

16 “ ‘Mgbe nke a gasiri, aga m aloghachi,
 aga m ewughachikwa ụlọ ikwu Devid nke dara ada.

Ebe ya niile dakposiri adakposi ka m ga-ewugharikwa,
 aga m emekwa ka o guzozie,

17 ka ndị fọdurụ n’etiti mmadụ nwe ike chọọ Onyenwe anyị,
 o buladi ndị mba ozo niile ndi a kpokwasiri aha m,

ka Onyenwe anyi kwuru, onye na-emekwa ihe ndi a.’*

18 Nke a amaara site na mgbe ochie.

19 “N’ihi nke a, mkpebi ikpe m bu nke a, ka anyi ghara isogbu ndi mba ozo loghachikwutere Chineke, 20 kama o kwesiri ka anyi degara ha akwukwo gwa ha si ha hapu iri nri obula e ji churo arusi aja. Ka ha wezugakwa onwe ha site na mmehie ikwa iko, ya na iri anu a nyagburu anyagbu, maobu obara. 21 Site na mbu, Mosis nwere ndi na-ekwusa iwu n’obodo niile. A na-agukwa ya n’ulo nzuko n’ubochi izuike niile.”

Akwukwo e degaara ndi mba ozo

22 Mgbe ahụ, ndi ozi na ndi okenye, ha na nzuko niile, kpebiri ka a hoputa ndi ikom a gaeziga Antiok ha na Pol na Banabas. Ha hoputara Judas onye a na-akpokwa Basabas, na Sailas,

* 15:17 15:17 Ems 9:11,12

ndị ndu so n'etiti ụmụnna. ²³ Ha nyekwara ha n'akwụkwọ ozi dị otu a,

Akwụkwọ a sitere n'aka ndị ozi, na ndị okenye ndị bụ ụmụnna unu.

A na-edetara ya unu ndị sitere na mba ọzọ kwere bụ ndị nọ n'Antiok, Siria na Silisia.

Ekele.

²⁴ E mere ka anyị mata na ụfọdụ ndị otu anyị ebuterela unu nsogbu na ọgbaaghara, mee ka obi lọọ unu mmiri, na-emebi mkpuruobi unu. Ma n'ezie, ha anataghị ike n'aka anyị ime nke a. ²⁵ N'ihì nke a, anyị zuko, sitekwa n'otu obi kpebie ihoputa ụfọdụ ndị ikom na izitere unu ha, ha na ndị anyị huru n'anya, bụ Pól na Banabas, ²⁶ ndị ikom werela ndụ ha tūnye n'aha Onyenwe anyị Jisọs Kraist. ²⁷ Ya mere, anyị na-ezite Judas na Sailas ndị ga-akwara unu n'ihu n'ihu, ihe anyị dere n'akwụkwọ a. ²⁸ N'ihì na ọ bụ ihe ziri ezi n'anya Mmụọ Nsọ na n'anya anyị kwa, na o kwesighị ka anyị bokwasị unu ibu arọ karịa ihe ndị a dị mkpa. ²⁹ Ma o kwesiri ka unu hapu iri ihe ọbụla e jiri chụọ aja nye arụsị, ya na iri anụ ọbụla a nyagburu anyagbu, maọbụ ọbara. Kewapụkwanụ onwe unu site n'ikwa iko. Ọ bụrụ na unu eme ihe ndị a, unu mere nke ọma.

Nọnụ nke ọma.

³⁰ Ya mere, e zipuru ha, ha jeruokwa Antiok. Mgbe ha kpokoro nzuko ahụ, ha nyere ha akwụkwọ ozi ahụ. ³¹ Mgbe ndị otu ọgbako ahụ gusiri ya, ha nuri ọnụ nke ukwu n'ihì agbamume ha natara. ³² Judas na Sailas, ndị

ha onwe ha bụ ndị amụma, kwuru otutu okwu, iji gbaa ha ume na ime ka okwukwe ndị kwere ekwe guzosie ike. ³³ Mgbe ha nonyesiri ha nwa oge nta, ndị kwere ekwe ji ngozi nke udo zilaga ha ka ha laghachikwuru ndị zitere ha. ³⁴ Ma o masiri Sailas inotukwu n'ebe ahụ.† ³⁵ Pol na Banabas nogidere n'Antiok, ebe ha na ndị ozo kuziri ihe ma kwusakwa okwu Onyenwe anyi.

Nkewa nke di n'etiti Pol na Banabas

³⁶ Mgbe ubochi ole na ole gasiri, Pol gwara Banabas, “Ka anyi gaghachi n'obodo niile anyi kwusara okwu Onyenwe anyi n'otu n'otu, mata ka ndi kwere ekwe si agbali n'ebe ahụ.” ³⁷ Banabas choro ka ha na Jon onye a na-akpo Mak soro gaa. ³⁸ Ma Pol echeghi na o ziri ezi iduru ya n'ihi na o hapuru ha na Pamfilia. O sokwaghi ha jezuo ozi ha. ³⁹ Iru uka daputara n'etiti ha siri ike nke mere na ha kewara. Banabas kporo Jon Mak banye n'ugbo gawa Saipros. ⁴⁰ Ma Pol horo Sailas, kporo ya gawa njem, mgbe umunna kpesiri ha ekpere raara ha nye n'amara Onyenwe anyi. ⁴¹ O jeghariri n'ime obodo Siria na Silisia na-agba nzuko no n'ebe ahụ ume.

16

Timoti esonyere Pol na Sailas

¹ Pol bjaruru Debi na Listra, ebe otu onye na-eso uzo Jisos a na-akpo Timoti bi. Nne ya bu onye Juu burukwa onye kwere ekwe, ma nna

† **15:34** 15:34 Ufodu akwukwo adighi edebanye ihe banyere Sailas n'amaokwu a.

ya bụ onye Griik. ² Ụmụna ndị bi na Listra na Aikoniom gbara ezi ama banyere ya. ³ Pọl choro ka Timoti soro ya n'ije ya. Ma n'ihị ndị Juu bi n'akukụ ebe ahụ, o biri ya ugwu n'ihị na mmadu niile maara na nna ya bụ onye Griik. ⁴ Dika ha na-eme njem site n'obodo ruo n'obodo, ha na-akowara ha ihe banyere mkpebi ndị ozi na ndị okenye kpebiri na Jerusalem ka ha nwe ike idebe ha. ⁵ Ihe ndị a niile mere ka nzuko sie ike n'okwukwe ma baakwa ụba n'onyogugu kwa ụbọchi.

Pọl ahụ ọhụ banyere nwoke Masidonia

⁶ Ha gara mpaghara Frigia na Galeshia. Ma Mmuo Nso ekweghi ka ha kwusaa ozioma n'akukụ Eshia n'oge ahụ. ⁷ Mgbe ha ruru n'akukụ obodo Misia, ha chere ihu ibanye n'akukụ obodo Bitinia. Ma Mmuo Nso nke Jisosh akwagideghi ka ha gaa. ⁸ Ka ha si n'akukụ Misia gafee, ha batara Troas. ⁹ N'abalị ahụ, Pọl huru ọhụ ebe ọ huru otu nwoke onye Masidonia ka o guzo na-ariyo ya si, "Bia na Masidonia nyere anyi aka." ¹⁰ Mgbe ọ huchara nke a, anyi jikeere ngwangwa iga Masidonia ebe anyi mara na Chineke akpola anyi igbasara ha ozioma.

Lidia agho onye kwere ekwe

¹¹ Anyi banyere ụgbọ mmiri na Troas si ya gafee Samotres. N'echi ya, anyi biaruru Niapolis. ¹² Site n'ebe ahụ anyi jeruru Filipai nke bu isi obodo di n'akukụ mpaghara Masidonia burukwa otu akukụ n'ebe ndi Rom na-achi. Anyi noduru n'ime obodo a otutu ụbọchi.

¹³ N'ubochi izuike, anyi sitere n'obodo ahụ gaa n'akuku osimiri ebe anyi choputara na ulo ekpere di. N'ebe a ka anyi no gwa umu nwanyi ndi gbakoronu okwu. ¹⁴ Aha otu n'ime ndi inyom nuru okwu anyi bu Lidia, onye obodo Tiatira, onye na-azu ahia akwa e sijiri odo odo. O bukwa nwanyi na-asopuru Chineke. Onyenwe anyi meghere obi ya, ige nti n'ihe Pol na-ekwu. ¹⁵ Ka e mesiri ya na ezinaulo ya baptizim, o rioro anyi na-asi, "O buru n'ezie na unu guru m dika onye kwesiri ntukwasị obi nye Onyenwe anyi, batanu n'ulo m noro." Mgbe o kwagidesiri anyi ike, anyi sooro ya.

Pol na Sailas n'ulo mkporo

¹⁶ Otu ubochi, mgbe anyi na-aga n'ulo ekpere, anyi zutere otu nwaagboghọ bu ohu, onye nwere mmuo igba afa. O na-ewetara ndi nwe ya ezigbo ego site n'igba afa. ¹⁷ Ma o sogidere anyi na Pol ebe obula anyi na-aga, na-eti mkpu na-asi, "Ndi a bu ndi ohu Chineke Onye kachasi ihe niile elu. Ha biara ikwuputara unu ihe banyere uzo nzoputa." ¹⁸ O mere nke a otutu ubochi. Ma site n'oke iwe, Pol baara mmuo ojojo ahụ bi n'ime ya mba si, "Eji m aha Jisus Kraist na-enye gi iwu si gi site n'ime ya puta!" Otu mgbe ahụ o siri n'ime ya puta.

¹⁹ Mgbe ndi nwe ya huru n'olileanya ha iji inweta ego akwusila, ha jidere Pol na Sailas dokpuru ha jekwuru ndisi obodo n'oma ahia. ²⁰ Mgbe ha dutara ha n'ihu ndi na-ekpe ikpe ha siri, "Ndi ikom a bu ndi Juu ma ha etinyela

ogbaaghara n'obodo anyị, ²¹ site n'ikuzi ome-naala megidere iwu anyị, nke anyị bụ ndị Rom na-enweghị ike inabata maobụ mee.”

²² Igwe mmadụ sonyere imegide ha. Ndị ikpe nyere iwu ka a dọwaa uwe,* pịakwa ha ihe. ²³ Mgbe ha pịachara ha ihe nke ọma, a tūnyere ha n'ime ụlọ mkpọrọ, nyekwa onye nche iwu ka o chee ha nke ọma. ²⁴ N'ihị nke a, o tinyere ha n'ime ime ụlọ mkpọrọ, ebe o jiri ọtọsị kegide ha n'ụkwụ.

²⁵ N'etiti abalị, mgbe Pọl na Saịlas na-ekpe ekpere na-abụkwa abụ ito Chineke, ndị niile nọ n'ụlọ mkpọrọ ahụ na-ege ha ntị. ²⁶ Na mberede, oke ala ọma jijiji bido, nke mere ka ntọala ụlọ mkpọrọ ahụ maa jijiji. Ngwangwa, ọñụ ụzọ ya niile meghere, ụdọ igwe niile e jiri kee ndị mkpọrọ topụkwara. ²⁷ Mgbe onyeisi nche ụlọ mkpọrọ tetara n'ura ma hụ na ọñụ ụzọ niile ghere oghe. N'ihị ya, o chere na ndị mkpọrọ niile agbapụla. Ya mere, ọ mịputara mma agha ya chọọ igbu onwe ya. ²⁸ Ma Pọl tiri mkpu n'oke olu, sị, “Emerula onwe gị ahụ. Anyị niile nọ n'ebe a!”

²⁹ Onyeisi nche ahụ kpọrọ ka eweta ọkụ, ọ gbabara n'ime, daa n'ụkwụ Pọl na Saịlas na-ama jijiji. ³⁰ Ọ kpọputara ha n'ezị sị, “Ndị nwe m, gini ka m ga-eme ka a zoputa m?”

³¹ Ha siri, “Kwere n'Onyenwe anyị Jisọs, a ga-zoputa gị na ezinaụlọ gị niile.” ³² Mgbe ahụ, ha gwara ya na ndị niile nọ n'ezinaụlọ ya okwu nke Onyenwe anyị. ³³ N'otu elekere ahụ, n'abalị ahụ, ọ sachara ọnya ha. N'atufughị oge, ha mere ya

* **16:22** 16:22 Ya bụ gbaa ha ọtọ

na ezinaụlọ ya baptizim. ³⁴ Ọ kpọbatara ha n'ụlọ ya, nye ha ihe oriri. Ya onwe ya na ezinaụlọ ya nūriri ọnụ n'ihu na o kwerele na Chineke.

³⁵ N'echi ya, ndị ikpe ahụ zitere ndị uweojii si, "Hapụnụ ụmụ nwoke ahụ ka ha laa." ³⁶ Onyeisi ụlọ mkpọrọ ahụ gwara Pọl, si, "na ndị ikpe zitere ozi si ha laa. Ugbu a pụtanụ. Unu laanụ n'udo."

³⁷ Ma Pọl siri ha, "Ha tiri anyị ihe n'ihu mmadu niile na-ebughị ụzọ kpee anyị ikpe. Emesịa ha tinyere anyị n'ụlọ mkpọrọ. Anyị bụ diala n'obodo Rom! Olee otu ha ga-esi zipụ anyị na nzuzo. O kwesiri ka ha bịa n'onwe ha kpọpụta anyị."

³⁸ Ndị uweojii ahụ gara gwa ndị ikpe ahụ ihe ha kwuru. Mgbe ha nūrụ na ha bụ diala na Rom, ha tūrụ egwu nke ukwu. ³⁹ Ha bīakwutere ha rīosie ha arīrīo ike. Ha kpọpụtakwara ha, rīo ha ka ha hapụ obodo ahụ. ⁴⁰ Mgbe ha sitere n'ụlọ mkpọrọ pụta, ha gara n'ụlọ Lidia. N'ebe ahụ ka ha zutere ụmụnna, gwa ha okwu mgbamume, emesịa ha si n'obodo ahụ pụọ.

17

Pọl n'obodo Tesalonaika

¹ Mgbe ha gafechara obodo Amfipolis na Apolonia, ha bīaruru obodo Tesalonaika, ebe ụlọ nzukọ ndị Juu dị. ² Pọl bakwuuru ha, dika ọ na-eme oge niile. Ọ nonyere ha izu ụka atọ, ya na ha na-atughari uche n'Akwukwo Nso, ³ na-akwara ha na-edokwa ha anya na ọ dị mkpa na Kraist ga-ahụ ahụhụ, ma sitekwa n'ọnwu bilie. Ọ siri, "Jisọs a, nke m na-ekwusara unu bụ Kraist

ahụ.” ⁴ Ufọdu n’ime ndị Juu ahụ ka e mere ka ha kwere ma sonyere Pọl na Saịlas, otu aka ahụ, igwe mmadu ndị na-atụ egwu Chineke n’etiti ndị Griik na ụmụ nwanyị ufọdu a maara aha ha.

⁵ Ma ndị Juu juputara n’ekworo, n’ihi ya, ha kpaliri obi ufodu mmadu efu n’etiti ha n’oma ahia. Ndi a malitekwara ogbaaghara n’uzo di iche n’ime obodo. Ha tikasiri ulo Jesin, n’ihi na ha chorọ idoputa ha nyefee ha n’aka oha mmadu. ⁶ Ma mgbe ha na-achotaghị ha n’ebe ahụ, ha doputara Jesin na umunna anyi ufodu, duru ha jekwuru ndi ikpe nke obodo ahụ, na-eti mkpu, “Ndi a kpuru uwa ihu n’ala abiala inye obodo ukwu anyi nsogbu. ⁷ Ma Jesin nabatara ha n’ulo ya. Ha na-emebi iwu Siza n’ihi na ha nasikwa na o di eze ozo di nke a na-akpo Jisos.” ⁸ Okwu di otu a wetara obi ilo mmiri n’etiti ndi ikpe na mmadu niile. ⁹ Ha hapuru Jesin na ndi ozo, naani mgbe ndi akaebe biara kwuo ugwo e jiri gbaputa ha.

Pọl n’obodo Beria

¹⁰ Ma n’abalị ahụ, ndi kwere ekwe mere ngwangwa zipu Pọl na Saịlas ka ha gaa obodo Beria. Ma mgbe ha ruru n’ebe ahụ, ha banyere n’ulo nzuko ndi Juu. ¹¹ Ma ndi bi na Beria jiri obi ghere oghe nabata okwu a kari ndi bi na Tesalonaika. N’ihi na ha ji inu oku n’obi nara okwu ahụ, na-enyocha Akwukwo Nso kwa ubochi, ka ha mara ma ihe ha na-ekwu o bu eziokwu. Ha mere nke a ubochi niile. ¹² Otutu n’ime ha kweere, ufodu umu nwanyị na umu nwoke ndi Griik a maara aha ha chegharikwara.

13 Ma mgbe ndị Juu bi na Tesalonaika n'uru na Pọl na-ekwusa ozioma Chineke na obodo Beria, ụfọdụ ha gara n'ebe ahụ na-akpali igwe ndị mmadụ n'ihị iwebata ọgbaaghara. 14 Ndi kwere ekwe mere ngwangwa zipu Pọl ka ọ gaa n'akuku oke osimiri di n'ebe ahụ. Ma ha hapuru Sailas na Timoti ka ha na ha no. 15 Ma ndi dupuru Pọl sooro ya ruo obodo Atens. Ha lawara, hapuru Sailas na Timoti ozi ka ha biakwute ya na-atufughi oge.

Pọl n'obodo Atens

16 Mgbe Pọl no na-echere ha n'Atens, o wutere mmuo ya nke ukwu n'ihị arusi niile o huru, nke juputara n'obodo ahụ. 17 N'ihị nke a, ya na ndi Juu na ndi na-atu egwu Chineke, na-anogide n'ulo nzuko na-arurita uka. Kwa ubochi, o na-apukwa n'oma ahia na-agwa ndi niile o zutere okwu. 18 Ya na ufodu ndi Epikuri* na ndi Stoik† bu ndi okachamara na-arurita uka. Ndi ufodu na-asi, "gini ka onye ekwurekwu a ga-ekwu?" Ndi ozọ sirị, "o dika onye na-ekwusa umu mmuo‡ ndi ala ozọ." Ha kwuru nke a n'ihị na o na-ekwusa ozioma banyere Jisọs na mbilite n'onwu ya. 19 Ha kpobatara ya n'ebe ha zuko, ebe a na-akpo Areopagos,§ ebe ha no si ya, "Anyi enwere ike imata ihe banyere ozizi oheru gi a? 20 I na-ekwu ihe ndi na-agbagwoju

* **17:18** 17:18 Otu ndi kwenyere na ndu bu maka naani oriri na onunu. † **17:18** 17:18 Otu ndi na-ekwenyeghi na ndu bu naani oriri na onunu. ‡ **17:18** 17:18 Ha chere na o bu chi nke ndi ala ozọ, ha amaghi na o bu Chi onye kere ihe niile ka o na-ekwu banyere ya. § **17:19** 17:19 Maobu, Ugwu Maas

anyị anya. Anyị choro imata ihe ndi a nke oma.”
²¹ (Ndi Atens niile na ndi ala ozọ bi n’obodo ahụ, enweghi ohere ime ihe obula, o gwuchaala oru ikwu na inu banyere ihe di oheru.)

²² Mgbe ahụ Pol guzoro na nzuko Areopagos si, “Unu ndi Atens, ahula m na o na-anu unu oku n’obi isopuru mmuo nke unu na-eefe ofufe.
²³ N’ihi na mgbe m na-ejeghari n’obodo unu, ahuru m ulo chi di iche iche, ahuru m otu ebe ichu aja nke e dekwasiri n’elu ya:

Ihe e nyere chi nke amaghi ama.

Ya mere, ihe ahụ unu na-eefe ofufe n’amaghi ama nke a ka m na-ekwusara unu.

²⁴ “Chineke onye kere uwa na ihe niile di n’ime ya. Ebe o bu onye nwe eluigwe na uwa, o dighi ebikwa n’ulonso e jiri aka wuo. ²⁵ Otu aka ahụ, o dighi anara ije ozi site n’aka mmadu, dika a gasi na o nwere ihe koro ya. Ya onwe ya na-enye ndu na ume na ihe niile. O na-egbokwa mkpa niile. ²⁶ O sitere n’aka otu onye, bu mmadu mbu ahụ, kee agburu niile nke mmadu n’otu n’otu, ka ha biri n’elu uwa dum. O jiri aka ya kewachaa oge ogbo obula ga-anọ na oke niile nke ebe obibi ha. ²⁷ Ma nzube ya banyere ihe niile bu ka onye obula chosie Chineke ike. Eleghi anya, mmadu nwere ike lezie uzọ ya anya, si otu a chota ya. O nokwaghi mmadu obula n’ebe di anya. ²⁸ ‘N’ihi n’ime ya ka anyi na-ebi, anyi na-ejegharikwa n’ime ya na-adikwa ndu.’ Dika ufodu n’ime unu ndi ode abu na-ekwu si, ‘Anyi onwe anyi bu umu ya.’

²⁹ “Ebe anyi bu ndi Chineke muru, o kwesighi ka anyi na-eche na ihe akporo Chineke yiri

ọlaocha maọbụ ọlaedo, maọbụ nkume, ihe apiri apị site na òka na ihe dị n'obi mmadu. ³⁰ Ma Chineke lefuru enweghị nghota nke mmadu anya banyere ihe ndị a niile n'oge gara aga. Ma ugbu a, ọ choro ka mmadu niile chegharịa. ³¹ N'ihì na o debela otu ubochi mgbe ọ ga-ekpe uwa niile ikpe n'uzo ezi omume, site n'aka otu nwoke ọ hoputara. O mekwara ka nke a guzosie ike, mgbe o mere ka onye ahụ si n'onwu bilie."

³² Mgbe ha nuru ihe banyere mbilite n'onwu nke ndi nwuru anwu, ha chirị ya ochi. Ma ufodu n'ime ha siri, "N'oge ozo anyi ga-achọ inu okwu ndi a." ³³ N'oge a, Pól hapuru ha. ³⁴ Mmadu ole na ole sooro ya, burukwa ndi kwere ekwe. Otu onye n'ime ha bu Dionisios onye Areopagos. Onye ozo bu nwanyi a na-akpo Damaris na ndi ozokwa.

18

Pól n'obodo Korint

¹ Ka nke a mechara, Pól hapuru Athens gaa Korint. ² N'ebe ahụ o zutere otu onye Juu a muru n'obodo Pontos, onye a na-akpo Akwila. Ya na nwunye ya Prisila sitere Itali Klodios nyere iwu ka a chupu ndi Juu site n'obodo Rom. Pól gara hụ ha, ³ n'ihì na ha na-arụ otu orụ, o binyere ha, sokwara ha ruko orụ n'ihì na ha bu ndi na-akpa akwa e ji ama ulo ikwu. ⁴ Ubochi izuike niile, ọ na-arụ uka n'ulo nzuko ha na-agbali ime ka ndi Juu na ndi Griik kwere.

⁵ Mgbe Sailas na Timoti sitere na Masidonia bia, Pól tinyere oge ya niile ikwusa okwu na

ikowara ndi Juu na Jisosh bu Kraist ahụ. ⁶ Mgbe obula ha megidere ya ma kparia ya, o na-efecha uwe ya, si ha, “Obara unu di unu n’isi, aka m di ocha. Malite ugbu a, aga m agakwuru ndi mba ozọ.”

⁷ O siri n’ebe ahụ puo, gaa n’ulo otu nwoke a na-akpo Taitos Jostus, onye na-asopuru na-efekwa Chineke ofufe. Ulo ya di nso n’ulo nzuko ndi Juu. ⁸ Krispos onyeisi n’ulo nzuko ahụ na ezinaulo ya niile kweere n’Onyenwe anyi. Otutu ndi ozọ bi na Korint nuru okwu ahụ, kwere, e mee ha baptizim.

⁹ Onyenwe anyi gwara Pol n’ohu n’otu abali si, “Atula egwu, kwusie okwu ike, emechikwala onu gi. ¹⁰ N’ihi na anonyeere m gi. O dikwaghi onye obula puru imeru gi ahụ. Enwekwara m otutu mmadu n’ime obodo a.” ¹¹ O nogidere ebe ahụ otu afo na okara. O na-ezikwa ndi mmadu okwu Chineke.

¹² Mgbe Galio malitere ichi achi n’obodo Akaja, ndi Juu bidoro omume ojoo megide Pol. N’ikpeazu, ha duputara ya, gaa n’uloikpe. ¹³ Ha siri, “Nwoke a na-amanye ndi mmadu ka ha na-ekpere Chineke n’uzo megidere iwu.”

¹⁴ Ma mgbe Pol chorọ ikwu okwu, Galio siri ndi Juu ahụ, “Agaara m enwe ndidi gee unu nti ma o buru na okwu a gbasara mmejo mmadu mejoro ibe ya, maobu aru mmadu mere megide obodo. ¹⁵ Ma ebe unu na-ekwu ihe banyere okwu na aha di iche iche nakwa iwu unu, gaanu dozie ya n’onwe unu. Agaghi m abu onye ikpe okwu ihe ndi di otu a.” ¹⁶ O sitere n’ime ulo ikpe ya chupu ha. ¹⁷ Ha jidere Sostenis, onye bu onyeisi

ụlọ nzukọ ahụ tie ya ihe nke ukwu n'ọnu ụzọ ụlọ ikpe ahụ. Ma Galio emeghị dika ọ maara ihe na-eme n'ebe ahụ.

Prisila, Akwila na Apolos

¹⁸ Mgbe ọ nọsiri n'ebe ahụ otutu ụbọchi, Pol siri ndi kwere ekwe nọ n'ebe ahụ ka ha nodunu nke oma, ma si n'ebe ahụ banye n'ugbo mmiri ruo Siria. Prisila na Akwila sokwaara ya gaa. N'obodo a na-akpo Senkria, ọ kpuchara agiri isi ya, n'ihu nkwa o kwere. ¹⁹ Mgbe ha rutere Efesos, ọ hapuru ha n'ebe ahụ, ma o bu ụzọ banye n'ụlọ nzukọ ebe ya na ndi Juu nwere mkparita uka. ²⁰ Ma mgbe ha rioro ya ka ọ nonyetukwuoro ha ogologo oge, ọ kweghi. ²¹ Mgbe ọ na-ahapu, ọ siri ha, "Ọ buru na Chineke kwe, aga m aloghachikwute unu ozo." Emesia ọ banyere n'ugbo hapu Efesos. ²² Mgbe ọ kwusiri na Sizaria, ọ gara leta choochi di n'ebe ahụ kelee ha. Emesia, ọ gara n'ihu ruo Antiok.

²³ Mgbe ọ nọsiri nwa oge nta n'ebe ahụ, ọ sitere n'ebe ahụ puo jeharia n'akuku obodo Galeshia na Frigia na-agba ndi na-eso ụzọ ahụ ume.

Obibia Apolos n'obodo Efesos na Korint

²⁴ Ma otu nwoke onye Juu, aha ya bu Apolos, onye Aleggandria biara na Efesos. Ọ bu onye oka okwu, burukwa onye maara ihe edere n'Akwukwo Nso nke oma. ²⁵ Nwoke a natara ozizi banyere ụzọ Onyenwe anyi. O sitekwara n'inu oku nke obi kuzie nnoo ihe ziri ezi banyere Jisos. Ma ihe ọ maara bu naani ihe gbasara

baptizim Jọn mere. ²⁶ Ma ọ nọgidesi ike na-ekwuwa okwu n'ụlọ nzukọ. Mgbe Prisila na Akwila nūrụ okwu ya, ha jekwuru ya, duru ya gaa n'ụlọ, were nwayọọ kọwaara ya ihe niile banyere ụzọ Chineke.

²⁷ Mgbe o zubere ịga obodo Akaja, ndị ụmụnna gbara ya ume. Ha degaara ndị na-eso ụzọ Onyenwe anyị nọ n'ebe ahụ akwụkwọ ka ha nabata ya. Mgbe ọ bjaruru, Onyenwe anyị sitere n'aka ya mee ka amara ya baa ụba n'ebe ndị kwere ekwe nọ. ²⁸ N'ihia na n'ihu ndị mmadụ niile, o guzoro kwuo okwu megide ozizi ojọọ na ịrụ ụka niile nke ndị Juu. O gosiri ha site n'akwụkwọ nsọ na Jisọs bụ Kraịst ahụ.

19

Pọl n'obodo Efesọs

¹ Mgbe Apọlọs nọ na Korint, Pọl sitere ụzọ nke n'ime elu ala bjarute Efesọs. N'ebe ahụ, ọ hūrụ ụfọdụ ndị na-eso ụzọ ahụ, ² sị ha, “Unu natakwara Mmụọ Nsọ mgbe unu kweere?”

Ha sịrị ya, “Mba, anyị anụbeghi na ọ nwere ihe dika Mmụọ Nsọ.”

³ Ya mere, ọ sịrị, “Gini ka unu kwenyere n'ime ya mgbe e mere unu baptizim?”

Ha sịrị, “Baptizim nke Jọn.”

⁴ Mgbe ahụ, Pọl sịrị, “Baptizim Jọn bụ nke gbasara ncheghari site na mmehie, na-agwa ndị mmadụ ka ha kwere n'onye ahụ na-eso ya na-abia, nke bụ, ikwere n'ime Jisọs.” ⁵ Mgbe ha nūrụ nke a, e mere ha baptizim n'aha Onyenwe anyị Jisọs. ⁶ Mgbe Pọl bikwasiri ha aka ya abụọ

n'isi, ha natara Mmuo Nso. Ha kwukwara okwu n'asusu di iche iche, bukwaa amuma. ⁷ Ha niile ruru ndi ikom iri na abuo.

⁸ O banyere n'ulo nzuko ahụ ma were nkwuwa okwu, na iru uka n'ebe o doro anya gwasi ha okwu ike banyere alaeze Chineke. O bu onwa ato ka o were ya ime nke a. ⁹ Ma ufo du n'ime ha mechiri obi ha; ha juru ikwenye, kama ha kwuru okwu ojojo megide Uzo ahụ n'ihu ogbako ahụ niile. Ya mere, o sitere n'ebe ha no puo, kporokwa ndi na-eso uzo ahụ, ha na-akparita uka kwa ubochi n'ulo ogbako* Tiranos. ¹⁰ Ihe ndi a gwara n'ihu afo abuo. Ndi niile bi na Eshia nukwara ozio ma Onyenwe anyi. Otutu n'ime ha bu ndi Juu, ma ndi ozo bu ndi Griik.

Umu Skiva

¹¹ Chineke sitere n'aka Pol ruo otutu oru ebube puru iche. ¹² Nke bu na-ewere ufo du n'ime akisi maobu ichafo na akwa mgbochi nke meturu ya n'ahu na-atukwasi n'ahu ndi oria, ahụ a dikwa ha ike. E sitekwara na ya chupu mmuo ojojo.

¹³ Ufo du ndi Juu dikwa ndi na-egharị n'obodo di iche iche na-achupu mmuo ojojo n'ime mmadu. Ha chokwara ime nke a n'aha Onyenwe anyi Jisos na-asi, "E ji m aha Jisos, onye Pol na-ekwusa na-enye unu iwu ka unu site n'ime ya puta." ¹⁴ Ndi na-eme ihe di otu a bu umu asaa nke Skiva, onyeisi nchujaja, bu onye Juu. ¹⁵ Mmuo ojojo ahụ zara ha si, "Amaara m onye Jisos bu, amakwaara m onye Pol bu, ma unu onwe unu, unu bu ndi ole?" ¹⁶ Nwoke ahụ

* **19:9** 19:9 Nke a bu ebe a na-anọ na-akuziri oha mmadu ihe.

mmụọ ojọọ na-achị makwasiri ha, tie ha ihe nke ukwuu, mee ka ha gbaa ọsọ. Ha gbara ọtọ gbapụ n'ụlọ ahụ. Ha merụkwara ahụ.

¹⁷ Akụkọ banyere ihe ndị a jezuru obodo Efesọs niile. Mgbe ahụ, ndị Juu na ndị Griik ụfọdụ nukwara ihe ndị a. Oke egwu jidekwara ha. N'ihia nke a, e mekwara ka aha Onyenwe anyị Jisọs daa ụda n'ebe niile. ¹⁸ Ọtụtụ ndị kwenyerenụ biara na-ekwuputa omume ojọọ ha niile, n'ihu mmadụ niile. ¹⁹ Ọtụtụ n'ime ndị na-agwọ ọgwụ mgbaasi buputara akwukwọ niile ha ji na-eme mgbaasi, kpọọ ha ọkụ n'ihu mmadụ niile. Akwukwọ niile a kporo ọkụ n'ụbọchị ahụ ga-eru ego ruru puku ọlaọcha iri ise. ²⁰ Ya mere, okwu Onyenwe anyị toro, na-agbasa n'ike n'ike na-adikwa ire.

²¹ Mgbe ihe ndị a gasiri, Pọl kpebiri n'ime mmụọ ya na ya ga-eje ruo Masidonia na Akaja tupu ọ biaruo Jerusalem. O sịkwara “na ya aghaghị ijeru Rom n'ogwugwu ije ya niile.” ²² O zipuru ndị na-enyere ya aka, bu Timoti na Erastos ka ha buru ụzọ jeruo Masidonia. Ma ya onwe ya nogidere n'ime Eshia nwa oge.

Ọgbaaghara n'obodo Efesọs

²³ Ma ọ bu n'oge a ka oke nsogbu malitere megide Ụzọ ahụ. ²⁴ Otu onye ụzọ na-agbaze ọlaọcha, aha ya bu Dimitrios, onye ji ọlaọcha na-akpu ụlọ arusi ala ahụ a na-akpo Artemis. Ọ na-ewetara ya na ndị ụzọ ibe ya ego n'ebe o hiri nne. ²⁵ Nwoke a kpokotara ndị orụ ya niile, na ndị ya na ha na-aruko otu orụ, si, “Ndi ibe m, unu ma na ọ bu site n'orụ nke a ka anyị si

enweta akunuba anyị. ²⁶ Unu niile ahụla ma nụkwa, otu nwoke a na-akpọ Pọl si rafuo otutu ndị mmadụ site n'ime ka ha kwenye na chi† ọbụla e ji aka mee abụghị chi. Ọ bụkwaghị naanị n'Efesos kama ọ fọdurụ ihe nta ka ọ buru n'Eshia niile. ²⁷ Ọ bụkwaghị naanị na ihe ize ndụ dị banyere oru aka anyị nke a ga elelị kama tinyere nke a, ụlọ nke oke chi nwanyị bụ Artemis agaghị enwekwa nsopuru. Ya bụ, chi nwanyị n'onwe ya bụ onye a na-efe n'obodo Eshia niile nakwa n'elu uwa niile ka a ga-anapụ nkwanye ugwu dīrī ya dīka chi.”

²⁸ Ma mgbe ha nuru ihe ndi a, ha were oke iwe tie mkpu na-asị, “Artemis ndi Efesos di ukwu!” ²⁹ Ogbaaghara ahụ gbasara, zuo obodo ahụ niile. Ha banyere n'ebe a na-eme ihe ileleanya, kpọpụta Gaios na Aristakos ndi Masidonia, bụ ndi ha na Pọl na-aruko oru. ³⁰ Pọl choro ibakwuru igwe mmadụ ahụ, ma ndi na-eso uzọ ahụ ekweghị ya. ³¹ Otu aka ahụ kwa, ufodu ndi enyi ya n'etiti ndi na-achi Eshia zigakwaara ya ozi na-arịo ya ka ọ hapu ibanye n'ebe ahụ a na-eme ihe ileleanya.

³² Ugbu a, nzuko ahụ na-agba aghara, ufodu mmadụ na-eti mkpu otu ihe, ndi ozọ na-eti ihe ozọ. N'ezie, otutu n'ime ha amatakaghị ihe ha jiri nodu n'ebe ahụ. ³³ Ufodu ndi Juu n'ime ogbako ahụ nupuru Alegzanda, seputa ya, mee ka o buru uzọ. Alegzanda feere ha aka ka ha dere duu mgbe ọ choro igoro onwe ya n'ihu oha mmadụ ahụ. ³⁴ Ma n'otu ntabi anya ahụ, mgbe

† 19:26 19:26 Ya bụ, chi nke mmadụ hiwere

ha matara na ọ bụ onye Juu, ha bidoro iti mkpu ihe dika ogologo awa abụọ na-asị, “Atemis ndi Efesos di ukwu!”

³⁵ N’ikpeazu, ode akwukwo nke obodo ahụ kwusiri igwe mmadu ahụ ime uzu. O kwuru, “Ndi ikom Efesos, o nwere onye na-amaghi na obodo Efesos bu obodo na-echekwa ulo ofufe Atemis, na oyiyi ya nke si n’eluigwe daa? ³⁶ Ebe ihe ndi a adighi na ngogu, o di mkpa ka unu nodu nwayoo, ghara imebi ihe obula n’echeghi echiche. ³⁷ Lee ugbu a, ndi a unu kpotara n’ebe a abughi ndi ohi, ndi na-ezuru ihe n’ogige chi anyi, maobu na-ekwuto eze nwanyi arusi anyi. ³⁸ O buru na Dimitrios na ndi okpu uzu ibe ya nwere ihe obula megide ha, ha gaa n’uloikpe. Ndi na-ekpe ikpe ga-eleba okwu ha anya. Kama ha mee ya n’usoro iwu kwadoro. ³⁹ Ma o buru na o nwere ihe ozo di iche unu chorokoro ka e mee, a ga-edozi ya na nzuko nke ndi obodo na-eme n’uzo ziri ezi. ⁴⁰ N’ihi na egwu di, na-eleghi anya a ga-eji ihe nke mere taa boo anyi ebubo na anyi na-ebute ogbaaghara. Anyi enweghi osisa ziri ezi banyere ogbaaghara nke a.” ⁴¹ Mgbe o kwuchara nke a, o gbasara ha.

20

Pol agaa obodo Masidonia na Griis

¹ Mgbe ogbaaghara ndi a kwusiri, Pol kpokwara ndi na-eso uzu ahụ, gbaa ha ume, gwa ha ka ha nodu nke oma, o puru gawa Masidonia. ² Mgbe o gagharichara n’akuku ala ahụ niile, werekwa okwu nkasiobi gbaa ndi umunna ume,

ọ b́aruru ala Griis. ³ Ọ nọrọ ọnwá atọ n'ebe ahụ. Mgbe ọ chọputara na ndị Juu agbaala ajọ izu megide ya d́ka ọ na-ejikere iso ụgbọ mmiri gaa Siria, o kpebiri ka ya si ụzọ Masidonia laghachi. ⁴ Sopata onye Boria bụ ọkpara Piroş, na Arístakos, na Sekundus ndị si na Tesalonaika, na Gaios onye Debi na Timoti, na Taikikos na Trofimos, ndị Eshia sokwa ya na-aga ije a. ⁵ Ndị a bu ụzọ gawa, na-eche anyị na Troas. ⁶ Mgbe Mmemme Ngabiga ahụ gwusiri, anyị banyere ụgbọ mmiri rute Filipai b́akwute ha na Troas n'ubochi nke ise. Anyị nọrọ n'ebe ahụ ubochi asaa.

Mkpolite Yutikos site n'ọnwụ n'obodo Troas

⁷ N'ubochi mbụ n'izu ụka, mgbe anyị zukoro inyawa achicha, Pól gwara ha okwu, ebe ọ na-akwado ́la ma chi bọ, o kwugidere okwu ruo n'etiti abali. ⁸ Otutu oriona d́kwa n'ime ọnuụlo ahụ d́ n'ulo elu ebe anyị zukoro. ⁹ Otu nwokorobia a na-akpo Yutikos noduru ala n'oghereikuku, ọ bụ onye oke ́ra bidozo ́tu d́ka Pól na-ekwu okwu ruo oge d́ anya. Mgbe ọ dara n'oke ́ra a, o sitere na n'ulo elu nke atọ dapu, daa n'ala. Mgbe e buliri ya, ọ bụ onye nwuru anwu. ¹⁰ Pól rituru n'ala selite ya elu jikuo ya. Ọ siri ndi gbakoro n'ebe ahụ si, "Ka obi hapu ́lo unu mmiri ọ d́ ndu." ¹¹ Ọ laghachikwara n'ulo elu ahụ, mgbe ọ nyawachara achicha ma riekwa, o kwugidere okwu tutu chi abo, ọ hapuru ha bilie ije ya. ¹² Ha kulitere nwokorobia ahụ na ndu nke mere ka onu juputa ha n'obi. Ọ gbakwara ha ume nke ukwu.

Ekele ikpeazụ nke Pọl nye ndị okenye Efesos

¹³ Anyị onwe anyị gara n'ihu banye n'ugbo mmiri chee ihu iga Asos. Ebe anyị zubere iburu Pọl n'ugbo anyị. O soghi anyị n'ih na o zubere iji ukwu ruo ebe ahụ. ¹⁴ Mgbe o zutere anyị n'Asos, anyị buru ya n'ugbo gaa Mitilen. ¹⁵ N'ubochi nke ozo ya, anyị rutere Kios, n'ubochi nke so ya, anyị gafere rute Samos. Ma mgbe otu ubochi ozo gasiri, anyị rutere Melitos. ¹⁶ N'oge a, Pọl kpebiri na o gaghị akwusi n'Efesos ka o ghara itufu oge n'Eshia, n'ih na o na-eme ngwangwa irute Jerusalem n'ubochi mmemme Pentikoosu, ma o buru ihe o puru ime.

¹⁷ Site na Melitos, o zipuru ozi ka a kporo ya ndi okenye choochi nke Efesos ka ha bia zute ya. ¹⁸ Oge ha biakwutere ya, o gwara ha, "Unu maara nke oma otu m si no n'etiti unu mgbe niile mu na unu noro, site n'ubochi mbu ukwu m zokwasiri n'ala Eshia tutu ruo ugbu a. ¹⁹ Aruru m oru Onyenwe anyi site n'obi umeala na anya mmiri n'etiti ntaramahuhu di ukwuu, site n'izu ojoo ndi Juu gbara maka m. ²⁰ Unu huru na m ahapughi ime ka unu mara ihe obula ga-abara unu uru, mgbe obula m na-akuziri unu ihe n'ulo maobu n'ihu oha. ²¹ E kwusaala m nye ma ndi Juu ma ndi Griik okwu nchehari n'ebe Chineke no, na okwukwe n'ebe Onyenwe anyi Jisos no.

²² "Ma otu o di, ana m aga Jerusalem dika iwu Mmuo Nso nyere m si di, ma amaghi m ihe onodu m ga-abu n'ebe ahụ. ²³ Kariakwa na Mmuo Nso na-agbara m ama n'ebe obula na mkporo na ntaramahuhu na-eche m n'ebe ahụ.

²⁴ Ma akpoghị m ndụ m ihe ọbụla. Karịa naanị ka m gbazuo ọsọ m ma jezuokwa ozi ahụ m natara n'aka Onyenwe anyị Jisọs, nke bụ ikọwa banyere ozioma nke amara Chineke.

²⁵ “Ma ugbu a, amaara m na o nweghị onye ọbụla n’ime unu, bụ ndị m jeghariri n’etiti ha na-ezisara ihe banyere alaeze a ga-ahụ m anya ọzọ. ²⁶ Ya mere, ana m agwasị unu ike, taa, na abụ m onye aka ya dị ọcha n’ebe ọbara onye ọbụla n’ime unu dị. ²⁷ N’ihi na-esepughị m aka ikwuputa nzoputa Chineke nye unu. ²⁸ Ma ugbu a, kpacharanụ anya! Leziekwanụ onwe unu na igwe aturu nke Mmuo Nso mere unu ndi nlekota anya ya. Ka unu buru ndi ozuzu aturu nke choochi Chineke, bu nke o ji ọbara ya zutara onwe ya. ²⁹ N’ihi na amaara m na mgbe m lachara, agu jogburu onwe ya ga-abata n’etiti unu nke na-agaghị emere igwe aturu ebere. ³⁰ Ufodu n’ime unu ga-ebili tugharia eziokwu ahụ ihu ka ha si otu a doro ufodu ndi na-eso uzọ ahụ nye onwe ha. ³¹ Ya mere, na-echenu nche! Chetakwanu na n’ime afo ato m noro n’etiti unu, ehie na abali, eji m ikwa akwa na anya mmiri na-adu unu odu.

³² “Ugbu a ana m etife unu n’aka Chineke na nlekota ya. Ana m etifekwa unu n’aka okwu amara ya nke puru igba okwukwe unu ume na inyekwa unu akunuba o kwadobeere ndi ahụ e doro nso. ³³ O dighi mgbe ọbụla aguu idotara onwe m ọlaocha maobu ọlaedo maobu uwe nke onye ọbụla ji guo m. ³⁴ O bakwaghị uru igwa unu na o bu aka m rupertara oru gbooro m mkpa niile, na nke gbokwara mkpa ndi ahụ mu na

ha so. ³⁵ N'ihe niile, abụkwa m ihe ilere anya nye unu banyere inyere ndị ogbenye aka, site n'irụ oru n'uzo di otu a, na-echetara m okwu nke Onyenwe anyi Jisos kwuru si, 'Ngozi kariji di n'inye enye karija inara anara.'"

³⁶ Mgbe o kwusiri okwu ndi a, o soro ha niile gbuo ikpere n'ala kpekwa ekpere. ³⁷ Ha bere akwa nke ukwu, makuo Pol, sutukwa ya onu. ³⁸ O wutere ha karija na o kwuru na ha agaghi ahụ ya anya ozo. Emesija, ha duru ya ruo ebe o banyere ugbo mmiri.

21

Pol agaa Jerusalem

¹ Mgbe anyi hapusiri ha, anyi nyapuru ugbo anyi biaruo Kos. N'echi ya, anyi rutere Rods. Anyi sitere n'ebe ahụ jeruo Patara. ² Mgbe anyi huru ugbo mmiri na-aga Fonisia, anyi banyere n'ime ya kwopu. ³ Mgbe anyi kworuru ugbo anyi ebe anyi nwere ike ihu Saipros, anyi siri n'aka ekpe ya gafee, ruo Siria. Anyi rutere n'onu mmiri Taja, ebe ugbo mmiri ga-akwapu ibu di n'ime ya. ⁴ Mgbe anyi chotara ndi na-eso uzo ahụ, anyi nonyere ha abali asaa. Ha gwara Pol site n'ike nke Mmuo Nso, ka o ghara iga Jerusalem. ⁵ Mgbe anyi nozuru ubochi anyi, anyi hapuru ha, bilie ije. Ha na nwunye ha na umu ha so dupu ruo mgbe anyi si n'obodo ahụ puo. Anyi na ha gburu ikpere n'ala n'onu mmiri kpee ekpere. ⁶ Mgbe ahụ, anyi kelere onwe anyi ekele ikpeazu. Emesija, anyi banyere n'ime ugbo, ma ha laghachiri azu n'ulo ha.

⁷ Mgbe anyị hapuru Taiā, anyị kwusiri na Tolomas. N'ebe a anyị kelekwara ndi kwere ekwe no n'ime obodo a, nonyere ha naani otu ubochi. ⁸ N'ubochi nke ozo ya, anyi gara n'ihu n'ije anyi rute Sizaria. N'ebe ahụ, anyi nonyeere otu nwanna anyi a na-akpo Filip onye na-agbasa ozioma. O bu otu n'ime mmadu asaa ahụ. ⁹ O nwere umu agboghọ anọ ndi na-alubeghi di. Ha nwekwara onyinye ibu amuma.

¹⁰ Mgbe anyi noro otutu ubochi n'ebe ahụ, ka otu onye amuma a na-akpo Agabos, si Judia bata.

¹¹ O biakwutere anyi, chilite belit Pol na-eke n'ukwu, kee onwe ya n'ukwu na aka si, "Dika Mmụọ Nso kwuru, 'otu a ka ndi ndu ndi Juu ga-eke onye nwe ihe a agbu na Jerusalem. Ha gararakwa ya nye n'aka ndi mba ozo.'" "

¹² Mgbe anyi nuru nke a, anyi na ndi niile no n'ebe ahụ rioro Pol ka o ghara iga Jerusalem.

¹³ Ma Pol zaghachiri, "Gini ka unu na-eme, o bu akwa ka unu na-ebe, na-eme ka obi gbawaa m? N'ihina o bughina naani na m di njikere ka e kee m agbu, kama ejikekwara m iwere ndu m nye na Jerusalem n'ihina aha Onyenwe anyi Jisos." ¹⁴ Ebe o na-ekweghi ege anyi nti, anyi kwusiri ma si, "Ka e mee uche Onyenwe anyi."

¹⁵ Mgbe ubochi ndi a gasiri, anyi jikere bilie iga Jerusalem. ¹⁶ Ufodu ndi na-eso uzo ahụ ndi no na Sizaria, duuru anyi gaa, ha kporuru anyi n'ulo Mnasin, onye Saipros ebe anyi ga-anọ dika obia, onye sitere na mbu buru onye na-eso uzo ahụ.

Pol erute Jerusalem

17 Mgbe anyị rutere Jerusalem, ndị ụmụna jiri obi ụtọ nabata anyị. 18 N'ụbọchị nke so ya, anyị na Pọl gara ileta Jemis, ndị okenye niile nọkwa n'ebe ahụ. 19 Mgbe o kelechara ha, ọ kọrọ ha n'otu n'otu, ihe niile Chineke ruru n'etiti ndị mba ọzọ site n'ije ozi ya.

20 Mgbe ha nuchara nke a, ha nyere Chineke otuto. Emesịa, ha siri Pọl, "Leenu nwanna, otu otutu puku ndi Juu si buru ndi kwere ekwe, ha niile ka ihe banyere iwu a na-anu oku n'obi. 21 A koorola ha ihe banyere gi, na i na-ezi ndi Juu bi n'etiti ndi mba ozo ka ha hapu igbasokwa iwu Mosis, na ka ha kwusikwa ibi umu ha ugwu maobu bie ndu n'usoro omenaala anyi. 22 Gini ka anyi ga-eme ugbu a? O doro anya na ha ga-amata na i biara n'ebe a. 23 Ya bu, jisie ike mee ihe anyi ga-agwa gi ugbu a. Anyi nwere mmadu ano n'ebe a, ndi no na nkwa ha kwere Chineke. 24 Soro ha mee omenaala ahụ nke ndi no na nkwa ji edo onwe ha ocha. Kwuro ha ugwu maka ikpucha isi ha. I mee otu a, mmadu niile ga-amata na eziokwu adighi n'ihe ndi a niile e kwuru maka gi, kama na gi onwe gi na-agazi ma na-edebekwa iwu. 25 Ma n'ebe ndi mba ozo kwere ekwe no, anyi edegarala ha akwukwo gwa ha kwusi iri ihe obula a churu n'aja nye arusi, na iri obara, maobu anu a nyagburu anyagbu, ya na ikwa iko."

26 Pọl kporo ndi ikom ano ndi ahụ tinyere onwe ya, n'ubochi so ya mee ka ya na ha di ocha. Mgbe ahụ, ọ banyere n'ulonso ukwu ahụ, maka ikwuputa ubochi ole mmemme idi ocha

ahụ ga-anọ tupu e mechaa ya, nakwa mgbe ichu aja n'ihia ha n'otu n'otu ga-abu.

Njide e jidere Pọl

²⁷ Ma mgbe ọ fọduru nwa oge nta ka ubochi asaa ahụ gwuchaa, ufodu ndi Juu si Eshia bia huru ya n'ulonso ukwu ahụ. Ha tikuru igwe mmadu ma kpaliakwa ha. Ha jidere ya, ²⁸ na-eti mkpu, "Ndi ikom Izrel, nyerenụ anyi aka! Onye a bu nwoke ahụ na-ejeghari n'ebe niile na-ezi ozizi megidere ndi nke anyi, iwu anyi nakwa ebe a. Ma nke kachasi nke, ọ meruokwala ulonso a site n'ikpobata ndi Griik n'ime ya." ²⁹ (N'ihia na ha ebula uzọ hu ya na Trofimos onye Efesos n'ime obodo, ha chere na Pọl kpobatarara ya n'ulonso ukwu ahụ.)

³⁰ Ogbaaghara juputara n'obodo ahụ niile. Ndi mmadu gbakotara dokpuputa Pọl site n'ulonso ukwu ahụ. N'otu mgbe ahụ, e mechiri onu uzọ niile. ³¹ Mgbe ha na-achọ igbu ya, ozi ruru ochiagha nti na Jerusalem niile n'ogbaaghara. ³² Otu mgbe ahụ o duuru ufodu ndiisi agha ya na ndi agha ya mee ngwangwa biaruo n'ebe ha no. Mgbe ha huru ndi agha ka ha na-abia, ha kwusiri iti Pọl ihe.

³³ Ochiagha ahụ biara jide ya, nye iwu ka e were udo igwe abuo kee ya agbu, ọ jukwara onye ọ bu na ihe o mere. ³⁴ Ufodu n'ime igwe mmadu ahụ na-eti mkpu na-ekwu otu ihe, ebe ufodu na-eti na-ekwu ihe ozo. Mgbe ọ na-apughị ichoputa ihe bu isi mkpotu na ogbaaghara ahụ, o nyere iwu ka e duru ya gaa n'ogige ndi agha.

³⁵ Mgbe o rutere na mgbagolite onu uzọ ulo ahụ,

ndị agha bulitere ya elu n'ihì ọgbaaghara igwe ndị mmadụ dī ukwu. ³⁶ Igwe mmadụ ahụ so ha nọ na-etì mkpu, "Wepụnụ ya! Wepụnụ ya!"

Pọl agọrọ onwe ya

³⁷ Mgbe ha chọrọ iduba Pọl n'ime ogige ahụ, ọ siri ọchiagha ahụ, "Ị ga-ekwe ka m gwa gị okwu?"

Ọ siri, "I maara asụ asusu ndị Griik? ³⁸ Ọ pụtara na ị bughị onye Ijìpt ahụ malitere ọgbaaghara ma duuru puku ndị ogbu mmadụ anọ gbalaa n'ozara?"

³⁹ Pọl siri, "Abụ m onye Juu si Tasos, obodo dī na Silisia, nwa afọ oke obodo amara aha ya. Biko, kwee ka m gwa ndị mmadụ okwu."

⁴⁰ Mgbe o nyere ya ikike, Pọl guzooro n'ihe nrigo nke ọnụ ụzọ ahụ fee aka ya ime ka ha nọọ duu. Mgbe ha nọdurụ nwayọọ, ọ gwara ha okwu n'asusu Hibru* si,

22

¹ "Ụmụnna m na ndị nna anyi, geenụ m ntị mgbe m na-agọrọ onwe m n'ihu unu."

² Mgbe ha nūrụ na ọ na-agwa ha okwu n'asusu Hibru, ha deere duu karịa.

Mgbe ọ siri, ³ "Abụ m onye Juu. Amurụ m na Tasos n'ime Silisia. Azurụ m na obodo a n'ụkwụ Gamaliel onye nkuzi m. Anatara m ọzuzu dī ike na isopurụ iwu nke nna nna anyi ha ejikwa m inụ oku n'obi na-eke Chineke dika unu niile si eme taa. ⁴ Akpagburu m ndị niile na-eso ụzọ ọhuru a, na-etinye ha n'aka ọnwụ. Ejidere m

* **21:40** 21:40 Maọbụ, Aramaik

ndị ikom na ndị inyom ha túbakwa ha n'ụlọ mkpọrọ. ⁵ Ma dika onyeisi nchụaja na nzuko ndị okenye niile puru igbara m akaebe. Anatakwara m n'aka ha akwukwo ozi e deere umunna anyi no na Damaskos. Agara m ebe ahụ ikputa ha n'agbu bja Jerusalem maka ita ha ahuhụ.

Akuko ncheghari Pọl

⁶ “N’etiti ehie, mgbe m na-aga n’uzo, n’ebe di Damaskos nso, oke ihè nke si n’eluigwe, chara gburugburu m. ⁷ Adara m n’ala ma nukwa olu gwara m okwu si m, ‘**Sọl, Sọl, gini mere i ji na-akpagbu m?**’

⁸ “ ‘Onye ka i bu Onyenwe m?’ Ka m juru.

“O siri m, ‘**Abu m Jisos onye Nazaret onye i na-akpagbu.**’ ⁹ Ndi mu na ha so hukwara ihè ahụ, ma ha anughị olu onye ahụ na-agwa m okwu.

¹⁰ “Asiri m, ‘Gini ka m ga-eme Onyenwe anyi?’

“Onyenwe anyi siri m, ‘**Bilie banye Damaskos; n’ebe ahụ a ga-agwa gi ihe niile a kwadobere na i ga-eme.**’ ¹¹ N’ihi na-enweghi m ike ihu uzo n’ihi ebube ihè ahụ chachiri m anya. Ya mere ndi mu na ha so sekpuuru m n’aka bata na Damaskos.

¹² “N’ebe ahụ ka Ananayas bi, bu onye anyi puru igu n’onye ezi omume n’ihi idebe iwu. O nwekwara ogbugba ama di mma site n’onu ndi juu bi n’ebe ahụ. ¹³ O biakwutere m, guzoro n’akuku m si, ‘Nwana anyi Sọl, ka emee ka i hu uzo!’ Otu mgbe ahụ, e nwetara m ike ihu uzo, m hukwara ya.

¹⁴ “Mgbe ahụ, o siri, ‘Chineke nke nna nna anyi ha ahoputala gi imara uche ya na ihu Onye Ezi

Omume ahụ na inụta okwu site n'ọnu ya. ¹⁵ I ga-abụ onyeama ya nye ndị niile banyere ihe ị hụrụ na ihe ị nụrụ. ¹⁶ Ma ugbu a, gini ka ị na-eche? Bilie ọtọ, ka e mee gị baptizim, ka a sachakwa gị site na mmehie, na-akpọkukwa aha ya.'

Pọl onyeozị nye ndị mba ọzọ

¹⁷ "Mgbe m lughachikwara na Jerusalem, nọrọ na-ekpe ekpere n'ụlonsọ ukwu ahụ, ahụrụ m ọhụ, ¹⁸ ebe ọ na-agwa m, 'Mee ngwa! Hapụ Jerusalem, n'ihị na ndị bi n'ala a agaghị anara ọgbugba ama gị banyere m.'

¹⁹ "Ma asiri m, 'Onyenwe anyi, ndi a maara nke oma na m na-aga n'ulo nzuko n'otu n'otu, na-atuba ndi kwere na gi n'ulo mkporo, na-etikwa ha ihe. ²⁰ N'oge a na-awufu obara onyeama gi bu Stivin, eguzo m nso na-akwado n'ihe emere di mma, ma na-elekotakwa uwe ndi ahụ tughuru ya anya.'

²¹ "Mgbe ahụ, ọ siri m, 'Gawa; n'ihị na aga m ezipu gi ebe di anya ijekwuru ndi mba ọzọ.'"

Pọl onye Rom

²² Ha nara ya nti ruo ugbu a. Mgbe ahụ, ha niile tiri mkpu n'otu olu si, "Wepunụ onye di otu a n'ụwa! O kwesighi ka onye di otu a diri ndu!"

²³ Ha tiri mkpu na-atuli uwe mgbokwasị ha elu, na-achilikwa aja n'ala na-efesasi ya ebe niile, ²⁴ ochiagha ahụ nyere iwu ka a kpugaa ya n'ogige ndi agha, pia ya utari, ka eziokwu puta ya n'onu. O chorọ imata ihe mere ha ji eti mkpu otu a megide ya. ²⁵ Ma mgbe ha chiri udo akpukpo kechaa ya, Pọl siri onye agha guzo

ya nso, “Ọ bụ ihe ziri ezi n’iwu na unu ga-eti nwa afọ Rom ihe, onye na-enweghị ikpe a mara ya?”

²⁶ Mgbe onye agha a nūrụ okwu a, o jekwuuru ọchịagha ahụ sị, “Gịnị ka ị na-aga ime? Nwoke a bukwa onye Rom.”

²⁷ Ọchịagha ahụ biakwutere sị ya, “Gwa m, ị bụ onye Rom?”

Ọ siri, “E.”

²⁸ Ọchịagha ahụ zara, “ma o furu m ego dị ukwu iji buru onye Rom.”

Ma Pọl siri, “Amuru m dika nwa afọ ala a.”

²⁹ Ndị ahụ chorọ igba ya ajuju onu mere ngwangwa wezuga onwe ha. Egwu tukwara ọchịagha n’onwe ya mgbe ọ matara na ọ bụ nwa afọ Rom, n’ihi na o keela ya riị agbụ na mbụ.

Pọl n’ihu ndị ikpe

³⁰ N’echi ya, ebe ọ chorọ imata ihe bụ isi okwu na ihe mere ndị Juu ji ebo ya ebubo, o nyere iwu ka ndịisi nchụaja na ndị ulọ ikpe ha zuko. Mgbe ahụ, o duputara Pọl, mee ka o guzo n’ihu ha.

23

Pọl n’ihu nzuko ndị Juu

¹ Mgbe Pọl legidere ndị nzuko a anya, ọ siri, “Umunna m, mu onwe m ejirila ezi akonuche bie ndu m niile n’ihu Chineke ruokwa ubochi taa.”

² Nke a mere, Ananayas onyeisi nchụaja nyere iwu ka ndị no ya nso tie ya aka n’onu. ³ Ma Pọl, siri ya, “Otu a ka Chineke ga-esi tie gi, gi mgbidi

e tere nzu. Ụdị onye ikpe dị aña ka ị bụ i ji na-emebi iwu n'onwe gị site n'innye iwu ka e si otu a tie m ihe?"

⁴ Ndị guzo ya nso sịrị, "Ị na-ekwutọ onyeisi nchụaja Chineke?"

⁵ Ma Pọl sịrị, "Aghotaghị m, ụmụna m na ọ bụ onyeisi nchụaja. N'ihì na akwukwọ nsọ kwuru sị, 'Ekwula okwu ọjọọ ọbụla megide onye na-achị ndị nke gị.'*"

⁶ Mgbe Pọl chọputara na otu ụzọ n'ime nzukọ ahụ bụ ndị otu Sadusii, ebe ndị ọzọ bukwa ndị Farisii, o tiri mkpu n'ime nnọkọ ahụ sị, "Ụmụna m, abụ m onye Farisii na nwa ndị Farisii. A na-ekpe m ikpe taa n'ihì olileanya m nwere na mbilite n'ọnwu nke ndị nwuru anwu." ⁷ Mgbe o kwusiri nke a esemokwu daputara n'etiti ndị Farisii na ndị Sadusii. Ọgbakọ ahụ kewara. ⁸ N'ihì na ndị Sadusii na-asị na mbilite n'ọnwu maọbụ mmụọ ozi maọbụ mmụọ ọbụla adighi. Ma ndị Farisii kweere n'ihe ndị a niile.

⁹ Mkpọtụ malitere na-ada ike ike. Ụfọdu ndị ozizi iwu so n'otu ndị Farisii biliri ọtọ malite iru ụka n'oke olu sị, "Anyị ahughị ihe ọjọọ n'ebe nwoke a nọ, ma gịnịkwa ma ọ bụrụ na ọ bụ mmụọ, maọbụ mmụọ ozi gwara ya okwu?"

¹⁰ Esemokwu a bịaara kari, nke mere na onyeisi ọchiagha tūrū egwu na ha ga-adokasi Pọl. Ọ gwara ndị agha ya ka ha banye were ike kpọtuta ya, ziga ya n'ogige ndị agha.

¹¹ N'abalị ya, Onyenwe anyị bjakwutere ya sị, **"Nwee obi ike, dika i si gbaa ama banyere m na Jerusalem, ị ghaghị ịgbakwara m ama na Rom."**

* 23:5 23:5 Ọpụ 22:28

Izuzu igbu Pọl

¹² N'ututu echi ya ufodu ndi Juu zokotara gbaa izu, nuokwa iyi na ha agaghị eri nri maobu nuo ihe obula tutu ruo mgbe ha gburu Pọl.

¹³ Ndi zokotara gbaa izu ojojo a kariri iri mmadu anọ. ¹⁴ Ha jekwuuru ndiisi nchujaja ha na ndi okenye, si ha, "Anyi kwekotara ihapu iri maobu inu ihe obula tutu ruo mgbe anyi gburu Pọl.

¹⁵ Ugbu a, unu na nzuko zienu onyeisi ochiagha ka o kpoputara unu ya. Meenu ka unu na-achọ ijuputasi eziokwu n'onu ya nakwa itule ikpe ya nke oma. Anyi di njikere igbu ya n'uzo tupu o bjaruo unu nso."

¹⁶ Ma nwa nwanne nwanji Pọl nuru maka izuzu ojojo a. O banyere n'ogige ndi agha kororo Pọl.

¹⁷ Pọl kporo otu n'ime ndiisi agha ahụ gwa ya, "Biko kporo nwokorobia a gaa n'ebe ochiagha no, o nwere okwu di mkpa o choro igwa ya."

¹⁸ O kporo ya jekwuru onyeisi agha, si.

"Pọl, onye mkporo, kporo m riu m ka m kotara gi nwokorobia a n'ihi na o nwere ihe o choro igwa gi."

¹⁹ Onyeisi agha ahụ duuru ya n'aka ya gaa n'akuku ozo juo ya, "Gini bu ihe i choro ikoro m?"

²⁰ O siri, "Ndi Juu ufodu ekwekoritala irio gi ka i kpoputa Pọl echi na nzuko ulo ikpe. Ha game dika ha nwere ihe di mkpa ha choro ijuta ya. ²¹ Ma anala ha nti. N'ihi na ihe kariri iri mmadu anọ na-ezo onwe ha na-eche inwude ya. Ndi a gbara ndu na ha agaghị eri maobu nuo ihe obula tutu ruo mgbe ha gburu ya. Ha adila

njikere, ihe a na-eche bụ mkpebi gị nye arịrọ ha.”

²² Ochiagha ahụ zilagara nwokorobia ahụ site n’inye ya iwu, “Emekwala ka onye ọbụla mata na ị bịara gwa m ihe dị otu a.”

Pọl agaa Sizaria

²³ Mgbe e mesiri, ọ kpọrọ mmadụ abụọ n’ime ndịisi agha nye ha iwu si, “Gaanụ jikere nari ndị agha abụọ, na iri mmadụ asaa ndị na-agba ịnyinya, tinyere nari ndị ikom abụọ ndị na-ama ùbe, ndị ga-aga Sizaria n’elekere itoolu nke abalị a. ²⁴ Nyekwa Pọl ịnyinya nke ọ ga-agba, ka e nwee ike duru ya gakwuru Feliks bụ gọvano n’udo.”

²⁵ O dere akwụkwọ n’olu dị otu a:

²⁶ Klōdios Lisias,

Na-edegara Feliks onye nsọpurụ na-adiri, onye na-achị akụkụ a.

Ana m ekele gị.

²⁷ Ndị Juu jidere nwoke a chọọ igbu ya, ma mgbe m nūrụ na ọ bụ onye Rom, mụ na ndị agha m bịara napụta ya n’aka ha. ²⁸ Achọrọ m ịmata ihe mere ha ji ebo ya ebubo, n’ihi ya eduuru m ya gaa n’ogbakọ ndị okenye ha.

²⁹ Ma achọputara m na ọ bụ ihe banyere iwu ha. N’eziokwu, o nweghi ihe ọbụla kwesiri iji tọọ ya mkpọrọ maọbụ ọnwụ n’ime ebubo ahụ.

³⁰ Mgbe a gwara m banyere izuzu a na-agba megide nwoke a, ezitere m gị ya n’egbughi oge. Enyekwara m ndị niile na-ebo ya ebubo iwu, ka ha bịa n’ihu gị kpee ọnụ ha.

³¹ Ya mere, n'abalị ahụ, ndị agha dubatara Pọl na Antipatris dika e nyere ha n'iwu. ³² N'echi ya, ha hapụrụ ya na ndị na-agba n'elu inyinya ka ha duru ya gawa, ebe ha laghachiri n'ogige ndị agha. ³³ Mgbe ha bjarutere Sizaria, ha nyere onyeisi obodo ahụ akwụkwọ ozi, ma kpọnyekwa ya Pọl. ³⁴ Gọvano ahụ gurụ akwụkwọ ozi ahụ, juo ya akụkụ ala o si pụta. Mgbe o matara na o bụ onye Silisia, ³⁵ o siri ya, "Aga m enye okwu gi ezigbo ohere mgbe ndị na-ebo gi ebubo b́ara." O nyekwara iwu ka e debe ya n'obi Herod n'aka ndị nche.

24

Ebubo ndi Juu boro Pọl n'ihu Feliks

¹ Mgbe ubochi ise gasiri, onyeisi nchujaja bu Ananayas na ufodu ndi okenye ndi Juu na loya ha aha ya bu Tatulos b́ara. Ha dum putara igbagide Pọl ama n'ihu onye na-achi obodo. ² Mgbe a kpobatarara ya, Tatulos putara guzo boo ya ebubo si, "Onye a na-asopuru ka i bu. N'ihig, mmadu niile enwela udo ogologo mgbe. Idi nkọ nke uche gi emeela ka mgbanwe di n'obodo a. ³ Anyi ji ekele nke juputara n'onu na-anabata ihe ndi a nke oma, n'ebe niile na n'uzo niile, gi Feliks, onye a na-asopuru. ⁴ Achoghig m itufu oge gi. Ana m ario ka i were ndidi na obioma nuru nkenke okwu anyi ji bia.

⁵ "Anyi choputara na nwoke a bu onye na-akpalikari ogbaaghara, onye oru ya bu ikwagide ndi Juu no n'ebe niile n'uwa a ka ha nupu isi. O bukwa onyeisi nke ajo otu ahụ a

na-akpọ Otu ndị Nazaret. ⁶ O chọkwara imerụ ụlọnsọ anyị, ya mere anyị ji jide ya. Ma anyị chọrọ ikpe ya ikpe dịka omenaala anyị siri dị, ⁷ ọchịagha Lisias, bịaara jiri ike napụ ya n'aka anyị.* ⁸ O buru na inyochaa ya, i ga-enwe ike ighota ihe niile banyere ebubo anyị na-ebo ya.”

⁹ Ndị Juu kwadokwara okwu ya, na ihe niile e boro ya, bu ihe mere eme.

¹⁰ Mgbe gọvanọ feere ya aka ka o kwuo okwu, Pọl zara, “amaara m na i bu onye ọkaikpe nke mba a ogologo mgbe. Nke a na-enye m obi uto igopu onwe m n'ihu gi. ¹¹ I puru ichoputa na o rubeghi ubochi iri na abuo kemgbe m rigooro n'ulonso ukwu na Jerusalem ife ofufe. ¹² Ha ahughu m ka mu na onye obula na-arurita uka n'ulonso, maobu na o nwere ebe m kpatara ogbaaghara n'ime ulo nzuko, maobu ebe obula n'ime obodo. ¹³ Ha enwekwaghi ihe obula ha ga-eji kwagide ama ha na-agba megide m. ¹⁴ Agaghi m ago ago n'ihu gi na m na-ekpere Chineke nke nna anyi ha, dika onye na-eso Uzo ahụ ha na-akpo otu. Ekwenyere m ihe niile dika usoro nke iwu si di, na nke e dere n'akwukwo ndi amuma. ¹⁵ Ma enwere m olileanya n'ebe Chineke no dika ha onwe ha nwekwara, na mbilite n'onwu nke ndi ezi omume na nke ndi ajo omume ga-adi. ¹⁶ N'ih i nke a, a na m agbal i nwe akonuche di ocha n'ihu Chineke na n'ihu mmadu niile.

¹⁷ “Ugbu a, mgbe otutu afọ gasiri, abịara m

* **24:7** 24:7 Ufodu akwukwo edebanyeghi amaokwu nke asaa na ufodu okwu di n'amaokwu nke asato, ebe siri na o nyere iwu ka ndi na-ebo ya ebubo puta n'ihu n'ihu.

Jerusalem iwetara ndị nke m onyinye, nakwa ichurụ Chineke aja. ¹⁸ Emezuola m omenaala idi ọcha mgbe ha huru m n'ulonso ukwu ahụ mgbe m na-eme nke a. O dikwaghi igwe mmadu so m maobu na m sonyere ogbaaghara obula. ¹⁹ Ma enwere ufodu ndi Juu si Eshia bia, bu ndi kwesiri ino n'ebe a ma o buru na ha nwere ihe obula megide m. ²⁰ Maobu ndi nke no n'ebe a ugbo a, ka ha kwuo ajo omume obula ha huru n'ime m mgbe m guzoro n'ihu ndi nzuko ndi okenye. ²¹ Karja na m kwuru naani otu ihe mgbe m guzoro n'ihu ha tie mkpu, 'A na-ekpe m ikpe taa n'ih i okwukwe m na mbilite n'onwu nke ndi nwuru anwu.' "

²² Mgbe ahụ, Feliks onye maara ihe banyere Uzọ ahụ nke oma yighariri ikpe a. O gwara ha, "Aga m eleba anya n'ikpe gi a, mgbe Lisias onyeisi agha biara." ²³ O nyere ochiagha ahụ iwu ka e debe ya n'okpuru nlekota ha. Ma ka ha nye ya ohere inwere onwe ya ime ufodu ihe, ka ha kwekwa ka ndi enyi ya bia nyere ya aka gboo mkpa ya.

Pọl n'ihu Feliks na nwunye ya

²⁴ Mgbe ubochi ole na ole gasiri, Feliks na nwunye ya Drusila, bu onye Juu biara, o kporo Pọl ka o gwa ha okwu banyere inwe okwukwe n'ime Jisos Kraist. ²⁵ Ma mgbe o gara n'ihu na-ekwu ihe banyere ezi omume na mkpa o di mmadu ijide onwe ya aka, ya na ihe banyere ubochi ikpe nke na-abia n'oge ikpeazu, egwu jidere Feliks. O siri, "I nwere ike ipu ugbo a. Aga m akpokwa gi n'oge ozọ mgbe m nwetara

ohere.” ²⁶ Ọ na-atụkwa anya na Pọl ga-enye ya ego. Ya mere o jiri na-eziga ka a na-akpọ ya site n’oge ruo n’oge ka ya na ya na-akparịta ụka.

²⁷ Mgbe afọ abụọ gasiri, onye a na-akpọ Poshios Festos nọchiri anya Feliks. Ma ebe ọ chọrọ inweta ihuoma n’aka ndị Juu, Feliks hapurū Pọl n’ụlọ mkporo.

25

Pọl n’ihu Festos

¹ Mgbe ụbọchị atọ gasiri site n’oge Festos bịa na mpaghara ọchịchị ya, o sitere Sizaria garuo Jerusalem. ² N’ebe ahụ ka ndịisi nchụaja na ndịisi ndị Juu kọwara ya ihe banyere Pọl. ³ Ha rịọkwara ya n’amara ọ ga-emere ha bụ ime ka Pọl bịa na Jerusalem. N’ihi na ha agbaala izu igbu ya n’uzo. ⁴ Ma Festos zara, “Pọl nọ dika onye mkporo na Sizaria. Ebe ahụ ka mụ onwe m ga-alaghachi na mgbe na-adighi anya. ⁵ Ya mere, ka ndịisi unu ji ikike soro m gaa, boo nwoke ahụ ebubo ma ọ buru na o nwere ihe ojoo o mere.”

⁶ Ọ nonyeere ha ihe dika ụbọchị asato maobu ụbọchị iri, tupu ọ laghachi na Sizaria. N’ụbọchị so ya, ọ noduru n’oche ikpe, nye ikike ka a kpopta Pọl. ⁷ Mgbe ọ bjaruru, ndị Juu sitere Jerusalem bịa gbara ya gburugburu na-ekwu otutu ihe megide ya nke ha na-enweghi ike ikowa.

⁸ Ma Pọl gooro onwe ya, na-asị, “Ọ dighi ihe ojoo obula m mere megide iwu ndi Juu maobu ulonso, maobu Siza.”

⁹ Ma ebe Festos na-achọ inwe ihuoma n'ebe ndị Juu nọ, ọ siri Pọl, "Ị chọrọ ịga Jerusalem ka m kpee gi ikpe n'ebe ahụ?"

Pọl eburu ikpe gaa n'ihu Siza

¹⁰ Ma Pọl siri, "Eguzo m n'uloikpe Siza n'onwe ya, ebe e kwesiri ka a nọdụ kpee m ikpe. Ọ dighi ihe ojoo obula m mere ndi Juu, dika i maara nke oma. ¹¹ Ọ buru na ọ di ihe m mere kwesiri onwu, anaghi m ariọ ka m gbanari onwu. Ma ọ buru na ọ dighi eziokwu di n'ebubo ndi Juu a na-ebo m, mmadu obula agaghi e were m nyefee n'aka ha. Ya mere, ọ bu Siza ka m na-akpoku."

¹² Ya mere, mgbe Festos na ndi na-adu ya odu gbara izu, ọ zara, "Ị kpokwola Siza, ọ bukwa Siza ka i ga-agakwuru."

Festos na eze Agripa e nwee nzuko

¹³ Mgbe ubochi ole na ole gasiri, eze Agripa na Benaisi biara Sizaria inabata Festos. ¹⁴ Mgbe ha noro otutu ubochi n'ebe ahụ, Festos kwara eze a onodu Pọl si, "Ọ di nwoke Feliks hapuru n'ulo mkporo n'ebe a. ¹⁵ Mgbe m gara Jerusalem, ndiisi nchaja na ndi okenye ndi Juu gwara m banyere ya. Ha rikwara ka m maa ya ikpe.

¹⁶ "Ma emere m ka ha ghotu na o megidere iwu ndi Rom irara mmadu obula nye tupu ekpee ya ikpe nyekwa ya ohere igoro onwe ya n'ihu ndi na-ebo ya ebubo. ¹⁷ N'ih i nke a, mgbe ha biara n'ebe a, atufughi m oge obula, kama n'ubochi nke ozo ya, anoduru m n'uche ikpe, nye ikike ka a kpobata nwoke ahụ. ¹⁸ Mgbe ndi na-ebo ya ebubo biliri, ọ dighi otu n'ime uru ala ndi m chere ha ga-akpo aha nke ha gputara na

o mere. ¹⁹ Okwu ha niile bụ iru ụka banyere okpukpe ha, na banyere otu onye ọzọ a na-akpọ Jisọs onye nwurụ, onye Pọl na-ekwusikwa ike na ọ dị ndụ. ²⁰ Ọ rara m ahụ imedo okwu dị otu a. N'ihị ya, a juru m ya ma ọ ga-amasị ya i ga n'ulọikpe dị na Jerusalem ka ọ nọrọ n'ebe ahụ goro onwe ya. ²¹ Ma Pọl rioro ka e debe ya n'ulo mkporo ruo mgbe Siza n'onwe ya ga-ekpebi ikpe ya. Ya mere, ezighachiri m ya n'ulo mkporo tutu ruo mgbe m jikeere izigara ya Siza."

²² Agripa gwara Festos, "Achoro m inu okwu site n'onu nwoke a n'onwe ya."

Ọ siri, "I ga-anu ya echi."

Pọl n'ihu Agripa

²³ Ya mere, n'echi ya, Agripa na Benaisi rutere n'ulo oha na-anu anu ikpe n'oke nganga. Otutu ndiisi agha na ndi a maara aha ha n'obodo a sooro ha. Festos nyere iwu ka a kpobata Pọl. ²⁴ Festos siri, "Eze Agripa na ndi niile soro anyi noro n'ebe a, unu ahula nwoke a onye oha ndi Juu niile, ma ndi no n'ebe a ma ndi no na Jerusalem, wetara ikpe ya n'aka m na-eti mkpu na o kwesighi idi ndu ozo. ²⁵ Ma achoputaghị m ihe ojo o mere nke kwesiri ka o nwuo. Ma ebe o rioro ka Siza lenye ikpe ya anya, ekpebiri m iziga ya. ²⁶ Ma enweghi m ihe obula doro anya m ga-edegara Siza banyere ya. Ya mere m jiri kpopta ya n'ihu unu niile, ma karisia n'ihu gi onwe gi eze Agripa, ka o ga-abu anyi tulesia ihe banyere ya, ka m nwee ihe m ga-ede. ²⁷ N'ihị na o bu ihe na-ezighi ezi na m ga-ezipu onye mkporo na-egosighi n'ebubo e boro ya."

26

Pọl agọrọ onwe ya n'ihu Agripa

¹ Agripa gwara Pọl, “Ị nwere ike i kwuru ọnụ gi.”

Mgbe ahụ, Pọl gbasara aka ya abụọ bido ikwu okwu ịgọrọ onwe ya, ² “Ana m agụ onwe m dịka onye nwere ihuoma, eze Agripa, inwe ohere oma dị otu a, ịzara ọnụ m n'ihu gi n'ihe niile metụtara ebubo ndị Juu na-ebo m. ³ Nke ka nke, amatara m na omenaala ndị Juu na ịrụ ụka metụtara iwu ha doro gi anya. Biko ana m arịọ gi ka i jiri ndidi gee m ntị.

⁴ “Ndị Juu niile maara ibi ndụ m site na nwata m. Ha makwa site na mbụ, otu m si bie ndụ m niile n'obodo nke m, nakwa n'ime Jerusalem. ⁵ Ha matara kemgbe ogologo oge, ha ga-agbakwa ama, ma ọ bụrụ na ha chọrọ ikwu eziokwu, na site na mbụ e biri m ndụ dịka otu onye so n'ime otu ahụ nke iwu ya dị ike karịchasia n'ime okpukpe ndị Juu, nke bụ otu ndị Farisii. ⁶ Ma ugbu a, a na-ekpe m ikpe n'ihi na enwere m olileanya na nkwa ahụ Chineke kwere nna nna anyị ochie ha. ⁷ Nkwa nke ebo iri na abụọ niile na-ele anya ịnata mgbe ha na-efe ofufe ehihie na abalị. Eze Agripa, ọ bụ n'ihi olileanya a, gi onye a na-asọpuru, ka ndị Juu ji na-ebo m ebubo. ⁸ Gini mere unu jiri na-eche na ọ rara Chineke ahụ ime ka ndị nwurụ anwụ site n'ọnwụ bilie?

⁹ “Na mbụ, anara m eche na apụrụ m imeso aha Jisọs onye Nazaret mmeso ojọọ niile. ¹⁰ Otu a ka m mere na Jerusalem. Ọ bughị naanị na m natara ikike n'aka ndịisi nchụaja jiri ya kpochie

otutu ndi nsọ n'ulo mkporo, ewelikwara m aka elu n'oge a na-ama ha ikpe onwu. ¹¹ Otutu mgbe ka m huru na a tara ha ahuhu n'ulo nzuko niile. Agbaliri m ikwagide ha ka ha kwuo aru ma kwutokwa okwukwe ha. N'ihi na iwe m di oku megide ha, esogburu m ha n'obodo di iche iche nke na-abughị obodo ndi Juu.

Pọl ekwuo maka ncheghari ya

¹² “N’ihi nke a, a gara m Damaskos site n’ikike na nkwenye nke ndiisi nchujaja. Anatakwara m ike n’aka ndiisi nchujaja. ¹³ N’oge ehie, eze Agripa, mgbe mu na ndi otu m na-aga n’uzo, gi onye a na-asopuru, ka m huru ihè nke na-acha kari anyanwu ka o si n’eluigwe chaa m na ndi mu na ha so gburugburu. ¹⁴ Anyi niile dara n’ala. Ma anuru m olu gwara m okwu n’asusu Hibru, ‘Sol! Sol! Gini mere i ji na-akpagbu m? I na-emeru onwe gi ahụ site n’ikpo ukwu na ndudu e ji achị ehi.’

¹⁵ “Asiri m, ‘I bu onye, Onyenwe anyi?’

“Onyenwe anyi kwuru, ‘Abu m Jisos onye i na-akpagbu. ¹⁶ Ugbu a, bilie, kwuru ototo! N’ihi na-emere m ka i hu m anya, ka m hoputa gi ka i buru onyeozu m na onye akaebe m. I ga-emekwa ka uwa niile mara ihe banyere nzute a i zutere m taa, na otutu mgbe ozo m ga-ezute gi. ¹⁷ Aga m azoputa gi site n’aka ndi nke gi na sitekwa n’aka ndi mba ozo, ndi m na-eziga gi ka i jekwuru. ¹⁸ Imeghe anya ha mee ka ha si n’ochichiri loghachi banye n’ihè, sikwa n’ike nke ekwensu loghachikwute Chineke. Ka ha site n’okwukwe ha nwere n’ebe m no nata mgbaghara mmehie

ha, ketakwa oke ahụ dị ngozi n'etiti ndị e doro nsọ.'

¹⁹ “Ya mere, eze Agripa, enupughị m isi n'ọhụ nke eluigwe ahụ. ²⁰ Ebidoro m izisa ozioma a na Damaskos. Emekwara m otu a na Jerusalem na n'ime Judia niile na n'etiti ndị mba ọzọ. Ana m ekwusa mkpa ọ dị ka mmadụ niile nwee nchegharị loghachikwute Chineke. Ka ha gosikwa nchegharị ha site n'ezi orụ nke ha na-arụ. ²¹ Ọ bụ n'ihì nke a ka ndị Juu jiri nwuchie m n'ụlọnsọ ukwu ahụ ma chọsiekwu ụzọ ike inapụ m ndụ m. ²² Ma Chineke chebere m mee ka m buru onye dị ndụ taa, ikoro mmadụ niile akuko a, ndị ukwu na ndị nta. Ihe m na-ekwu bukwa ihe ndị amuma na Mosis kwuru na ọ ga-emezu, ²³ na Kraịst ahụ ga-ahụ ahụhụ, burukwa onye mbụ ga-esi n'ọnwu bilie, iwetara ndị Juu na ndị mba ọzọ ihè.”

²⁴ Mgbe ọ na-agọpụ onwe ya, Festos tiri mkpu, “Pọl, ị bụ onye isi mebiri! Oke mmụta gị emebiela gị isi.”

²⁵ Ma Pọl siri, “Isi emebighị m, ezigbo nna anyị Festos. Ihe m na-ekwu n'anya udo bụ naanị eziokwu. ²⁶ Eze n'onwe ya makwaara ihe ndị a niile, n'ihì ya ejighị m egwu ọbụla agwa ya okwu a. Ekwenyere m na ọ dighị ihe ọbụla n'ime ihe ndị a merenụ nke ezonariyi ya, n'ihì na o nweghị nke mere na nzuzo. ²⁷ Gị eze Agripa, i kwenyeghị na ndị amuma? Amaara m na i kweere.”

²⁸ Mgbe ahụ Agripa siri, “Pọl, ị na-achọ n'ime ntakiri oge a ikwagide m ka m buru onye kwere na Kraịst?”

²⁹ Ma Pọl sirị, “Ọ gaara atọ m uto ma ọ buru na Chineke ga-ekwe, mee ka gi na ndi niile no n’ebe a buru ihe mu onwe m bu n’ime Kraist ma ewezuga agbu ndi a.”

³⁰ Mgbe ahụ eze biliri otọ, ya na Festos na Benaisi nwunye ya na ndi ozo niile ya na ha no n’oche. ³¹ Mgbe ha na-apu, ha kwurita n’onwe ha, “Nwoke a emeghi ihe obula kwesiri onwu maobu iga mkporo.”

³² Agripa gwara Festos, “A gaara a hapu nwoke a ma o buru na o nyefeghi Siza ikpe ya.”

27

Pọl agaa Rom

¹ Mgbe e kpebiri na anyi ga-eso ugbo mmiri gaa Itali, e nyefere Pọl na ndi mkporo ozo n’aka onyeisi na-elekota ndi mkporo aha ya bu Julios. O bu ochiagha nke igwe ndi agha Ogostos. ² Anyi banyere n’ugbo sitere Adramitiom nke na-ejikere iga n’onu mmiri nke di n’akuku obodo Eshia. Anyi nupuru n’oke osimiri, Aristakos, onye Masidonia sitere na Tesalonaika sokwa anyi n’ije a.

³ N’echi ya, anyi rutere Saidon. Julios nwere obioma n’ebe Pọl no. O hapukwara ya ka o jeharara onwe ya izute ndi enyi ya. Ndi a lekwaranya obia nke oma. ⁴ N’igakwa n’ihu na mmiri ahụ, anyi zutere ifufe mmiri nke mere na anyi gara n’azu ala Saipros. ⁵ Anyi gafere onu mmiri obodo Silisia na Pamfilia. Anyi bjaruru Mira n’ime obodo Lisia. ⁶ N’ebe ahụ ka onye

ọchịagha hụrụ ụgbọ onye Alegzandria nke na-aga Itali. O mere ka anyị banye n'ime ya. ⁷ Ụgbọ anyị ji, gara nwayọọ ọtụtụ ụbochị na o siiri anyị ike irute Snidos. Ebe ọ bụ n'oke ifufe ekweghị ka anyị gaa n'ihu, anyị enwekwaghị ike ịga n'uzọ anyị, kama anyị si n'azụ Kriit na ncherita ihu Salmone gafee. ⁸ Anyị jikwa nwayọọ na-agba n'akụkụ ọnụ mmiri ahụ tutu ruo mgbe anyị sitere n'oke nsogbu rute ebe a na-akpọ ọnụ mmiri ọma, nke dị nso n'obodo Lasia.

⁹ Anyị tufuru oge n'ebe ahụ. Ije ụgbọ mmiri aburukwala nke juputakwara n'ihe ize ndụ ugbo a, n'ihị na mmemme Obubu ọnụ nke ndị Juu agafeela. N'ihị nke a, Pọl duru mmadu niile ọdu, ¹⁰ na-asi, "Ndị nwe m, a na m ahuta na njem a ga-abụ nke ihe egwu nke ga-eweta oke ịla n'iyi. Ọ bughị naanị nke ụgbọ mmiri na ibu o bu, ma metutakwa ndụ anyị." ¹¹ Ma ọchịagha ahụ kwenyere n'ihe onyeisi ụgbọ na onye nwe ụgbọ kwuru karịa nke Pọl kwuru. ¹² Ma ebe ọnụ mmiri a abughị ebe dị mma ino n'oge oyi, ndị ka n'ọnuogugụ horo ka ụgbọ ahụ gaa n'ihu, n'olileanya na a ga-eru Fonikisi ebe ha ga-anọdu n'oge oyi. Nke a bụ ọnụ mmiri dị na Kriit, nke chere ihu n'owuwa anyanwu n'akukụ ugwu na akukụ ndida.

Oke ifufe n'osimiri

¹³ Mgbe ikuku dị nwayọọ bidoro ifeghari site na ndida, ha chere na nke a bụ ohere diri ha. N'ihị ya, ha kwopuru ụgbọ nyara ya na-aga nso nso ọnụ mmiri Kriit. ¹⁴ Ma mgbe na-adighi anya, oke ifufe di egwu nke si n'agbata ugwu

na ọwụwa anyanwụ kuru site n'agwa etiti ahụ rịdata. ¹⁵ Ndị na-anya ụgbọ ahụ gbalisiri ike na mbụ ichighari ihu ụgbọ ahụ ka ọ gaa n'ọnu mmiri, ma ọ pughị ime. Anyị hapuru ya ka o soro ikuku. ¹⁶ N'ikpeazu, anyị kwọọro ụgbọ anyị gaa n'azu agwa etiti nta a na-akpo Kloda. N'ebe ahụ anyị jisiri ike kekwasị ụgbọ nta nke ụgbọ mmiri anyị na-adokpu n'azu n'elu ụgbọ mmiri ahụ. ¹⁷ Emesịa, anyị jiri udo kee ụgbọ mmiri ahụ ime ka o sie ike kariya. Ndị na-anya ụgbọ ahụ turu egwu na ikuku ga-eburu ụgbọ anyị gaa n'ọnu mmiri na-achi oku nke di na Satis. Ha wedatara akwa e kobere n'elu, nke na-enyere ikuku aka ibu ụgbọ mmiri. Emesịa, ha sooro ikuku mmiri ahụ na-aga. ¹⁸ Mgbe chi boro, dika osimiri ahụ na-etonye etonye, ndi na-eso ụgbọ bidoro itubasi ngwongwo ndi di n'ụgbọ ahụ n'ime osimiri. ¹⁹ N'ubochi nke ato ha tubakwara ngwongwo e ji edozi ụgbọ mmiri na otutu ihe obula nke aka ha ghotara n'ime osimiri. ²⁰ Mgbe otutu ubochi gara ma o dighi anyanwu maobu kpakpando waputaranu, ma oke ifufe ojoo ahụ gara n'ihu na-amaghari, n'ikpeazu olileanya anyi na a ga-azoputa anyi gwusiri.

²¹ N'oge a niile, o nweghi onye obula nri obula bara onu. Ma n'ikpeazu. Pol kwuru oto n'etiti ha si, "Ndị ikom ibe m, ọ buru na unu gere nti n'okwu m na mbu, anyi agaraghi ahapu Kriit. Anyi gara agbanari mbibi na ila n'iyi nke a. ²² Ma otu o di, ana m ario unu, nweenu obi ike! N'ih na o nweghi onye obula n'ime unu a ga-atufu ndu ya. O bu ezie na ụgbọ a ga-emikpu. ²³ N'ih

na n'abalị gara aga, mmụọ ozi Chineke Onyenwe m, na onye m na-efekwa b́iakwutere m, ²⁴ ọ siri, 'Atula egwu Pọl, n'ihl na i ghaghị iguzo n'ihu Siza. Nke ọzọkwa, Chineke emeela amara nye gị ndụ ndi a niile gị na ha so n'ugbo eme njem.' ²⁵ Ya mere, ndi ikom nweenu obi ike! N'ihl na enwere m ntukwasị obi na Chineke ga-eme di ka o siri gwa m. ²⁶ Ma otu o di, a ga-eburu ugbo mmiri anyi buba ya n'otu agwa etiti."

Ugbo imikpu

²⁷ Ihe dika n'etiti abali n'ubochi nke iri na anọ ebili mmiri a, mgbe anyi na-erughari n'osimiri a na-akpo Adratik, ndi na-anya ugbo chere na ala di nso. ²⁸ Ha tunyere udo e kenyere igwe nonu ya n'ime osimiri choputa na omimi osimiri ahụ di nari nzo ukwu na iri abuo n'ebe ahụ ha no. Ha gakwara n'ihu tuokwa udo ahụ ozo choputa na omimi osimiri ahụ di iri nzo ukwu itoolu. ²⁹ Ma egwu juru ha obi n'ihl na ha amaghi ma ha ga-ezute nkume n'akuku onu mmiri ahụ. Ha tuputara arilika anọ e ji ejide ugbo site n'azu ugbo ahụ ma na-ario chi ha maka chi obubo. ³⁰ Mgbe ndi na-eso ugbo ahụ kpebiri ihapu ya. Ha wedatara ugbo epeepe e dobere maka ihe mberede, mee dika ha na-aga itinye arilika nonu ugbo mmiri ahụ. ³¹ Ma Pọl gwara ndi agha na ochiagha ha okwu, "O buru na ndi a anogideghi n'ime ugbo a, agaghi azoputa unu." ³² N'ihl nke a, ndi agha ahụ ghubiri udo e jiri kee ugbo epeepe ahụ hapu ugbo epeepe ahụ ka o daba n'ime osimiri.

³³ Mgbe chi bidoro ịbọ, Pọl rịọrọ mmadụ niile ka ha rie nri, na-asi, “Taa mere ya ụbọchị iri na anọ unu nọ na nche, nọgidekwa n’ibu ọnụ, n’erighị ihe ọbụla. ³⁴ N’ihi ọdịmma nke ndụ unu, ana m ariọ unu ka unu rie ihe. N’ihi na o nweghị onye ọbụla n’ime unu otu agiri isi ya ga-ala n’iyi.” ³⁵ Mgbe o kwuchara nke a, o weere achicha nye Chineke ekele n’ihu ha niile, nyawaa ya, malitekwa iri ya. ³⁶ Otu mgbe ahụ, obi uto batara mmadụ niile n’obi, ha bidokwara iri nri. ³⁷ Anyị niile nọ n’ugbo ahụ dị nari mmadụ abụọ na iri asaa na isii. ³⁸ Mgbe anyị richara nri, ha buuru akpa ọka niile dị n’ugbo ahụ tūba ha n’ime osimiri ime ka ugbo ahụ gbaa mfe.

Omimi nke ugbo mmiri ahụ

³⁹ Mgbe chi boro, ha enwekwaghị ike ighota akukụ mmiri nke ha nọ n’ime ya. Ma ha hụrụ obosara ala nta nke nwere ọnụ mmiri. Ha gbara izu ichọputa ma ọ ga-ekwe mee ka ugbo mmiri ahụ site n’ebe ahụ gafee. ⁴⁰ Ha chabisiri arilika niile ji ugbo ahụ, hapụ ha n’ime osimiri. Otu aka ahukwa, ha topuru uto ji umara e ji anyaghari ugbo. Mgbe ahụ, ha weliri akwa ifufe nke ọnụ ugbo nye ifufe, mekwa ka ugbo mmiri chee ihu n’elu ala. ⁴¹ Ma ugbo mmiri ahụ gara maa isi na mkpumpku aja mmiri, mikpuo n’aja. Ọnụ ugbo ahụ mikpuru nke ukwu mee ka isi ugbo ahụ laa elu, nke a nyere ebili mmiri a ohere iji ike tiwasia azụ ugbo ahụ.

42 Ndị agha zubere igbu ndị mkpọrọ niile, ka onye ọbụla ghara igwuru mmiri site ya gbafo.*
 43 Ma onye ọchiagha ahụ na-ezube ịzọputa ndụ Pọl, n'ihì ya, o gbochiri ha n'izuzu ha. Mgbe ahụ o nyere iwu ka ndị niile maara igwu mmiri buru ụzọ si n'ụgbọ ahụ wụba n'ime mmiri, gwuru mmiri gaa n'elu ala. 44 Ma ndị fọdurụ ga-eru n'elu ala site n'ighonye aka na obodobo osisi maọbụ n'ihe ndị ọzọ dị iche iche si n'ahụ ụgbọ ahụ daputa. N'ụzọ dị otu ka mmadụ niile ji buru ndị rutere n'elu ala n'udo.

28

Orụ mmiri obodo Malta

1 Mgbe a putara n'orụ mmiri ahụ n'udo, anyị chọputara na aha agwa etiti ahụ bụ Malta. 2 Ndị obodo ahụ gosiri anyị obioma n'uzọ puru iche. Ha kwanyere anyị oku ma nabatakwa anyị n'ihì na mmiri nọ na-ezo, oyi na-atukwa. 3 N'oge Pọl na-achikọta nkụ itinye n'okụ a, otu agwo ajuala sitere n'ime nkụ na-enwu oku maputa n'ihì okpomokụ tūhikọ onwe ya n'aka ya. 4 Mgbe ndị obodo ahụ huru agwo ahụ ka ọ tūhikọtara onwe ya n'aka ya, ha gwaritara onwe ha, "n'ezie a, nwoke a bụ ogbu mmadụ, a naghị eji oku enyo ya. Ọ bụ ezie na azọputara ya site oke mmiri, ma ikpe ziri ezi ekweghị ka ọ dị ndụ." 5 Ma Pọl fepuru agwo ahụ n'aka ya, mee ka ọ daba n'okụ, ọ dighikwa ihe mere ya. 6 Ha na-ele anya ma aka ya ọ ga-aza, maọbụ na ọ ga-ada nwuo. Ma mgbe

* **27:42** 27:42 Ọ buru na ndị mkpọrọ a gbafo, a na-egbu ndị agha niile ọ bụ orụ ha iledo ha.

ha chegidere hụ na o nweghị ihe mere ya, ha gbanwere obi ha bido na-ekwu, na ọ bụ chi.

⁷ Na nso ọnụ mmiri a ebe anyị kwusiri, otu ubi dị ya. Ọ bụ ubi Pobilios otu nwoke onyeisi na-achị agwa etiti ahụ. Ọ nabatara anyị nke ọma, lee anyị ọbịa ụbọchị atọ. ⁸ N'oge ahụ, nna Pobilios nwere ahụ ọkụ na afọ ọsịsa, Pọl banyere n'ime obodo gaa leta ya, kpeere ya ekpere, bikwasikwa ya aka. Ahụ dīkwara ya mma. ⁹ Mgbe nke a mechara, ndị niile nwere nrịa nrịa n'agwa etiti ahụ bīakwara, a gwọkwara ha. ¹⁰ Ha wetaara anyị ọtụtụ ihe onyinye. Mgbe oge inyapụ ụgbọ anyị ruru, ha nyere anyị ọtụtụ ihe dị anyị mkpa nke pụrụ idu anyị n'ije ahụ.

Pọl erute Rom

¹¹ Anyị nọrọ ihe dika ọnwa atọ n'oge oyi, n'agwa etiti ahụ tutu anyị anyalie ụgbọ. Ọ bụ ụgbọ ndị Alegzandria nke bu ihe a tūrū atū a na-akpọ ejima, bụ chi Kastō na Polūkus. ¹² Anyị bīaruru obodo Sirakōs ebe anyị nọrọ ụbọchị atọ. ¹³ Site n'ebe ahụ, anyị gara gburugburu tutu rute Rejiom. Mgbe otu ụbọchị gafere, ikuku bidoro ife site na ndịda. N'ụbọchị nke abụọ ya, anyị rutere Poteolī. ¹⁴ N'ebe a anyị chọputara ndị kwere ekwe ndị rīrōrō ka anyị nonyere ha ụbọchị asaa. Site n'ebe a, anyị rutere Rom. ¹⁵ Mgbe ụmunnna anyị nọ n'ebe ahụ nūrū na anyị na-abīa. Ha pūtara zute anyị n'uzọ Apiōs na n'ulō ndị Ije atọ. Mgbe Pọl hūrū ha, o kelere Chineke ma burū onye a gbara ume. ¹⁶ Mgbe anyị bīaruru Rom, e nyere Pọl ohere ibiri onwe ya dika o si chọọ

n'ebe masiri ya. Ma otu onye agha na-eche ya nche.

Pọl abata Rom

¹⁷ Mgbe ụbọchị atọ gasiri, ọ kpọrọ ndiisi ndi Juu. Mgbe ha zukoro, ọ gwara ha, “Ụmụna m, ọ dighi ihe ojoo obula m mere megide ndi nke anyi, maobu megide omenaala nna nna anyi ha, ha jidere m na Jerusalem were m nyefee m n'aka ndi Rom. ¹⁸ Ndi ochichi Rom lenyere anya n'ikpe m choo ihapu m ka m laa n'ihi na ha achotaghi ihe kwesiri ima m ikpe onwu dika ndi anyi chooro. ¹⁹ Ma mgbe ndi Juu juru, ahuru m na o di mkpa ibutere Siza ikpe m. Ma o nweghi ihe ojoo m bu n'uche megide ndi obodo m. ²⁰ N'ihi nke a, ka m jiri rijo ka mu na unu hu ma kwurita kwa okwu. O bu n'ihi olileanya nke Izrel ka e ji kee m n'agbu igwe a.”

²¹ Ha siri, “Anyi anataghi akwukwo ozi obula site na Judia banyere gi. O dighikwa umunna anyi obula nke si ebe ahụ bịa nke korọ maobu kwuo okwu ojoo obula banyere gi. ²² Otu o di, anyi ga-achọ inuta ihe i chere, n'ihi na anyi maara na a na-ekwujo otu a n'ebe niile.”

²³ Ha yiri agba mgbe ha na ya ga-ezukota n'ubochi ozo. Otutu mmadu kariri biara n'ulo ebe o na-anọ. O gbara ama banyere alaeze Chineke site n'akwukwo iwu Mosis na nke ndi amuma, o gbaliri ime ka ha kwenye n'ihe banyere Jisos. O bidoro izi ha ihe site n'ututu ruo anyasi. ²⁴ Ufodu ka e mere ka ha kweere, ma ufodu mechiri nti ha na obi ha. ²⁵ Ha nwe nghotahie n'etiti onwe ha ma malite ila mgbe

Pọl kwusiri okwu nke ikpeazu a, “Mmuo Nso Chineke kwuru eziokwu mgbe o sitere n’onu Aizaya onye amuma kwuo okwu nye nna nna anyi ha,

²⁶ “ ‘Jekwuru ndi a gwa ha okwu,
 “Unu ga na-anu, nukwa, ma unu agaghi aghota
 ihe obula,
 unu ga na-ele anya, hukwa, ma unu agaghi
 ahụ ihe obula.”

²⁷ N’ihi na obi ndi a amaala abuba, dikwa arọ;
 ha adighi ejikwa nti ha anu ihe,
 ha mechikwara anya ha ka ha ghara ihu uzọ.
 Ma o bughị otu a, ha nwere ike iji anya ha hu
 uzọ,
 jirikwa nti ha nu ihe
 sitekwa n’obi ha nwe nghota

ma chigharia biakwute m, ka m gwo ha.’*

²⁸ “Ya mere, a choro m ka unu ghota na
 nzoputa a nke si n’aka Chineke bia, dikwa nye
 ndi mba ozo, ha ga-egekwa nti.” ²⁹ Mgbe o
 kwusiri nke a, ndi juu ahụ lara na-arurita uka
 nke ukwu n’etiti onwe ha.†

³⁰ O biri obi nke onwe ya afọ abuo n’ulo o
 na-akwu ugwo ya. O na-anabatakwa ndi niile
 biara ileta ya, ³¹ o ji mkwuwa okwu na-ekwusa
 ihe banyere alaeze Chineke na-akuzikwa ihe
 banyere Onyenwe anyi Jisọs Kraist. O dikwaghi
 onye obula gbaliri igbochi ya.

* **28:27** 28:27 Aiz 6:9,10 † **28:29** 28:29 Akwukwo ufodu
 na-edebanye amaokwu a ma ufodu adighi eme nke a.

**Biblica® Baiḅḅuḅ Nṣo n'Igbo Ndị Ugbu a nke
dịrị onye ọbụla igu**
The Holy Bible in the Igbo language of Nigeria:
**Biblica® Baiḅḅuḅ Nṣo n'Igbo Ndị Ugbu a nke dịrị
onye ọbụla igu**

copyright © 2020 Biblica, Inc.

Language: Igbo

Contributor: Biblica, Inc.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: “The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible.”

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Baiḅḅuḅ Nṣo n'Igbo Ndị Ugbu a nke dịrị onye ọbụla igu

Ndị Biblica, Inc. degharịrị ya n'afọ © 1980, 1988, 2019, 2020

Biblica® Open Igbo Contemporary Bible™

Copyright © 1980, 1988, 2019, 2020 by Biblica, Inc.

“Biblica” bụ akara e ji mara ụlọ ọrụ a, nke edebanyere dika iwu si kwado n'ụlọ ọrụ dị n'obodo United States, ebe a na-enye akara a na ikike maka azụm ahịa ndị Biblica, Inc. Ọ bụ ha ka e nyere ikike idenye ya.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/contact-us>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-04-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 13 Apr 2023

e2303256-375f-5385-8ff3-d387f2bc9c78